

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

ОЛТМИШ ЙИЛЛИК КАДРДОНЛАРИМ



Умр оқар дарё экан. Буни қарангки, Тошкент шаҳридаги 20-қизлар мактабини тугатганимизга ҳам эллик йил бўлибди. Юқорида эслатган дугоналарим билан кўзимиз кўзимизга тушиб, қалбларимиз тугатганига олтмиш йил бўлади, олтмиш... Шу баҳона биз бир хайрли ишга бел боладик. Неча йиллардан буён кўришмай қолган синфдошларимизни қидиришиб, хабарлашиб, ниҳоят тўпландик, дийдор кўришдик. Бу кунлар умримизнинг энг сархуш дамлари бўлиб қолади. Биз эсдалик учун тарих ўқитувчимиз Асом ака Исломобековни ўртамизга олиб расмга тушдик. Қатор тизилишиб турган бу дилбар қизлар 40, 50, 60... йилларнинг тирик тиссолари, тирик тарихи. Йигирманчи асрнинг куллуғ излари, хайрли ишлари, ўзига хос тақдирлари. Уларнинг ҳар бирининг эл-юрт олдидаги, фарзандлари тарбиясидаги хизматлари ҳақида тўлиб-тошиб ёзгинг келади, ёзгинг...

Шу сатрларни битарканман кўз олдимдан ишчилар шаҳарчаси, Лабаак, Тахтапул, Себзор даҳаларидан жонажон мактабимиз томон ошқиб бораётган жамалаксоч пайтларимиз ўтди. Биз мактабга йўл-йўлакай бир-биримизни чақириб, гурунглашиб кетишни яхши кўраддик.

Уша дақиқаларни ҳозир ҳам кўмсаб-кўмсаб, соғиниб-соғиниб эсламан. Чизмачилик дарсидан кўпчилик оксарди. Раъно Соатова деган қизимизнинг чизмалари ҳаммамизга намуна эди. Бир марта қизик воқеа бўлган. Раънодан кўчириб олган қизлар "беш" олган-у, ўқитувчимиз эса унга яхши баҳо қўйганди. Ушанда биз хайрон бўлган эдик. Тушунмагандик. Энди уйласам, ўқитувчимиз бу билан Раънони жазолаган экан...

Бизнинг мактабга борган давримиз уруш йилларига тўри келган эди. Ҳар кун бизга иккитадан мурabboли "перашки" бериларди. Биз "перашки"ларни қорозга ўраб, матодан

тикилган папкамизга солиб уйга олиб кетар, ота-онамиз, ака-укаларимиз билан баҳам кўргимиз келарди. Нон жуда тансиқ йиллар бўлгани учун ота-оналаримиз ярим кечадан нон дўконлари олдида навбатга турар эдилар.

Уруш тугади, аммо у кимларга дир кувонч, кимларга дир қайғу, ғам билан тугади. Бу кунлар биз синфдош дугоналар бошида ҳам бўлди. Менинг амаким урушда бедарак йўқолган. Қанчалаб қидирув хатлари ёздик... Ҳали-ҳамон тайинли бир жавоб олмаганимиз. Унинг жангу-жадал оқопларидан ёзган хатларини кўзларимга суриб яшайман...

Синфдошимиз Сайёра Султонованинг отаси ҳам урушдан қайтиб келмади. Сайёра - иродали қиз эди. У аёло ўқир, интизомли, ибратли эди. Шунга яраша мактабни аёло баҳолар билан битирди. Тошкент тўқимачилик институтига ўқишга кирди. У ерни тугатиб, "Қизил тонг" фабрикасига директор қилиб тайинланди.

Синфдошим Назирахон Камолитдинова ҳам уруш йиллари Ленинград қамалида қатнашган отасидан жудо бўлганди. Отаси урушга кетаётди, оиласини опаси Фотиҳага топшириб кетганди. Фарзандлари Нафиса, Наима, Назира, Ўткиржон ва Насибани умр йўлдоши Мақсудахон билан Фотиҳа ая камолга етказишди.

Н.Камолитдинова Тошкент халқ хўжалиги институти ва Тошкент Фармацевтика институтида узок вақтлар талабаларга математикадан дарс бериб келди. Ҳозир нафақада. У ҳақиқий уй бекаси. Саранжом-саришта, пазанда, меҳмондўст...

Синфдошларимнинг ҳар бири ўзига хос, ҳар бирининг ҳавас қилгудек фази-

латлари бор.

Мукаррам Муҳиддинова бизнинг ора-мизда биринчи бўлиб физика-математика фанлари номзоди бўлди. У йирик математик олим Ҳалил Раҳматуллиннинг шогирди бўлгани билан фахрланади.

У яхши суҳбатдош, меҳр-оқибатли дугона. Шахсан менга даҳлдор бир воқеани эсласам, қаттиқ ҳаяжонланиб кетаман. Ота-онам ҳаётдан ўтган энг оғир давларимда у ёнимда турган. Мени юпатган, дардларимни бўлишган, кўз ёшларимни артган... Дўст бўлсанг ёнимда тур, дегани шу бўлса керак-да! Бу яхшилик, бу дардқашлик! Буни унутиб бўладими?

Синфдошим Матлуба Холметова бирор дақиқасини, бирор орзу умидини ёлғиз ўли ҳаёти ва набиралари қувончи, шодлигисиз тасаввур эта олмайди. Ётса ҳам, турса ҳам, дилида, тилида азиз умр йўлдоши, фарзандлари бахт-иқболи. Шулар билан тирик, шулар билан бахтиёр.

Бу жиҳатдан Мамлакат Муҳиддинова ҳам Матлубага жуда ўхшаб кетади. У аввал Тошкент тўқимачилик институтида, кейин Низомий номидаги давлат педагогика институти мактабгача тарбия бўлими факультетида ўқиди. Умрини, ёшлигини тарбиячилик, мураббийлик касбига бағишлади. Келинларини ўқитиб, набираларини боқибди...

Ширин учрашувлар, дийдор онлари акс этган тасмаларни қайта-қайта томоша қилиб юрганимизда бизга кўз теккандай бўлди. Дугонамиз Раънохон Соатова тўсатдан оламдан ўтди. У жуда очик кўнгил, меҳрибон аёл эди. Уни "Тошкентлик онамиз" дейишарди вилоятлардан ўқиш ёки ишга келиб, бир неча йиллар унинг уйда яшаб кетган одамлар. У етимларнинг бошини силади. Қачон

қараманг, унинг ҳовлиси тўла одам бўларди. Унинг эшиги ҳам, кўнгли ҳам очик эди...

Олтмиш йиллик кадрдонларим, биз бир-биримизга беҳисоб мулку давлат эканмиз. Наинки, ҳар галги учрашувлардан сўнг ўзимизни қушдек енгил сезамиз, ёшаргандек бўламиз. Биз қандай бахтли одамлармизки, бу ҳис-ҳаяжонларни, ўзаро салимий муносабатларни олтмиш йилдан буён қалбимизда ардоқлаб келаямиз. Биз қандай бахтли одамлармизки, йил сайин бир-биримизга янада талпиниб, соғиниб яшаямиз.

Пайғамбаримиз: "Дунёдаги энг донишмандлик - бу умрни хурсандчилик билан ўтказишдир", - деган эканлар. Биз донишмандликка даъво қилмасак-да, донишмандлар башорат қилганларидек яшашга интилдик. Болалигимиз оғир уруш йилларига тўғри келган бўлса-да, келажакка умидимиз сўнмади. Шукр, орзуларимиз ушалди. Оилавий тўй-маросимларимизни бир-биримизга суғиб, хушнақчаллик билан ўтказмоқдамиз. Биз ҳали-ҳамон бир-биримиздан ўрганиб, бир-биримиздан таъсирланиб, бир-биримиз билан фахрланиб яшаймиз.

Ёшларга қарата: "...дўст қидир, дўст топ жаҳонда, дунёда ҳеч бир шодлик дўстлар суҳбатига дийдоридан ортиқ бўлолмас", дея ҳайқиргим келади. Азиз ўқувчи, шуни билингки, дўстлик, биродарлик ниҳоятда улуг ва муътабар тўғу. Дўстнинг бир оғиз юпатувчи сўзи, далдаси билан тоғлар ошгандек, боғлар кезгандек бўлади одам.

Шуни билингки, ўзаро суҳбатлар, учрашув ва мулоқотлар инсон умрининг энг гўзал фаслларидан бири.

Яхши одам, яхши дўст, яхши сўз инсонларнинг бир-бирлари учун яратилган неъмат экан, туганмас бойлик экан. Ана шундай дўстларингиз бўлса, уларни ҳумо қушдай асранг, асло қушингиздан учириб юборманг.

Дилбар МАХМУДОВА



**ТАНИЙОШ:
ЗУЛФИЯ
МУКОФОТИГА
НОМЗОДАЛАР**



Жамила АЛИЕВА - Андижон Давлат Университетининг дифференциал тенгламалар йўналиши 1-босқич магистранти. 2002 йилда Улугбек номидаги Давлат стипендияси, 2003 йилда Ўзбекистон Республикаси Президенти стипендияси совриндори. Ҳиндистоннинг ТАТА марказида компьютер технологияси бўйича ўз малакасини ошириб келган. "Ўзбекистон физикаси", "Олий таълим муаммолари ва ечимлари" илмий анжуманлар тўпламида илмий масалаларни ечишда ва физика фанини ўқитишда компьютердан фойдаланиш мавзусида илмий иш олиб бормоқда.



Нигора ЖҲРАЕВА - Андижон Давлат тиббиёт институти даволаш факультети талабаси. Нигора "Ибн Сино" номидаги Давлат стипендияси соҳибаси. Институт вилоят, республика миқёсида ўтказилган илмий амалий анжуманларда мақола ва маърузалари билан фаол иштирок этган. Унинг қўллаб илмий мақолалари, ўқув-услубий қўлланмалари чоп этилган. Ҳозирда илмий иш олиб бормоқда.

Нигора тайёрлади.

АВЛОДИМИЗ

**Қорақалпоғистон республикаси
Беруний тумани бош акушер-гине-
кологи Мирхон Калимбетова:**

- Худудимизда 152 минг аҳоли бўлса, шундан 43 минг туғиш ёшидаги аёллардир. Оролга яқин ҳудудда яшаганимиз учун иклимимиздаги ўзгаришлар аёл, қизларимизнинг ҳам соғлигига анча таъсир кўрсатган. Камқонлик, буйрак касалликларидан шикоят қилган аёллар билан қаттиқ шуғулланишга тўғри келади. Улардан туғиладиган нимжон гўдакларнинг аҳоли бизни янада ҳушёрроқ бўлишга ундайди. Шу боис, тумандаги 35 нафар шифокорларимиз ҳам ҳар чоршанба кuni овулларга бориб, аёлларни тиббий кўрикдан ўтказадилар, суҳбатлашадилар.

Бу йил "Сихат-саломатлик йили". Демак, инсон саломатлиги 1-даражали ишимиз. 5 йилга мўлжалланган дастур асосида 15-35 ёшгача бўлган қиз ва аёлларга камқонликка қалқон бўладиган "темир сульфат" таблеткаси ҳамда болаларга унинг эритмасини тарқатиб чиқдик.

Орада эраклар билан ҳам "очикчасига" гаплашдик. Ахир аёлнинг, бўлажак боланинг соғлиги эракнинг диққат марказида турмаса, соғлом авлод ҳақида орзу қилиб бўладими?! Ҳомиладорликнинг ораси 3-4 йил бўлса, гўдак ҳам бечўсон туғилади. 22-28 ёшларда фарзандлик бўлиш онанинг ҳам, боланинг ҳам саломатлиги учун аини муқаддас. Шунинг назарда тутиб, бевақт ҳомиладорликдан сақланиш учун бепул дори-дармонлар бераёلمиз. Ҳомиладор аёлни то туқ-



СОҒЛОМ БЎЛСИН

қунча қатъий назоратга оламиз. Бу даврда бола ногирон туғилиш хавфи (боланинг бошида шиш ёки бирор бошқа касаллик нишонлари) бўлса, уни олиб ташлашга мажбур бўламиз. Баъзи аёлларимиз оддий гигиенага ҳам риоя қилишмайди. Бу ҳам ўз-ўзидан касалликка йўл очади.

Аёлнинг баркамол ва соғлом бўлиши учун ёшлигидан пойдевори мустаҳкамланмоғи лозим. Оналардан, муаллимлардан бу йўлда куюнчакроқ бўлишларини сўрадик. Тиббиёт ходимлари эса ҳафтада 2 марта мактабларга бориб, қизлар билан суҳбатлашишни йўлга қўйишган. Болалар гинекологи қизларни тез-тез кўрикдан ўтказиб туради.

Бизда "келин олиб қочиш" деган қадимий бир одат бор. Урф-одатлар ҳам

замоннинг зайлига қараб ўзгариши айб саналмаслиги керак, менимча. Илгари қизу йигитнинг соғлигини ўз овулидагилар 5 қўлдаи билишган, шубҳа қилишга ҳолат бўлмаган. Ҳозир эса овуллар худуди кенгайиб, одамлар ўз "тирикчилиги" билан банд бир паллада қиз ва йигитнинг дардини тиббий кўриксиз аниқлаш қийин. "Келин олиб қочиш" ёшларнинг қонуний никоҳсиз, тиббий кўриксиз турмуш қуришига имкон яратади. Баъзилар 1 та фарзандлик бўлиб, болага гувоҳнома олишга мажбур бўлишгандагина никоҳни қайд этиш идораси эсларига тушиб қолади. Келиннинг ёки кўевнинг касали фарзанда нишона бергангина "воҳ" деб лаб тишлашади. Мана шу ҳолларни бартараф этиш учун "тиббий кўрик" қўғозисиз никоҳ ўқимаслик ҳақида маҳалла фаолларига, никоҳ ўқувчи мулаларга ҳам қаттиқ топшириқ берилди. Ҳаракатларимиз самарасиз кетаётгани йўқ. Туғиш ёшидаги аёл, қизларнинг 99,7 фои-

зи тиббий кўрикдан ўтказилди, 89 фоизини саломатлиги тикланди.

Саломатлик дастурига мувофиқ Евро-Осиёдан янги тиббий жиҳозлар келтирилиши юртдошларимизнинг соғлом авлод ҳақидаги орзуларига рағбат бермоқда.

20 йилдан буён аёллар касалликлари бўйича шифокорман. Худого шукр, ҳали бирорта беморим тузалмай қолгани йўқ. Орзуим ота-оналар туғруқхонадан гўдакларини бағри-ларига босиб, уйнаб-қулиб чиқиб кетишса...

Аёлга ҳеч қачон ёмоннинг, касалликнинг бўйи етмасин!

С. ФАҲРИДИНОВА
ёзиб олди.

АЁЛ ҚАДР ТОПГАН ЭЛ БОР БЎЛСИН

Аёлларимиз, оналаримиз бугун юртимизнинг сиёсий ва иқтисодий ҳаётида фаол иштирок этмоқда. Бирор соҳа ёки тармоқ йўқки аёл қатнашмаган бўлса... Мустақиллик йилларида Президентимиз бошчилигида юртимиз хотин-қизларига бўлган эътибор таъди кучайтирилди. Уларнинг меҳнатлари қадрланди, тақдирланди. Юзлаб аёлларимиз ҳар йили ҳукуматимизнинг олий ордени ва унвонларига мушарраф бўлмоқдалар. Энг қўвончлиси шуки, аёлларимиз Ўзбекистон Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатига ҳамда маҳаллий кенгашларига ўтказилган сайловларда фаол иштирок этдилар, энг муносиб хотин-қизларимиз эса халқимиз томонидан депутатлик ва сенаторлик шарафларига лойиқ топилдилар.



Республика Акушер гинекология институти Наманган филиали гинекология бўлимининг мудираси Ойшахон опа Қўчқорова (чапда) ўзи танлаган тиббиёт соҳасида 41 йил меҳнат қилди. Ойшахон опанинг меҳнатлари юксак тақдирланди. У "Ўзбекистон қахрамони".

Республикамизда Дилбар Акрамовани ҳамма яхши танийди. Дилбар опа Ўзбекистон "Меҳр-шафқат ва саломатлик" жамғармасининг Наманган вилояти бўлимининг раиси. Дилбар Акрамова Энг савобли ишлари учун "Ўзбекистон қахрамони" унвонига сазовор бўлган.

"ЖУФТ ҚАНОТ БЎЛДИК"

Малика Убайдуллаева
пойтахтнинг Собир Раҳимов туманидаги Алишер Навоий номли маҳаллада Хотин-қизлар кенгашига раислик қилаётганига бир йилдан ошди.

У дастлабки ишини маҳалладаги хонадонларнинг муҳитини, оилаларнинг шароитини, рухий-психологик ҳолатини ўрганишдан бошлади. Маҳалла ҳудудида 6 мингдан зиёд аҳоли яшайди. Шундан қарийб 3 минг нафарини хотин-қизлар ташкил этади. Кўпчилиги билан ишлаш гарчи Маликахонга завқ бағишласа-да, очигини айтганда, бироз оғирлик қиларди. Унинг бахтига Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон хотин-қизлар кўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш тўғрисида"ги Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг Қарорига асосан маҳаллаларга диний-маърифий ва маънавий-ахлоқий ишлар бўйича маслаҳатчи лавозими жорий этилди. Маҳаллада бу лавозимга олий маълумотли шифокор, шу пайтгача ўзининг самарали меҳнати билан эл ҳурматини қозониб келаётган Умидо Аҳмедова сайланди. Мана, шунга ҳам ярим йилдан ошди. "Энди жуфт қанот бўлдик", - дейди М.Убайдуллаева. - Эл хизматида биргаликда парвоз қилмоқдамиз.

Хотин-қизлар кенгаши маҳалла маслаҳатчиси билан ҳамкорликни йўлга қўйди. Ва бундай фаолият тез орада ўз самарасини

Хотин-қизлар кенгаши раиси ҳар бир оиланинг ўз аъзоси.

Диний-маърифий ва маънавий-ахлоқий ишлар маслаҳатчиси—яқин кўмакчи.

Ёшлар алоҳида назорат ва эътиборда.

Оила мустаҳкамлиги бахтиёрлик калити.

Маҳалла аёллари иш билан таъминланса...

Аёл—саломатлиги ёш авлод камолоти.

кўрсата бошлади. Маҳалладаги уй-хонадонлардан ташқари ўн та кўп қаватли уй ҳам маҳалла ихтиёрида эди. Биргаликдаги ҳаракат уларнинг иш дастурларида кўзда тутилган вазифаларни ўз вақтида ва аниқ бажаришга имкон ярата бошлади. Маҳаллада яшовчи ҳам таъминланган оилалар қайта рўйхатга олинди. Ногирон болалар ва катта ёшдаги ногиронлар рўйхати олинди. 18 ёшгача бўлган - вояга етмаганлар сони аниқланди. Ҳуқуқ-тартибот идораларида алоҳида рўйхатда турадиганлар ва уларнинг ота-оналари билан суҳбатлар ўтказилди. Аинқса, балоғат ёшидаги қизлар ва ёш оналарга катта аҳамият қаратилди.

М.Убайдуллаева оилаларда бўлиб, кўним топмаётган ёшлар билан кўпроқ тушунтириш ишлари олиб бормоқда. Бахтиёр чол-кампирларни мисол келтириб, ёшларни сабр-тоқатли бўлишга, ҳаётни севиш ва қадрлашга ундамоқда. Муаммолари

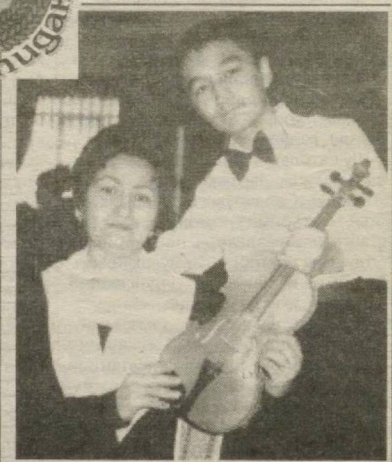
оилалардан хотин-қизлар кенгаши номига тушган аризаларни ўз вақтида кўриб чиқишга, бу борада фуқаролар кенгашининг яраштириш комиссияси аъзолари билан ҳамкорликда иш олиб боришга ҳаракат қилмоқда. Оила мустаҳкамлигини таъминлаш масаласи маҳалла маслаҳатчисининг ҳам вазифасига киради. Шу боис, оилалардаги келишмовчиликларнинг сабаблари биргаликда ўрганилапти.

Аёллар, аинқиса, ёш келинлар ва қизлар ўртасида ишсизликни пасайтириш Хотин-қизлар кенгашининг долзарб вазифаларидан бирига айланган. Малика Убайдуллаеванинг сазойи ҳаракати билан бир қанча ёшлар иш билан таъминланди. Бу борада туман меҳнат биржаси яқиндан кўмаклашди.

Маҳалла қошида тўқувчилик тўғраги мунтазам ишлаб турибди. Бу ерда йигирмага яқин қиз касб сирларини ўрганмоқда. Маликахон энди тикиш-бичиш тўғрагини ташкил этиш ниятида олиб-югурмоқда.

Юртбошимиз ташаббуси билан бу йил "Сихат-саломатлик йили" деб эълон қилиниши тиниб-тинчимас Малика Убайдуллаеванинг иш режасида ҳам ўз аксини топди. У 49-оилавий поликлиника жамоаси ёрдамига таянган ҳолда маҳалла хотин-қизлари саломатлигини тиклаш, уларга ўз вақтида тиббий ёрдам кўрсатиш юзасида қўшимча тадбирлар ишлаб чиқди.

Бахтиёр МАНСУРОВ



Ҳар бир аёл-она фарзанд билан бахтиёр, сазовор. Юлдуз Яхшибоева скрипка сирини обидан-тобигача эгаллаган ўғли Тохиржон Яхшибоев билан фахрланади. Ишонади - ўғли келажакда Ўзбекистон номини дунёга танитади.

Одамлар

кўнглига санъат билан рўшнолик олиб кириш, дилларга шодлик ато этиш юксак сазовор эканлигини Насиба Исроилова биллади. Ҳозир у Тошкент давлат Миллий рақс ва хореография олий мактабининг II-курсда рақс сирларини ўрганмоқда.

Сувратчи: О. НУРМАМАНОВ.

Кўнглимда анчадан бери тугиб юрган нијатим — Каромат аяни бориб кўриш эди. Чунки ая билан бир вақтлар, унда ёш эдик, албатта, ёнма-ён кўшни, қадрдон бўлиб яшаган эдик. Яқингача ҳам аяни онда-сонда кўчада учратиб қолар, бир дамда бир дунё гапларни гаплашиб, ёшлик дамларини эслаб кўяр эдик.

Шундай қилиб, кеч куз кунларининг бирида, ая билан бемалол гаплашиб, дардлашиб келгани йўл олдим. Аянинг эшигига яқинлашганимда, эски тахтачада ранги ўчиб кетган: "Бу уйда иккинчи жахон уруши фахрийси яшайди", — деган ёзувга кўзим тушиб, "тоға ҳаёт эканлар-да", — деб, эшикни секин тақиллатдим. Эшик очилиб, не кўз билан кўрайки, останада ёш бўлса ҳам қариллик туси урган, бетлари гижимланган матодай, қовоқлари кўқарган, олд тишлари тўқилган, орғиздан бадбўй хид анқиган бир аёл турар эди.

Шунда мен адашиб қолдиммикан, деб ҳижолат чекиб турганимда у: "Келинг опа, танимадингизми?" — деб ичкарига тақлиф қилди. Ичкарига кирганимда, ним қоронғу уйнинг бурчагидаги қаравотда шилга қараганча бир аёл ётарди. Кўзлари чўкиб, янада катталашган, лаблари қовжираган, рангпар, дард азобидан қийналган Каромат аяга қараб, баданимдан совук тер чиқиб кетди. Мени кўриб аянинг чеҳраси ёришиб, қучоқлашиб сўрашиб: "Сизни ўзимнинг қизимдай кўрадим, мунча дарагингиз йўқ?" — деб кўзига ёш олди. Шундан сўнг мен ая ишора қилган яқиндозга ўтириб, беихтиёр уйга разм солдим. Мехробдаги бир-иккита тугундан бошқа ҳеч вақо йўқ эди. Шу топда ошхонадан кир дастурхонга нон ўраб, чойнак кўтариб аянинг қизи Фароғат чиқиб келди. Мен билан ҳол-аҳвол сўрашиб ўрнига, томдан тараша тушгандай: "Опа-жон, кўраясизми? Менга қандай қийин. Ойимнинг томи-ку, аллақачон кетган эди, энди оёғи ҳам кетаяпти", — деб кешик тишларини кўрсатиб тиржайиб ҳам қўйди.

Сурбет қизнинг онаси ҳақидаги гапларига юрагим сесканиб кетди. Буни сезган Каромат ая синик овоз билан: "Олинг, қизим. Нонга қаранг", — деб қизининг гапини бўлди. Бироздан сўнг Фароғат дастурхон ёзган одам бўлиб кўздан гойиб бўлди. Биз эса ая икковимиз ёлғиз қолдик. Юрагим тўлиқиб, хўрлигим келиб, аяга қараб нима дейишни, нимани сўрашни билмай турганимда, шўрлик аёл аччик қисмат қиссасини сўзлай бошлади:

— Аслида пешонам шўр экан. Шўр бўлмаса, 12 ёшимда ҳам отадан, ҳам онадан қоламанми? Бегубор болалик пайтларим урушнинг дахшатли пайтларига тўғри келди. Тўрт акамдан иккитаси урушдан қайтмади. Фарзанд доғида юраги ёниб қул бўлган отам, сўнгра онам ёруғ дунёни тарк этишиб, мени етимлик алам-азобларида қолдириб кетишди.

Шундан сўнг мен ҳовлимизда қичик акам ва кеноним билан қолдим. 17 ёшга қирар-қирмай мени куёвга беришди. Орадан беш йил ўтиб, фарзандсизлик сабабли эрим билан ажрашдик. Энди етимликнинг дардига есирлик ҳам қўшилди, — ая бир дам

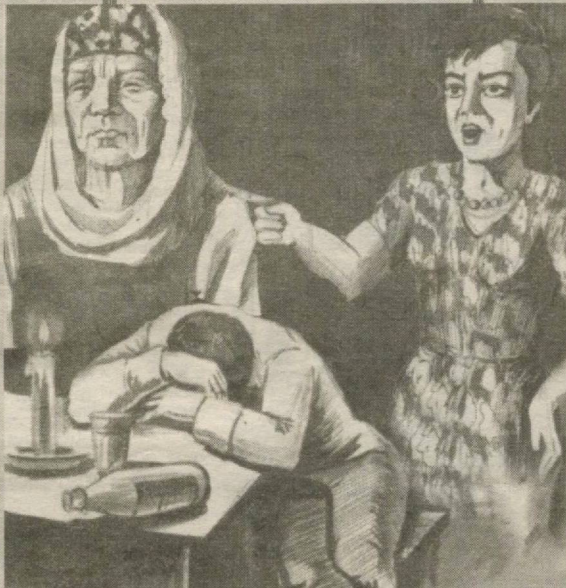
тўхтаб, пиёлада совуб қолган чойни бир хўлаб, гапида давом этди. — Эҳ, қиз бола тушган жойида тош бўлиб қотсин экан. Эр суймаганим, эл ҳам суймаскан. Орадан уч йил ўтиб, яна турмуш қилдим. Эрим — Содиқ ака уруш қатнашчиси, заводда темирчи бўлиб ишларди. Турмушимиз тинч, фаровон эди. Лекин, ўртада фарзанд йўқлигидан, пойдеворсиз иморатда яшагандай яшардик. Мен эса Оллоҳга илтижо қилиб: "Етимлигим етар, энди Оллоҳим, бағрим бутун бўлди, фарзанд бериб бутун қилгин, Парвардигор!" — деб ёлворардим.

Бир куни узок қариндошимизникида тўйда бир аёл билан ёнма-ён ўтириб қолдик. Қуш тилини қуш билди, дегандай бир пасда дардла-

Қиссадан хисса

қизим, мана пул, хоҳлаган нарсангизни олиб енг", — деб пул берди. Чолим шўрлик доим: "Қиз бола меҳмон, уни уриб ҳам, сўйиб ҳам бўлмайди. Урса бахтсиз бўлиб қолади", — деб сансирашга ҳам тили бормасди. Шу бўлди-ю, қизимиз уйда овқатланмай қўйди. Бунисиям майли-я, 8-синфдан сўнг мактабни ҳам йиғиштириб қўйди. Ўй-хаёли кўча бўлиб қолди. Шундан сўнг, ягона умидим — қизимни тезроқ эрга бериш, орзу-ҳавас кўриш бўлди. Лекин бу умидим ҳам пучга чиқди. Чунки қизимнинг юриш-туриши

ласининг бошини қовуштиришдан бошқа илож қолмади. Чол-кампир икковимиз тўйга деб, тўплаганларимизни сарфлаб, ниқохлаб, куёв болани уйга олиб келдик. Орадан кўп ўтмай, неваралик бўлдик. Олдин қиз, кейин ўғил туғилди. Чолим бечоранинг қувончи дунёга сизмасди. Лекин энди эрхотинни, иккита болани, яъни тўрт кишини едириш-ичириш, қийдириш, ҳуллас, рўзғорнинг барча ташвишлари бизнинг бўйнимизда эди. Шунда ҳам шириндан-шаркар невараларимни бағримга босганимда, Оллоҳга беадад шукроналар қилардим. Қилардим-у, лекин норасида гўдақларнинг ичкиликка берилган ота-оналари фарзандларига бахт эмас, бахтсизлик келтираётганидан юрагим ёзилиб адо бўлардим. мен-ку, ота-онасиз етим бўлиб ўсдим. Бегуноҳ гўдақларим эса тирик етим бўладими, деб тунларни уйқусиз ўтқазардим.



ОНАНИНГ ОХИ ЁМОН

ўзгариб қолганди.

Буларни айтиш аяга қанчалар оғир эканлигини юрагим билан сезар, лекин таскин берадиган сўз тополмасдим.

— Кунларнинг бирида, — деб секин гапира бошлади ая, — қизим уч кун уйга келмади. Биз учун уч кун, уч йилдан ҳам ортиқ бўлди. Дадаси иккимиз бормаган жойимиз, сўрамаган уйимиз қолмади. Шунда бир ўртоғи: "Улар шаҳар чеккасига уйнагани кетишди", — деди. Эҳ, ўшанда қўраганимизда эди, аҳволимизга маймунлар йиғлаганини.

Тўртинчи куни эрталаб, чолимни ишга жўнатиб, энди уйга кирганимда, эшикнинг тарақлаб очи-

Ая оғир хўрсиниб сўзида давом этди: — Айниқса, ярим тунда оёғида турулмай маст бўлиб келадиган ота-онадан болалар безиллаб, пинжимизга кириб кетиб, дагдаг титрар ва: "Опоқижон, буважон, чироқни ёқманг. Улар қиришмасин. Қўрқамиз", — деб ёлворишарди. Энг оғири, чолимнинг вафот этгани бўлди, — деди ая жиқ тўла кўз ёшларини артиб, — Раҳматли, бирор кун ҳам касал ётмади. Чолим уруш қатнашчиси, заводда узок йиллар ишлагани учун нафақаси ҳам анча тузук, еб-ичишимизга етиб турарди. Мана, энди кўриб турибсиз, уйда ҳеч вақо қолмади, барини сотиб ичишди.

Менинг эса сабрим чидамай: "Ахир улар ёш бўлса, нимага ишламасди?" — деб сўрасам, ая шўрлик: "Иш йўқмиш, дейишадик, билмасам", — деб жавоб берди.

— Чолимдан сўнг ўзимнинг ҳам соғлиғим ёмонлашди. Кечалари оғрик азобидан тўлганиб чиққанымда, онаҳоним тушларимга қирар, тиззасига ётқизиб бошимни силарди. Шунда мен: "Онаҳоним, кетманг, тўхтаг", — деб уйғониб кетардим. Бир куни уйқумда бақириб юборган эканманми, билмадим, неварам: "Бувижон, нима бўлди сизга, кечаси бақираялсиз-у?" — деди. Шу баҳона бўлдики, билмадим, орадан ҳеч қанча вақт ўтмасдан, қизим менга "мехрибон"лик кўрсатиб, руҳий касалликлар шифохонасига олиб бориб ташлади. У ерда бир ҳафтача қолдим. Туну-кун Оллоҳга йиғлаб ёлворар ва тилаб олган ёлғиз фарзандим, жигарбандимга инсоф тилардим. Айниқса, кўзлари жовдираб қолган невараларимни ўйласам, рост билан ҳам жинни бўлиб қолганга ўхшардим.

Ая бир дам гапиришдан тўхтаб, қизининг кириб қолишдан қўркиб, атрофга яна бир назар ташлади-да, секин гапира бошлади: Яхшиямки, дунёда яхши одамлар бор. Касалхонада ётганимда ёшроқ дўхтир йиғит олдимга келиб: "Холажон, диққат бўлманг, қизингизни қақиртирдик, олиб кетади", — деб кўнглимни кўтарди. Дарҳақиқат, қизим касалхонага келганида, ҳалиги дўхтир йиғит: "Опажон, холамин олиб кетинг, соппа-соғлар, фақат озроқ асаблари чарчаган. Керакли дориларни ёзиб бердим. Қари одамга тинчлик, ширин сўз ва озгина ширин овқат керак", — деб илиққана хайрлашди.

(Давоми 16-бетда)

шиб олдик. Шунда аёл ўзи ҳам даволанганини айтиб, дўхтирнинг ҳатто яшаш жойини ҳам тушунтириб берди. Мен эса, ўша дўхтирни топиб, ихлос қилиб даволандим. Орадан уч ой ўтиб-ўтмасдан, хомиладор бўлдим. Тушимми, ўнгимми, деб баъзида ҳатто ишонгим келмасди.

Айни ўрик пишиғида, Оллоҳ бизга фарзанд кўриш бахтини насиб этди. Кўзимизнинг оқу қораси бўлган ёлғизимиз, қизалоғимизга, белгимизнинг қуввати, дилимизнинг роҳати бўлсин, деб исмини "Фароғат" қўйдик.

— Бирок минг афсуслар бўлсинким, — деб чуқур уф тортди ая. — Бу қиз бизга Фароғат эмас, балки Фалокат келтирди. Ҳамма бало унинг мактабга боришидан бошланди. Ўқишга кетишда ҳар нарсани баҳона қилиб пул сўрар, биз эса уни нимага ишлатганини сўрамасдик. Мен ўзим етимлик билан ўсдим, ўксиндим, болам ўксинмасин, бировдан кам бўлмасин, деб ҳамма истагини бажарардим. Ой чиқса ҳам, кун чиқса ҳам Фароғатга ҳисин, деб охиروقибатда ойимиз ҳам, кунимиз ҳам қаро тунга айланди.

Бир куни кечки овқат пайтида қизим: "Жонга тегди, кунда мастава, шўрва! Сиз ўзи бошқа овқатни биласизми? Пул беринг, кўчадан сомса, манти олиб ейман", — деб жанжал қилди. Мен эса ҳайратдан қотиб қолдим. Ахир, эртадан-кечгача шу қизим, деб ошхонадан чиқмасам, қўлини совуқ сувга урдирмай, ўзим уй супурсам, кир ювсам, дазмол қилсам... Шунда энди овқатга қўл чўзган дадаси ирғиб туриб: "Она қизим, жоним

либ-ёпилганидан сесканиб кетдим. Қайрилиб қарасам, останада Фароғат гирт маст, оёғида зўрга турар, кўзлари қизарган, сочлари тўзиган, қийим-бошлари гижим, бир аҳволда турарди. Нима қилишимни, нима дейишимни билмай, ичкарига отилиб, ердаги яқандоз устига ўзимни ташлаб, тўйиб-тўйиб йиғладим. Йиғладим умримга, йиғладим ўзимга, йиғладим қизимга ва йиғладим барбод бўлган, саробга айланган орзу-умидларимга. Йиғладим, йиғладим, йиғладим!..

Дарҳақиқат, Каромат ая ўпкаси тўйиб йиғлар, кўз ёшлари шашқатор бўлиб оқарди. Бироз ўтгач, ая дастурмоли билан кўз ёшларини артиб, сўзини давом эттирди.

— Кунларнинг бирида Фароғат кечки овқатдан сўнг, кўнгли беҳузур бўлиб, ўзини қаравотга ташлади. Юрагимни кўрқув босиб: "Нима бўлди ўзи, рангинг оқариб кетибди?" — десам, у уялмай-нетмай: "Яқинда неваралик бўласиз, буви бўласиз", — деб ғайри табиий қулиб қўйди. Менинг эса ўтакам ёрилгандай: "Ким ўзи айт, қайси номардининг иши бу?" — десам, қизим: "Э қўйинг, эски гапларни. У замоналар ўтиб кетган, ҳозир ҳаммаси ихтиёрий, ёмонми, сизни қийнамасдан эрга тегсам?" — Бу мени тириклай ерга кўмгани бўлди.

Аянинг гапларини эшитар эканман, қалбимни шўрлик онага ҳам ачинаш, ҳам афсусланиш билан ёлғиз қизини, дилбандини ёр-ёр қилиб узатиш насиб этмаганлигидан, орзуси, армон бўлиб қолганидан изтироб чекардим.

— Уят-номусдан кўчага чиқолмай қолдим, — деди ая, — энди икка-

- Қизим, сиз қайтар дунё дейишганини эшитгандирсиз. Лекин унинг қайтмишидан бир умр афсус-надомат чекканларни кўрмаган бўлсангиз керак. Мен ўйла-масдан қилган ишмининг жабрини торттиб яшайман. Аслида бу маънисиз ҳаётимнинг ўзимга ҳам қизиғи йўқку-я, лекин... Кўнглимнинг туб-тубидаги биттагина шуълагина ўзи билмаган ҳолда ҳаётимни ёритиб турибди, - дея сўз бошлаган аёлга жимгина қараб турарканман, у буни ўзича тушуниб, изоҳ бера бошлади.

- Бу аёл ким, нега бирдан бу гапларни айта бошлади, деб ҳайрон бўлаётгандирсиз? Тўғри, менинг ўрнидаги ҳар бир аёл ҳам шундай қилган бўларди-да...

- Нима бўлса ҳам шу ерга бир ташвиш билан келгандирсиз? Камчилик ҳаммамизда ҳам бор, ахир. Сиз ўзингизни таништиринг, агар мумкин бўлса? - дедим аёлга.

- Исмимни айтмай қўя қолай. Шусиз ҳам яқинларим мендан ор қилишади. Энди тахририятга ҳам борибди-да, дейишмасин. Яшаш жойимни айтаман. Мен қариялар уйида яшайман. Нега у ерга бориб қолгансиз? Ахир яқинларим бор деяпсиз, деган ҳаёллар кўнглингиздан кечаётганини яхши билиб турибман. Нима қилай тақдир экан-да...

Институтни битириб катта бир универмагда кийим-кечаклар сотиш бўлимининг бошлиғи бўлиб ишлаб бошладим. Ойлаб ўзига тўк. Биз қиз эдик. Мен ўртанчаси. Хуллас, қўлимга яхшигина пул туша бошлагач, мен ўзгардим. Кейинчалик ўзим иш бошлаган универмагнинг директори даражасига кўтарилдим. Бу лавозимни қўлга киритиш истагида юрганлар кўп эди. Мен ҳаммасини доғда қолдирдим. Ота-онам бу ишдан норози эди. Тезроқ мени уза-тиш пайига тушишди. Бироқ, мен кўнмадим. Улар билан жанжаллашиб уйдан чиқиб кетдим. Пулим кўп эди. Уй олдим. Бунинг устига

савдодаги ишларим яхши кетаётганди. Аввалига уйдан кетганимга унча парво ҳам қилмадим. Бир-икки йўқлаб келган онам билан терс гаплашиб, кейинчалик келмайдиган қилиб юбордим. Уйдагилар кенжа синглимни узатишмоқчи бўлишганини тасодифан эшитиб қолдим. Табиийки, улар мени тўйга чақиришмоқчи эмасдилар. Аммо, ўзим бир дунё совға-салом билан тўйга кириб бордим. Аммо, на отам, на онам бундан қувонишмади. Қайтага, қудалар олдида юзларини шувут қилдим. Кўп қулни-ниб ўтирмамдан, машинамни миниб тўйхона-ни тарк этдим. Яна ишларим билан банд бўлиб юравердим.

- Бекор қилибсиз-да, шу баҳона ярашиб олишингиз керак эди. Нима бўлса ҳам ота-онангиз кечирисларди, - дедим астагина.

- Отамнинг феълини билардим. Ахир унинг неча йил ўқитувчи бўлиб ишлаб топган обрў-эътиборини бир пул қилгандим. Лекин шунча нарсаси олиб борганимдан кейин ҳам у бетимга қарамади. Онам бўлса отамнинг айтганини икки қилмайдиган бео-зоргина аёл.

Хуллас, йиллар ўтиб бир киши билан танишиб қолдим. У ноёб молларимни бозорда пуллаб беришга ёрдамлашарди. У билан бирга яшай бошладик. Чунки, унинг оиласи бор эди. Бир куни ундан ҳомиладор эканлигимни сездим. Бу вақтда мен оила қуришни, опа-сингилларимга ўхшаб тинчгина оила, болалар ташвиши билан банд бўлишни истаб бошлагандим. Аммо... Фарзанд кўрсам у мендан воз кечишни айтди. Болани олиб ташлаш учун шифокорга борганимда кеч

бўлганди. Бола туғилди. Оп-поқкина, чиройли ўғил бола эди. Туғруқхонадагиларнинг панду-насихатларига ҳам қарамадан ундан воз кечиш ҳақида ариза эздим. Унга эътибор бермоқчи эмасдим. Аммо, аризамни унинг қара-вотчасига, бошига қўйиб қўйиш учун астагина чақалоқлар бўлимига кирганимда у кўзчаларини очиб жимгина ётган экан. Қоп-қора сочлари пешонасига тушиб турибди. Киприклари ҳам узун-узун... «Чиройли экансан-а, минг афсус, сени катта қила олмай-

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

нинг узокқа бормаслигини билмасдим. Бир куни қўлга тушдик. Тафтиш бошланди. Бўйимга шу қадар кўп камомад юклатилган эдики, дахшадан қотиб қолдим. Менга панд беришди. Атрофимдаги дўстларим бирпасда тарқаб кетишди. Тергов ишлари туғганида пушаймонларим билан ўзим ёлғиз қолгандим. Бор танишларим ҳам гувоҳликка келишиб, судда устимга мағзава тўкиб, бузуқликда ва яна кўп нарсаларда айблашиб кетишди. Мени узок йилга ҳукм этишган куни илк бор ташлаб кетган ўғлимни эсладим. Эслаб роса йиғладим. Уни жуда соғиниб кўргим келаётганини англадим. Қамокдан чиққаннан кейин уни кўп изладим. Маҳалламизга борганимда мени ҳеч ким танимади. Бир неча болақайлар ўйнаб юришган ховлимизнинг ёнидан ўтдим. Улар менга салом беришганида йиғлаб юбордим. Кейин эшитсам ота-онам аллақачон бандаликни бажо келтиришибди. Уйимизда кичик синглим эри билан яшаётган экан. Мен ҳар жойда ишлаб, тирикчилигимни ўтказиб юрдим. На уйим, на бир меҳ-

рибоним бор эди...

- Нега энди опа-синглингизнинг олдида бориб узр сўрамадингиз? Улар сизни кечирисларди...

- Балки... Лекин, эри ва унинг қариндошлари олдида иккисини ҳам мулзам қилгим келмади. Уларни кўргим келганда юзимни ўраб шу қўчалардан ўтардим, аммо йиллар

ўтса ҳамки ботиниб ўзимни таништира олмадим. Мана, ҳозир олтишидан ўтсам-да, саксон ёшли кампирга ўхшайман. Бир уйда яшаб юрадим. Эгалари раҳмдил, яхши инсонлар эди. Мени қариялар уйига жойлаштиришга ёрдам беришди. Инсон кексайган сайин киндик қони томган жойни, уйини, яқинларини қўмсай бошларкан, мен ҳозир шу аҳволга тушиб қолдим.

- Ўғлингизнинг тақдирини ҳақида ҳеч нарса билмайсизми?

- Қани эди билмасам?... Айни мен яшаётган жойдаги ҳамшира аёл боламин боқиб олган экан. Бир куни гаплашиб ўтирганимизда ўғли келиб қолди. Иسمи Холбек. Уни кўриб эс-хушимни йўқотдим. Юрагим хуруж қилди. Ўзимга келган аёлдан боласи ҳақида гапириб беришини ўтиндим. У мени танимагани, ғариб бир кампир деб билгани учун яширмасдан ҳаммасини айтиб берди. Шу билан адои-тамом бўлдим.

- У нима иш қиларкан, яъни, Холбек...

- У кўз шифокори экан. Мен аёлни алдаб кўзимни ўғлига кўрсатишни илтимос қилиб, бир неча марта унинг ишхонасига бордим. Шу билан ҳам бахтлиман. У кўзимни кўрмоқчи бўлганда қарай олмасдан йиғлаб юбордим. Ҳар ҳолда уни кўрдим.

- Сиз Холбекнинг исмини, ишини аниқ айтдингиз. У сизни излаб келса-чи?

- Ўзим ҳам шундай қилишни истардим. Кечирмас керак. Аммо, дилимдаги алам тошларидан бироз енгиллашдим-да. У мени излармикан? Келса ҳамма гапларимни унга етказинг.

Бу шўрлик аёлни пастгача кузатиб тушдим. Бекатгача гаплашиб бордик. Ўғли келса хабар беришимни айтдим. Аммо, Холбек келадими йўқми. Билмайман. Келса ҳам... Онасини кечирармикан?

Дилдор БЕГИМ

ЯХШИЛИК

- Опажон, мен олис Қорақалпоғистондан кўнғироқ қилаяпман. Исмим Лейла. «Оила ва жамият» газетасида бир неча марта мақолаларим босилиб чиққан. Тахририятнинг «Яхшилик» кўрсатуви билан ҳамкорлик қилишини кўрганман кейин бир таклифимни айтмоқчи эдим.

- Майли айтинг, таклифингизни. Биз бундан жуда хурсанд бўламиз, - дедим.

- Газетангиздаги жуда кўп мақолалар менга ёқади. Уларни оиламиз, маҳалламиз билан биргаликда мириқиб ўқиймиз. Чиндан ҳам ҳаёт тажрибасига эга бўлган, жуда кўп афсоналарга яхшиликлар қилган инсонлар ҳақида ўқиб жуда мароқли. Аммо, уларнинг кўпчилиги катта ёшлилар-да. Лекин, ёшлар орасида ҳам кўпчиликка яхшилик қилиб яшаётганлар ҳам бор-ку. Ўшалар ҳақида ҳам мақолалар берилса... Эзгуликнинг эрта кечи йўқ деганларидек, яхшиликнинг ҳам катта кичиги бўлмайди, назаримда. Масалан, менинг бир дугонам-

Кўнғироқларингиз...

нинг биласида кўпчилик яшайди. Унинг укалари кўп. Дугонам ўзининг уйидаги ишларини саранжомлаб бўлиб, қўшнисига ҳам қарашади.

У кампирнинг ҳеч кими йўқ. Дугонам унинг кирини ювади, овқатини пиширади. Касал бўлиб қолса шифокорларга олиб боради. Бунинг устига кампирнинг қўйларини ҳам эплайди. Уйда-ку, соғин сигирлари ҳам бор. Уларни соғиш, сутини сотиб келиш, пишириш, овқат қилиш... Биз ҳам ёрдамлашамиз, аммо, ҳар доим эмас. Баъзан эринамиз ёки уйдаги ишларимизни бажаришга зўрга улгурамиз. У эса улгуради. Тонг сахарда туриб ишга киришади. Жуда иродали ва меҳнатсевар қиз бўлгани учун унга ҳавасимиз келади.

Қани энди ҳаммамиз ўша қизга ўхшаган бўлсак, деб орзу қиламиз.

Ахир ўзингдан ортиб бировнинг мушкулени осон қилиш ҳам баъзилар ўйлагандек осонгина эмас экан. У жуда камтар қиз. «Сен ҳақингда га-



ЯХШИДИР...

зетага ёзиш, ёки «Яхшилик» кўрсатувида олиб чиқиш керак десак, хафа бўлади. Бироқ, у бунга арзийди-да. Уруш пайтларида жуда кўп ёшларнинг кўрсатган қаҳрамонликлари ҳақида ёзишган. Ҳозирги меҳр-у оқибат танқис пайтида бир кишлоқ қизининг бу муруввати ҳам қаҳрамонлик эмасми? Мен шундай деб ўйлайман.

Яхшилик қилган инсонлар ҳар доим бир четда, жимгина яшашади. Хатто бу ишлари савоб, мурувват, яхшилик эканини билмаган ҳолда ҳам шуни қилаверадилар.

Олис кишлоқларда ҳам шундай инсонлар бор илоё уларнинг умрлари узок бўлсин. Аввало, фарзандларини шундай одобли ва меҳнаткаш қилиб тарбиялаган ўша қизнинг ота-онасига минг раҳмат. Чунки, халқимизда: «Қуш усида кўрганини қилади», - деган гап бор. Ҳамма оилалардаги фарзандлар ҳам шундай тарбия олишса, юрти-мизда қомил

инсонлар ўсиб вояга етишарди. Биз чин дилдан ана шундай оилалар кўпайишини истардик.

ГУЛБАШАКАР

Каримжон ака ҳам, унинг хотини ҳам (айниқса хотини) марднинг ишини қилишибди, деб ўйлайман. Агар хотини рози бўлмаганида Дилдорхон ва Каримжоннинг келажиги йўқ севги саргузаштлари завол топиб, Дилдорхон ким билади, қай аҳволда қолар эди? Шундай экан, яхшилик эвазига бундай

ТУҚҚАН ЭМАС, БОҚҚАН ОНА...

ношукрлик инсонийликдан эмас, менимча. Қолаверса, 3 йил давомида она сутти таъмини кўнгил, юрак меҳри билан берган Каримжоннинг хотини, қолаверса уч қиздан келинги бўлган меҳрининг бир умрлик изтиробга айланиши жуда оғир. Бу ерда Дилдорхон инсофга келиши керак ва айбнинг бир учи Каримжон акада. Умуман олганда Дилдорга нисбатан жуда кўнгилчанликнинг оқибати бу. Чунки бекорга айтишмайди-ку, "Кўнгил бердим Хайрига, Хайри кетди Тойирга", - деб. Умуман Дилдор ўз ёлғонлари эвазига ана шундай жазо топмоғи керак эди, дейиш мумкин. Яъни ўша йигит (жойи жаннатда бўлсин) ҳам орзу-умидли инсон бўлгандир.

Майли, нима бўлганда ҳам Дилдордан бир илтимос: Ўзининг қонида Каримжоннинг қони ва боққан онанинг меҳри борлигини унутмаслиги керак. Умиджон ҳам ўзи отасини тан олиши шарт.

Умиджон! Исмнинг маъносини чақинг. Сизнинг вужудингизда Каримжон аканинг қони борлиги ва сизнинг пар-

варишингизда кунни тунга улаган ул кишининг оилалари - сизнинг Онангиз ҳам борлигини мудом эсланг. Чунки: "Туққан эмас, боққан она", - дейди доно халқимиз. Шунинг учун ўша инсонларнинг ҳам кўнгилни олинг. Шунингдек, 16 ёшли йигитнинг кичик бола эмаслигини ҳам яна бир бор ўйлаб кўринг.

"Ўғлимдан айрилдим", 43-сон.

ЭСЛАТМА: Касбим ҳуқуқшунос. Университетда ўқиб юрган кезларим Дилдор исмаил қиз билан гуноҳ иш қилаиб қўйди. Хотиним мени кечирди. Дилдор шикимизнинг фарзандимиз Умиджонни 3 ёшгача парваришлади. Аммо Дилдор Умиджонни биздан тортиб олди.

Муаллиф: Н.ЙҮЛДӨШЕВА

Каримжон ака! Тақдир синовининг саволига жавоб топишга аввалроқ тайёр туриш керак эди. Чунки, бу дунё шундай мўъжизакор, синовлидир. Хар бир ишимизнинг сарҳисоби бор. Уволнинг ҳам, савобнинг ҳам жавобини кўзимиз очиклигида беришимиз керак. Бу эса бошқаларга ибрат бўлади.

Д. НОРМУРДОВА, Термиз шаҳри.

Акс-сало

МИЛЛАТНИНГ КАДРИГА ЕТМАС

Домланинг юқорида зикр этилган фикрлари қанчалик ўринли ва ибратли бўлмасин, афсус, ундайларнинг уруғи кунсайин урчиб бораётир. Эчки айтган экан: "Кўзим кўрмасин майли, думимни бўри есин", деб. Балки, айб фақат ота-оналарга эмасдир. Ўша қиз, келин тушган оила катталари, ёхуд ўша сатанг жувонларнинг эрларидан ҳам сўраш керакдир. Юқоридаги танқидий фикрларга муносабат сифатида ва кўрганларимни бир шеър билан ифодалаган жазм этдим.

ЎХШАЙДИ-КУ

Ўйласам шу дилбарим, маккорга ўхшайди-ку,
Раҳми йўқ, бир бевафо, дилдорга ўхшайди-ку.
(Кўшиқдан)

Ўйласам, шул кўрганим саёққа ўхшайди-ку,
Шарми йўқ, бир бедаво, беорга ўхшайди-ку.

«Мода», деб кийган либосин, икки ёнидан чоки бор,
Жисмининг хилватлари ошкорга ўхшайди-ку.

Гар шамол гирдоб айлаб, доман барини кўтарса,
Кўча-кўйда дуч келганлар ҳайронга ўхшайди-ку.

Эл аёлига ўхшамас, шакли-шамойили анинг,
Бир, хориждан келган, сайёҳга ўхшайди-ку.

Яхшилар қилса насиҳат, айтадур "на ишинг бор"
Гўё, осмондан тушган, шайтонга ўхшайди-ку.

Ўзича қилмас андиша, қилмишлари ахлоққа зид.
Унда ор-номус, ҳаё "бисёрга" ўхшайди-ку.

Сочлари калта кесилган, этаклари ер супирар,
Устига латта ўралган, қўйирчоққа ўхшайди-ку.

Эзгуликдан пўтур кетган, қадриятдан дарак йўқ,

"Аёлга муносабат" 21-сон

ЭСЛАТМА: Баъзи аёлларимизни қайси миллатга мансублигини ажратолмайсиз. Қўриқилган ва сариқ бўёққа бўялган соч, тирноқ ўраак бурнидек ўсиб кетган. Ярим-яланғоч, шунадай "сахт-сумбатли" бир қизни тўхтатиб: "Қизим, кўчага шу қиёфада чиқишингни ота-онанг кўрмадики?" - десам: "Амаки, сизларнинг даврингиз ўтиб кетди, бўлингиздан қолманг", - дея тез ўтиб кетди. Ҳанг-манг бўлиб қолдим...

Муаллиф: Ҳожи Исмаилов
Абдуллоҳ,
Ўзбекистон фан арбоби,
кекса мураббий.



Жисмини паршон айлаган аёлга ўхшайди-ку.

Камтарин қизу-жувонлар, бундайлардан йироқ бўлинг, Аёллик номусидан безорга ўхшайди-ку.

Эй Наим йўли, кесатмагин, қўйгин уни ўз ҳолига, Миллатнинг қадрига етмас, бегонага ўхшайди-ку.

Муҳаммадсафар АБДУРАХИМОВ,
Нурота шаҳри.

ПУЛ ТОПИЛАДИ, АММО...

Баъзи Академистга ўхшаган дунёпараст кимсалар ақли етмайди-ки, одамзод бу дунёдан кетар экан, унга 2 метр ер ва қафаликдан бошқа ҳеч нарса насиб этмайди. Бир пайтлар ўқигандим. Бир онахоннинг ўзига тўқ, мол-давлати ҳам бехисоб бўлган. Шу онахоннинг бир невараси бетоб бўлиб қолди. Невара қизиники бўлиб, қизи онасининг ҳузурига мадад излаб келибди.

- Онажон, неварангизнинг тоби йўқ. Озгина пул бериб туринг. Дори олишга пулдан қийналаяпмиз, - деб илтижо қилади. Гарчи унинг бир сандиқ пули бўлса-да, онахон бермайди:

- Менда пул йўқ! - деб жавоб берди.

Унинг қизига пул бергиси йўқ эди. Операцияга пул йўқлиги сабабли набираси ҳаётдан бевакт кўз юмди. Орадан кўп ўтмай, онахоннинг ўзи ҳам тузалмас дардга йўлиқди. Болаларини йигиб, уларнинг олдига бир сандиқ пулни тўқади ва:

- Пулларнинг ҳаммасини олинглар! Мени даволатинглар. Яшашни истайман, - деб ёлворади.

Афсуски, пуллар эгасига вафо қилмади. Уни бешафкат ўлимдан ҳам сақлай олмади. Орамизда ана шу онахонга, Академистга ўхшаганлар ҳам бор-да.

Илоҳим ҳаммамизни Яратганнинг ўзи паноҳига асрасин. Бир бурда нон еса ҳам болаларимиз соғ бўлсин.

Мавлуда СИДДИҚОВА, Қашқадарё вилояти, Косон тумани.



Мадинахон, сиз: "Исталмаган келин бўлгандан кўра, бир умр тоқ ўтиш афзал экан", - деб ёзибсиз. Нахотки? Бургача аччиқ қилиб кўрпа куйдириш... Сиз Мирисломни севасиз-ку! Севгидек тансиқ ва покиза тўйгу қалбингизда жўш уриб турганда қандай қилиб "тоқ ўтиб" кетишни афзал кўраяпсиз? Севгидан, юрагингиз тўрида яшаб турган ишқ-муҳаббатдан воз кечиб кетиш осон ишми?! Сев-

улим бўлса, ҳеч бўлмаганда ота-онанинг уйда яшаганимда... Мен жиноятга қўл урмаган бўлардим". Мирислом ўз уйи йўқлиги учун жиноятга қўл урганини қандай тушунса бўлади? Бу ерда ота-онани айбдор қилиб кўрсатишга ишора борлиги сезилиб турибди.

Онаси эса: "Келиним ижарада яшамасдан келиб, шу ерда яшашига сира

ЯХШИЛИККА

гингиз ҳурмати учун ота-онасининг меҳрини қозониш, сизнинг қўлингизда эди. Мирисломга бўлган илиқ туйғулар ҳурмати ота-онасини яхши кўриб, ширин сўзингизни аямай, хизматлари қилиб, дуоларини олиб яшасангиз қандай яхши бўлар эди! Оғир бетоблашиб, етти ойлик болангиздан айрилгангиз жуда ачинарли. Афсус... Бу ишда сизга осон тутиб бўлмайди. Фарзанд доғини ҳеч кимга кўрсатмасин, лекин бу ишда қайнона-қайнотангизни айблаш ўринсиз. Уларнинг ёшлари нечада, қариб қолишгани - бу ёғини билмайман. Аммо бетоблигингизда кўргани боришмаса гина қилиб ўтирманг. Кечириб кетсангиз янада яхши иш қилган бўласиз. Хар гапда: "Қайнона-қайнотамнинг оёғига бош уриб ялдиним", "Қайнона-қайнотамнинг эшигига бош уриб бордим"... Бундай писандалар унчалик сизни оқламайди. Чунки ўша ерда сиз учун дунёда энг азиз инсон, сиз севган йигит болаларингизнинг отаси ҳам бор. Эрингиз шу ерда ўсиб улғайган-ку! Севган одамнинг эшигига бош уриб бориш катта бахт эмасми! Одамлар севгини асраб қолиш учун хар қандай оғир қўнларни бошларидан кечирадилар, оғир синовларга бардош берадилар.

"Биз яхшилик тарафдоримиз" - 51-сон.

ЭСЛАТМА: Мирислом акам билан икки йил гаплашиб турмуш қурадик. Лекин у кишининг ота-онаси мени келин қилишга тиш-тирноқлари билан қаршилик кўрсатишди. Исталмаган келин бўлганлигим ва ҳайит арафасидаги тоғоралар боис убадан ҳайалалдим. Бахтим учун курашсам ва улараан узр сўраб яна бордим.

Басира САЙДАЛИЕВА.

ЮЗ БУРИНГ!

дан ҳам сўранглр", - деган гапларидан кейин бу онахонга ҳам ишонгим, ҳам қўллаб-қувватлагим келди. Унутмайликки, қайнона бўлиш навбати бизнинг олдимида ҳам турибди. Чархи қажрафтор айланаверади, тун кетидан кун, қоронғилик кетидан тонг отаверади. Фарзандлар ўсиб-улғаяваради, бу шарафли айланишининг ҳуш-ноҳуш қўнлари бошга тушса, кўз кўраверади. Ахир бунинг ҳаёт, дейдилар. Қайтар дунёнинг синовлари ҳаммамизнинг бошимизда борлигини унутмайлик.

Мадинахон, сиз қайнона-қайнотангиз билан келишиб яшашга, уларни ширин сўзлар билан овуттишга ҳаракат қилинг. Улар билан яқинроқ бўлинг. Хар бир ишнинг, хар бир муомаланинг яхшилик томонини қабул қилинг. Яхшиликка юз буринг. Шунда эшикма-эшик ижараларда сарсон юриш, болаларни бегона жойларда ўстириш, "учма-уч кун кўриш" каби ноҳуш қўнлардан қутуласиз.

Муҳаббат ТУРОВОВА

ТАБРИКЛАЙМИЗ

ЭЪЛОНЛАР!



Азиз ааажо-
нимиз ЖУМА-
БОЙ ака!
48 ёшингиз
билан табрик-
лаймиз. Бахти-
мизга доимо
соғ-саломат
бўлинг. Барча
яхши ниятлар

сизга ҳамроҳ бўлсин.
Фарзандларингиз номидан
қизингиз Манзура.

Ўрнатили МАННОП
ака ва меҳрибон
МУҚАДДАМ опа!
Қадрли Манноп
ака, муборак 67
ёшингиз, азиз Муқад-
дам опа, табарруқ
Пайғамбар ёшингиз
муборак бўлсин.

Сизларга соғлиқ, узоқ умр, ошлангиз-
га хотиржамлик, фарзандларингиз
бахтини тилаб қолувчи
Жиянлар ва қувларингиз.



Курсдошим
МУХАММАДИ!
Туғилган кунин-
гиз билан чин
дилдан қўлай-
миз. Бахт, омад
тилаймиз.
Орифжон ва
Зебунисо.

Ўрнатили Музаф-
фар МУХАММАД-
НАЗАР ўғли!
Таваллу кунингиз
билан қўлайман.
Ижодингизга пар-
возлар тилайман!
Қамол эҳтиром
ила Мубина Музаф-
фар қизи.



Волидам Жумагул НОРМЕТОВА!
Сизни 64 ёшингиз билан табрик-
лаймиз! Умрингиз узоқ бўлсин!
Эҳтиромимиз, меҳримиз сизга
онажон!

Жаҳонгир Иноғомов,
Бўстонлиқ тумани,
Сижжак қишлоғи.

Қадрли Ахбор ИМОМХУЖАЕВ!
Сизни таваллу топган кунингиз
билан қўлаймиз. Узоқ умр ва
саодат тилаймиз.

Эҳтиром билан укангиз ва
мухлисингиз Раҳимжон
Худойқулов хонадони.

Дўстларим Жўрабек ЭШОНХУ-
ЖАЕВ, Нигматжон ШАРИПОВ!
Таваллу аёмларингиз ила таб-
риклаб, узоқ умр ва оилавий бахт
тилаймиз!
Ўрнат билан Иброҳимжон.

Ўрнатили ОДИЛХУЖА тоға ва
ФУРҚАТХУЖА!
Туғилган аёмларингиз муборак!
Узоқ умр ва омадлар тилаймиз.
Суюқли жиянингиз Исмоилжон.

Падари бузрукворимиз
БАҲОДИР опа!
Сизни таваллу аёмларингиз билан чин
юракан самимий табриклаймиз. Сизга
бахт-саодат онажоним Фароғат ая би-
лан қўша қариб юрди бахтини тилаймиз.
Фарзандларингиз Акмал, Икром,
Санжар, Элёр, Соҳибхон

Қизим ШАҲНОЗАХОН!
Муборак 17 баҳоринг билан табрик-
лаймиз. Ўқилларингиз муваффақият,
ҳаёмингиз омад ёр бўлсин. Орзуларин-
гиз етишингизга тиламоқчимиз.
Алиг Зумрад, аканг Саидхон ва
опаларинг Зулфия, Зебо, Гулчехра.

Дилбанаимиз САНЖАРБЕК!
Туғилган кунинг қўлагиз бўлсин! Сен-
га чин юракан бахт, узоқ умр, соғлиқ
тилаб қоламиз.
Ортиқовлар оиласи номидан ааанг
Баҳодир, онанг Фароғат.

Сингилмиз Гавҳархон Азимова!
Сени никоҳ тўйинг муносабати билан
билан чин юракан табриклаймиз. Ёринг
Хайруллажон билан бахтли бўлинглар!
Қўшини опаларинг
Юлдузхон, Зулайхо ва Эъзо

Уй жиҳоз-буюмларини сотиб оламан. ТЕЛ: 74-68-77

ЭЪЛОН

Тошкент чинни заводининг иссиқхонасига 1995 йил берилган ер кадастри
БЕКОР қилинади.

«Oila va jamiyat» ўғитномаси

Дейдилар, отангдан меҳмон улғудир,
Дўстлар бор, ҳамиша кўнглим тўлиқдир.
Одамнинг тафтини кўтарар одам,
Юрак урар экан, қон ҳам илиқдир.

Куёш билан олам, ёруғдир доим,
Куёш бор, зулматдан фориғдир доим.
Инсонлар меҳри ҳам куёшга ўхшар,
Одам билан одам тирикдир доим.

Хеч кимнинг бошида ғам бўлмасин,
Ўз бахтини топиб, кам бўлмасин.
Набира-фарзандлар ортида қолиб,
Оналар кўзида нам бўлмасин.

Обрўни ўлчади доим пул билан,
Бойлик ҳам орттирди турли йўл билан.
Емаган-ичмаган дунёсин ташлаб,
Бир кун кетиб қолди, қуруқ қўл билан.
Пардабой КУЛАТОВ,
Сурхондарё вилояти, Жаркўрғон тумани.



Профессор Эргаш САЛИМОВ клиникаси барча турдаги аллергик, бўғин, ошқ-
озон-ичак хасталиқларини, касалманд, нимжон болаларни махсус усулларда
даволайди. Бронхиал астма хасталигида гормонал дорилар қўлланмайди. Ал-
лергик касаллиқларни аниқлаб, даволашда турли аллергенларни қўйиб синала-
ди. Иш вақти соат 8 дан 17 гача.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент, Уйғур Хўжаев кўчаси, 4-й, 10-хона. Автобуслар — 27, 35, 46, 53,
91. Тромвай — 8. 1-шаҳар клиникаси бекати. Тел: 49-43-33, 144-64-30.

УРОЛОГ ВРАЧ, ДОЦЕНТ РЎЗМЕТОВ МЭЛС ҲОЗИЕВИЧ

ЭНУРЕЗ ХАСТАЛИГИ БИЛАН ОФРИГАН КОВУГИ БЎШ ЎҒИЛ ВА ҚИЗ БОЛА-
ЛАРИНИ БАТАМОМ ДАВОЛАЙДИ.

Буйрак, ковуқ, простата беги касаллиқларини ДАВОЛАЙДИ.

Манзил: Марказ-15, 12-й (Жангтоҳ маҳалла) Мўлжал: Метронинг F. Ғулом бе-
кати. Тел: 144-46-87 9:00-17:00гача. Ганга дўконидан Себзор бекати томон
Зулфия кўчаси томон қараб 200 метр юрилади.

«МАНСУРА» аёллар маркази

Ўрнатили ота-оналар ва ёшлар! Сизларни ва фарзандларингизни тикувчилик, за-
монавий парда дизайни, компьютер техникаси, рус ва инглиз тилларини ўргатиш,
кондитер махсусотлари тайёрлаш, ҳайдовчилик, сартарошлик ва оила ҳамширали-
гидан сабоқ берувчи ўқув курсларига таклиф этади.

БИЗНИНГ МАНЗИЛ: Урганч шаҳри, Фаёзов кўчаси, 12-й.

Мурожаат учун телефонлар: 22-9-35-04, 22-6-99-32

ШАМОЛЛАБ
КОЛСАНГИЗ...

Ўзим синаган усуллардан

Агар сизни шамоллаш безовта қилаёт-
ган бўлса. Қайнаб тур-
ган 1 литр сувга 1-2 та
ачиқ (қизил гармдо-
ри) солинг ва 10 дақиқа
қайнатинг. Сўнг суви
совитиб (оёқ со-
лганда иссиқ сакла-
ниши: сал куйдирса ҳам
майли, чиданг) обза
ванна қилинг. Сув со-
вий бошласа, яна қайноқ сув солиб ту-
ринг. Ёнингизда аччиқина кўк ёки қора
чой (асал билан) бўлса яна ҳам яхши
бўлсин ва ичиб-ичиб туринг. Сўнг ўра-
ниб ётинг. Бир терлайсиз-да, енгил
бўласиз. 2-3 марта такрорласангиз тез
соғайсиз.



Томоғингиз оғриси кичик идишчага сув
солиб қайнатинг ва сув қайнагач аспирин,
стрептоцид, цитрамон ёки шунга
ўхшаш шамоллашга оид уй аптекасида
қолган бир доналик дорилардан 2-3 та-
сини солинг. Сўнг бугига то-
моқ йўлингизни тутинг. 3
мартта ётишингиздан олдин
такрорласангиз, тезда даво
топасиз.

Агар боланинг томоғи оғри-
са уни сира босманг. Ручка-
ни ичидан стержень (запас)-
ни олиб, (қопқоғини олиб)
кенгрок тарафидан стрепто-
цид ёки ампициллин таблет-
касининг кукунини солинг. Ўзингиз эз-
сангиз ҳам бўлади. Сўнг уни оғзини очиб,
боланинг томоқ йўлига пуфланг. Дори
бир текисда сачраб, томоқ йўлига тез та-
сир қилади ва ўз самарасини беради.

Маслаҳатхона

Дилбар НОРМУРОВА

Кўзларимнинг остида
ажинлар пайдо бўла бошлади.
Махсус никошлар ёрдамида улар-
ни йўқотиш мумкинми?

С.ОРТИҚОВА,

Бўка тумани

Кўзлар остидаги ажинлар турли ёш
ўтишидан белги. Лекин, бу куёшнинг
тиги, чекиш ва асаблар зўриқиши
натijasида янада кўпая бошлайди. Аммо,
бунинг олдини олиш мумкин. Оқ нон-
ни сутга қўшиб, мижигланг-да, уни
пастки қовоқларингизга босиб, ёпиш-
тириб қўйинг. Буни бир ой давомида
кун аро қайтаринг.

Шунингдек, пастки қовоқларингизни
ўзингиз аста-секин уқаланг. Тери о-
стидаги майда қон томирларидаги қон

айланишни тезлаштириб,
кўзингиз остида ажинлар пайдо бўлиши-
нинг олдини олади.

Лабларимнинг устида туқлар
пайдо бўлди. Махсус кремлар
ҳам уни йўқотишга ёрдам бермай,
аксинча, теримни дағаллаштириб
юборди. Нима қилсам уларни
йўқотиш мумкин?

О.ҲАЙДАРОВА,

Тошкент вилояти.

Бундай туқлар кремлардан фойдаланил-
ганда ҳам яна ўсиб чиқавериши мумкин.
Энг аввало гинеколог ва эндокринолог
билан маслаҳатлашинг. Бу танангиздаги
гормонларнинг бузилиши натижасида юз
бераётган бўлиши ҳам мумкин.

ҲАМИДА тайёрлади.

Об-ҳавони кузатиш маркази хабарига қараганда Республикаимизда ҳаво
ўзгариб туради, ёғингарчилик қутилмайди. Айрим ҳойларда ту-
ман тушади. Шамолнинг теглиги кучаяди. Харорат кечаси
12-17°, кундузи 0-5° совуқ бўлади.

«Oila va jamiyat» газетаси жамоаси Хоразм вилояти муҳбири Дилбар
Бекжоновга турмуш ўртоғи

Давронбек ПОЛВОНОВНИНГ

бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.



КҲЙ (21.03 — 20.04). - Кўнглин-
гиздаги режалар шу ҳафта амалга оша-
ди. Бу эса сизга катта муваффақиятлар
келтиради.



СИГИР (21.04 — 21.05). - Ўз яқин-
ларингиздан бири сиздан маслаҳат
сўраш эҳтимоли бор. Уни хатолардан ас-
раб қилишингиз керак.



ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06).
- Ҳамкасбларингизга нисбатан мурув-
ватлироқ бўлишга ҳаракат қилинг. Улар
билан келишиб иш тутинг.



ҚИСКИЧБАКА (22.06 — 22.07).
- Сизни тасодифий учрашув кутмоқ-
да. Ўз бахтингизни қўлдан чиқарманг.

МУНАЖЖИМЛАР



АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Ҳафта
давомида ўйлаб гапириб, ишларингиз-
ни ҳам диққат билан бажаришингиз зарур.



БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Иш ва
ҳаётингиздаги кўп нарсалар ўзгаради.
Ҳаммасини қайтадан бошлашингиз ҳам
мумкин.



ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Сиз
бизнес бўйича янги иш бошласиз.
Сизни катта маблағ келтирадиган таш-
килот билан ҳамкорлик кутмоқда.



ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Юлдузлар
сизга бу ҳафтада дўстларингиз билан
муносабатингизни яхшилаб олишни мас-
лаҳат беради.

БАШОРАТИ



ЎКОТАР (23.11 — 21.12). - Оилан-
гизни моддий таъминлаш учун жид-
дийроқ иш билан шуғулланишингизга тўғри
келади.



ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 — 20.01).
- Йўлингизга ғов бўлаётганлар билан
очиқ гаплашиб олинг. Англашилмовчилик
сизга қимматга тушиши мумкин.

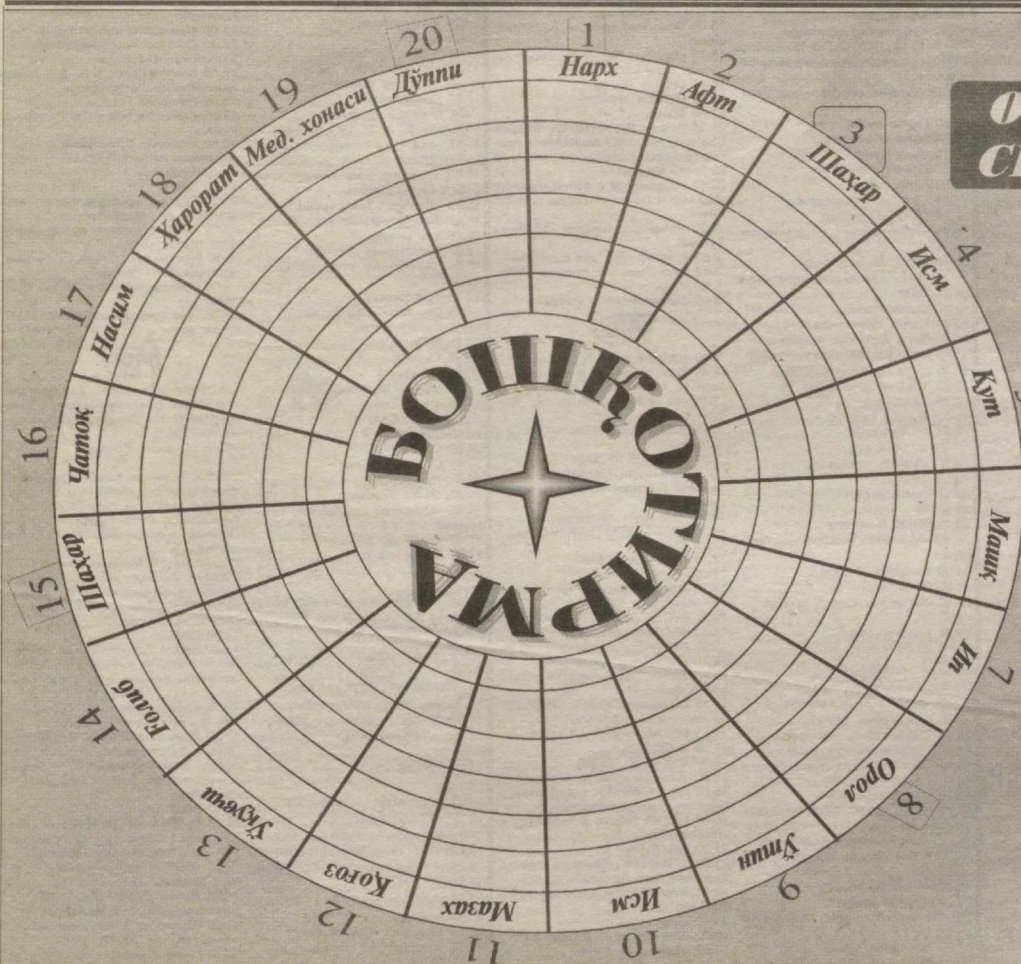
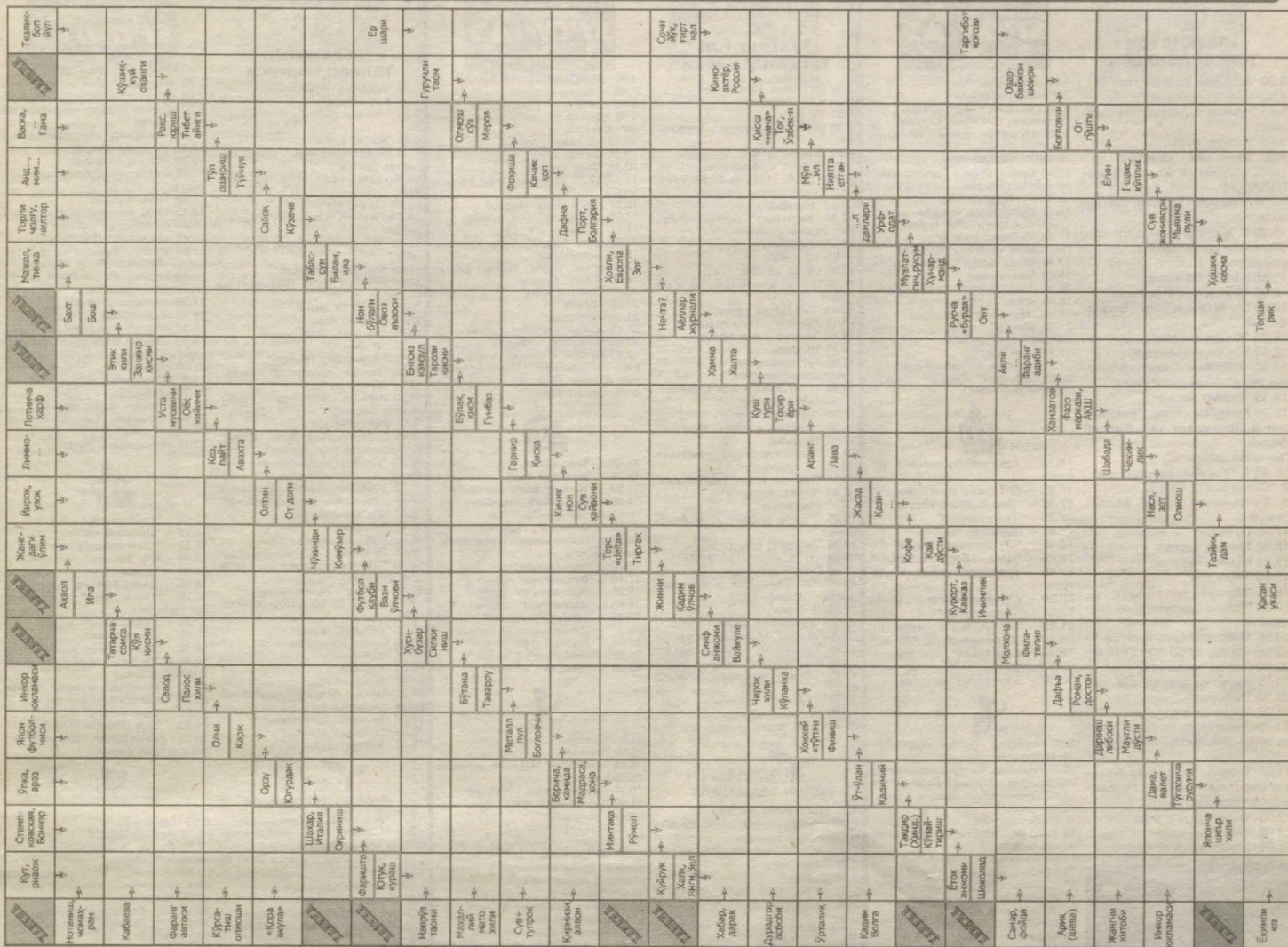


ҚОВҒА (21.01 — 18.02). - Атро-
фингиздагилардан кўп ёрдам кутманг.
Ўз кучингиз билан муаммоларингиз-
ни ҳал қилиб олинг.



БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Оилан-
гиздаги нохушлиққа сабабчи бўлади-
ган кишилар билан алоқани ўзинг. Сиз учун
оилангиз муҳимлигини унутманг.

УШБУ СКАНВОРД «ХАЗИНА» ГАЗЕТАСИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ЭТИЛГАН



ОИЛА ДАВРА-СИДА ТОПИНИГ?

Олти ҳарfli сўзлардан иборат айлана йўллариини тўлдириб ёзинг. Сўзлар уч бўгинли бўлиб, ҳар бир бўгинда А ҳарфи иштирок этиши лозим. (масалан: Сарала).

Агар 1, 6, 8, 15, 20-катакларнинг сўзлари аниқ топилса, сўзлардаги бўгинлар тўғри ўринлаштирилса, Ўзбекистоннинг гўзал шаҳарларидан бирининг номи келиб чиқади.

Тузатувчи: М. ТЕШПЕВА.
Бухоро шахри, М. Наршахй
кўчаси, 35-уй.

ДУШАНБА 21

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДИЕНИЕСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.45 «Тахлилнома».
8.45 «Ноилжой сайёдалар». Телесериал.
9.35 «Бизнес ҳафта».
9.50 «Кино, кино, кино».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
10.05 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
11.30 Т. Жалилов номидаги халқ чолларига оркестрининг.
концерти.
11.55, 14.30 ТВ анонс.
12.05 «Дастурхон атрофида».
12.20 «Ўзим билан ўзим». Видеофильм.
13.20 «Қишлоқ ҳаёти».
13.40 Эстрада тароналари.
14.10 «2005 йил - Сихат саломатлиги йили». «Оламини асранг!»
14.35 «Одами эрсанг».
15.00 Кундузги сеанс: «Вашингтон майдонидаги уй». Бадий фильм.
«Болалар сайёраси»:
16.45 1. «Ўлжайш погонлари».
2. «Олтин тож».
3. «Елгончилар қасри». Мультфильм.
17.55 ТВ анонс.
18.10 «Ақл ва идрок».
18.30 Мутоз наволар.
18.40 «Мулдор».
19.00 «Мактуб - дил ойнаси».
19.25 «Ўзлогон кундалиги» ва рекламалар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55, 20.25, 21.00 ЎЗЎНЛАР.
20.00 Оқшом эрталаки.
20.15 Биржа ва банк хабарлари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Фарз ва қарз».
21.25 «Ўзбегим қолдизлари» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
21.55 «Ўзбекистон» телеканалида илк мартаба: «Бегона». Телесериал (Мексика).
22.55 «Охангар оғушида».
23.05 «Ахборот - дайжест».
23.25-23.50 Ватан тинсоллари.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

16.55 Курсатувлар тартиби.
17.00 «Давр» ҳафта ичида.
17.30, 19.35, 22.35 ТВ-анонс.
17.35 «Янги авлод» почтаси. Болалар шerryти.
18.05 Сув - ҳаёт манбаи.
18.10 Ёшлар овози.
18.30 Тафаккур ёлқинлари.
18.45 ТВ-афиша.
18.50 Мутоз наволар.
18.55, 21.55 Ўқим.
19.00, 22.00 Давр.
19.40 Қизил ҳудуд.
19.55 Мусикий лаҳзалар.
20.05 Хамкор - 205.
20.15 Олис манзиллар.
20.35, 21.25 Ёшлар.
20.40 «Муҳаббат моҳароси». Телесериал.
21.30 Озод юрт фарзандлари.
21.50 Олтин мерос.
22.40 «Оқшом юлдузи». Дам олиш ва ахборот дастури.
23.40 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури: Интерфутбол.
1.20-1.25 Хайрли тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.05 Курсатувлар тартиби.
17.15 ТВда сериал: «Индаба».
17.40 «Табриклаймиз-кутлаймиз».
18.00, 20.45 «Экспресс» телегазетаси.
18.10 «Тиббиёт сизнинг хизматингизда».
18.30, 20.00, 20.55, 21.35 «Пойтахт» ахборот дастури.
18.50 «Табриклаймиз-кутлаймиз».
19.20 ТВда сериал: «Қотиллик пайидан».
20.20 «Ёшлар даврасида».
21.15 «Муруват».
21.55 Киноингоҳ. «Ҳақат сиздан кейин».
23.45-23.50 Хайрли тун, шаҳрим!



7.30 «Хабарлар».
7.45 «Бардам бўлинг».
8.45 «Хабарлар» (рус тилида)
Россининг БИРЎНЧИ КАНАЛИ.
9.05 «Муҳаббат тарихи». Кинокомедия.
«SPORT». ТЕЛЕКАНАЛИ.
11.40 Футбол бўйича Тошкент халқаро кубоги олдидан.
«SPORT». ТЕЛЕКАНАЛИ.
11.55 Курсатувлар тартиби.
17.00 «Хабарлар» (рус тилида)
17.15 «Болалар спорти»
Россининг БИРЎНЧИ КАНАЛИ.
17.30 «Икки тақдир». Бадий фильм.
18.00 Ўқим.
18.10 «Икки тақдир». Бадий фильм.
18.40 «Клон». Сериал.
19.40 «Мени кутти!».
21.00 «Время».
«SPORT». ТЕЛЕКАНАЛИ.
21.30 «Хабарлар».
21.45 «Спортивизм маликалари».
22.00 Премьера. «Хақиқат». Сериал.
22.55 «Проф-Ринг».

16.55 - гача профилактика ишлари
16.55 - Открытие программы
17.00 - «Зарубежные клипы»
17.25 - «Теле-хамкор»
17.45 - «Детский час»
18.10 - «Музыкальная пауза»
18.45 - «Шхаматист», сериал
19.45 - «Ошикона», мусикий дастури
20.30 - Юмористический сериал
21.00 - «Теле-хамкор»
21.20 - «Музыкальная пауза»
22.20 - «Кинобечер на «30-м»: «Жемчужина Нила», остросюжетный фильм
00.00 - Программа передач

6.00 Телеканал «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 Анонсы
9.05 Анонсы
11.40 Детский клуб: «Лило и Стич»
12.00 Новости
12.20 Сериал «Женщины в любви»
13.10 Ирина Скобцева в фильме «Единородные солдаты»
15.00 Новости (с субтитрами)
15.20 «День рождения Буржуа - 2»
16.20 «Пять вечеров». Понедельник
17.30 «Два судьбы»
18.00 Вечерние новости
18.10 «Два судьбы»
18.40 Сериал «Клон»
19.40 Жди меня
21.00 Время
21.30 Армен Джигарханян, Андрей Соколов, Анатолий Кузнецов в приключенческом сериале «Кавалеры Морской звезды»
22.40 Спецвз. «Игра в ядерную рулетку»
23.30 Ночное «Время»
23.50 Искатели. «Летучий Голландец»
0.20 Премьера. «Красота из-под скальпеля». Документальный фильм
0.50 «Сканер». «Кто заказывает музыку»
1.20 Романтическая комедия «Свидания меня утешают»
2.40 Фильм «Три ниндзя: костяшки веревки»
4.10 «Тайны Белого дома»
4.45 «Янги авлод» студия: Дунь ва болалар.
5.00 Неизвестная планета. «Мир богов Гоа»

6.55 Курсатувлар дастури.
7.00 «Мунаввар тон». Информационда илм дастури.
8.30 «Янги авлод» почтаси.
8.50 Олтин мерос.
8.55 Ўқим.
9.00, 13.00, 16.00 Давр.
9.25 «Муҳаббат моҳароси». Телесериал.
10.10 Катта таваффу.
10.30 «Ана, холос». Мультфильм.
10.40 Юртим сихаттоҳлари.
11.00 Кувшли юрт одамлари.
11.15, 16.10, 19.45, 22.35 ТВ - анонс.
11.20 «Экспедиция». Хужжатли сериал.
12.10 Чемпион сирлари (рус тилида)
12.30 Ёшлар овози.
12.50 Мусикий лаҳзалар.
13.10 Интерфутбол.
14.50 Болалар шerryти.
15.00 Кино худуд.
15.15 «Даллас». Телесериал.
16.15 Олис манзиллар.
16.35 «Ўзбектефилм» намоиши: «Клш»
16.45 Курсатувлар дастури.
16.50 «Янги авлод» студия: Дунь ва болалар.
17.10 Телеинформаци.
17.15 Ёшлар кунлиганда.
17.30 Янги алифбон ўрганамиз.
17.45 Каратэ - 204. Яил якунлари.
18.05 16 га қирмаган қим бор?
18.25 1001 махлат.
18.45 ТВ-афиша.
18.50 Мутоз наволар.
18.55, 21.55 Ўқим.
19.00, 22.00 Давр.
19.35 «Давр» - репортаж.
19.50 Дийдор.
20.10 Ёшлар овози.
20.30 ТВ - адвокат.
20.35, 21.25 Ўзбонлар.
20.40 «Муҳаббат моҳароси». Телесериал.
21.30 Хандалак. 1-қисм.
21.50 Олтин мерос.
22.40 «Кавинтон Кросс». сериал. 1-қисм.
23.30 Футбол-плюс.
23.50-23.55 Хайрли тун.

3:00 «Доброе утро, Россия 1»
6:45 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
7:45 «От любви до ненависти. Уинстон Черчилль». Фильм 1-й.
8:40 «В Городе».
8:50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9:00 ВЕСТИ.
9:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
9:50 Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева «Линия судьбы».
10:50 «Что хочет женщина»
11:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
12:00 ВЕСТИ.
12:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
12:30 Арнольд Шварценеггер в фильме «Батмен и Робин» (США). 1997.
14:40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
15:00 ВЕСТИ.
15:10 «Честный детектив».
15:45 Донис Матросов в телесериале «Кармилита».
16:45 Борис Назаров в телесериале «Исцеление любовью».
17:45 ВЕСТИ. ПОДРОБНОСТИ.
18:00 ВЕСТИ.
18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
18:50 «Спокойной ночи, малыши».
18:55 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия-3».
20:00 Андрей Ташков в телесериале «Любовница».
21:00 ВЕСТИ+.
21:20 ПРЕМЬЕРА. «Найти и уничтожить. Конечный банды Гелаяева».
22:15 «Синемания».
22:45 «Дорожный патруль».
23:05 Кейт Уинслет в детективе «Энигма» (Великобритания-США). 2001г.
0:55 Канал «Евроноос»
2:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

3:00 «Доброе утро, Россия 1»
6:45 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
7:45 «От любви до ненависти. Уинстон Черчилль». Фильм 1-й.
8:40 «В Городе».
8:50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9:00 ВЕСТИ.
9:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
9:50 Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева «Линия судьбы».
10:50 «Что хочет женщина»
11:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
12:00 ВЕСТИ.
12:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
12:30 Арнольд Шварценеггер в фильме «Батмен и Робин» (США). 1997.
14:40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
15:00 ВЕСТИ.
15:10 «Честный детектив».
15:45 Донис Матросов в телесериале «Кармилита».
16:45 Борис Назаров в телесериале «Исцеление любовью».
17:45 ВЕСТИ. ПОДРОБНОСТИ.
18:00 ВЕСТИ.
18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
18:50 «Спокойной ночи, малыши».
18:55 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия-3».
20:00 Андрей Ташков в телесериале «Любовница».
21:00 ВЕСТИ+.
21:20 ПРЕМЬЕРА. «Найти и уничтожить. Конечный банды Гелаяева».
22:15 «Синемания».
22:45 «Дорожный патруль».
23:05 Кейт Уинслет в детективе «Энигма» (Великобритания-США). 2001г.
0:55 Канал «Евроноос»
2:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

СЕШАНБА 22

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДИЕНИЕСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 «Ноилжой сайёдалар». Телесериал.
9.30 «Рангин дунё».
9.50 «Табият шифохонаси».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
10.05 «Мулдор».
10.25 «Метичара - денгиз жонивори». Бадий фильм.
11.45 Мусикий таваффу.
11.55 ТВ анонс.
12.05 «Фарз ва қарз».
12.25 Опера санъати юлдузлари куйлайди.
12.45 «Сиз кутган учрашув».
13.15 «Бегона». Телесериал.
14.10 «Мактуб - дил ойнаси».
14.35 ТВ клип.
14.45 «Бу турфа олам».
«Болалар сайёраси»:
16.35 1. «Қўшим - жон қўшим».
2. «Кунжол стартер».
16.35 «Музыка ва театр».
16.55 «Ватанимиз хизмат қиламан».
17.55 ТВ анонс.
18.10 «Ўзбектефилм» намоиши: «Матейку Қўшқонов»
18.35 «Тайини: ислохотлар йўлида»
18.55 «Тайини, ёшлигим»
19.10 «Ташфилот»
19.25 «Ўзлогон кундалиги» ва рекламалар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55, 20.25, 21.00 ЎЗЎНЛАР.
20.00 Оқшом эрталаки.
20.15 FCN «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
20.30 «Ахборот».
21.05 «Журналист тахлили»
21.25 «Хонши». Мусикий дастур.
21.55 «Ўзбекистон» телеканалида илк мартаба: «Бегона». Телесериал.
22.55 «Ободлик кўнгилдан бошланади»
23.15 «Охангар оғушида»
23.25 «Ахборот-дайжест»
23.45-23.50 Ватан тинсоллари.



«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курсатувлар дастури.
7.00 «Мунаввар тон». Информационда илм дастури.
8.30 «Янги авлод» почтаси.
8.50 Олтин мерос.
8.55 Ўқим.
9.00, 13.00, 16.00 Давр.
9.25 «Муҳаббат моҳароси». Телесериал.
10.10 Катта таваффу.
10.30 «Ана, холос». Мультфильм.
10.40 Юртим сихаттоҳлари.
11.00 Кувшли юрт одамлари.
11.15, 16.10, 19.45, 22.35 ТВ - анонс.
11.20 «Экспедиция». Хужжатли сериал.
12.10 Чемпион сирлари (рус тилида)
12.30 Ёшлар овози.
12.50 Мусикий лаҳзалар.
13.10 Интерфутбол.
14.50 Болалар шerryти.
15.00 Кино худуд.
15.15 «Даллас». Телесериал.
16.15 Олис манзиллар.
16.35 «Ўзбектефилм» намоиши: «Клш»
16.45 Курсатувлар дастури.
16.50 «Янги авлод» студия: Дунь ва болалар.
17.10 Телеинформаци.
17.15 Ёшлар кунлиганда.
17.30 Янги алифбон ўрганамиз.
17.45 Каратэ - 204. Яил якунлари.
18.05 16 га қирмаган қим бор?
18.25 1001 махлат.
18.45 ТВ-афиша.
18.50 Мутоз наволар.
18.55, 21.55 Ўқим.
19.00, 22.00 Давр.
19.35 «Давр» - репортаж.
19.50 Дийдор.
20.10 Ёшлар овози.
20.30 ТВ - адвокат.
20.35, 21.25 Ўзбонлар.
20.40 «Муҳаббат моҳароси». Телесериал.
21.30 Хандалак. 1-қисм.
21.50 Олтин мерос.
22.40 «Кавинтон Кросс». сериал. 1-қисм.
23.30 Футбол-плюс.
23.50-23.55 Хайрли тун.

3:00 «Доброе утро, Россия 1»
6:45 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
7:45 «От любви до ненависти. Уинстон Черчилль». Фильм 1-й.
8:40 «В Городе».
8:50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9:00 ВЕСТИ.
9:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
9:50 Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева «Линия судьбы».
10:50 «Что хочет женщина»
11:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
12:00 ВЕСТИ.
12:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
12:30 «Частная жизнь».
13:30 Андрей Ташков в телесериале «Любовница».
14:30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14:40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
15:00 ВЕСТИ.
15:10 «Кулагин и партнеры».
15:45 Донис Матросов в телесериале «Кармилита».
16:45 Борис Назаров в телесериале «Исцеление любовью».
17:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
18:00 ВЕСТИ.
18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
18:50 «Спокойной ночи, малыши».
18:55 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия-3».
20:00 Андрей Ташков в телесериале «Любовница».
21:00 ВЕСТИ+.
21:20 ПРЕМЬЕРА. «Баловень судьбы. Феномен Льва Лещенко».
22:15 Х/ф «Случай в квадрате 36-80». 1982г.
23:40 «Дорожный патруль»
0:00 «Прочная сеть» (США). 2003г.
0:50 «Навеки Дюжи»
2:20 Канал «Евроноос»

3:00 «Доброе утро, Россия 1»
6:45 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
7:45 «От любви до ненависти. Уинстон Черчилль». Фильм 1-й.
8:40 «В Городе».
8:50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9:00 ВЕСТИ.
9:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
9:50 Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева «Линия судьбы».
10:50 «Что хочет женщина»
11:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
12:00 ВЕСТИ.
12:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
12:30 «Частная жизнь».
13:30 Андрей Ташков в телесериале «Любовница».
14:30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14:40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
15:00 ВЕСТИ.
15:10 «Кулагин и партнеры».
15:45 Донис Матросов в телесериале «Кармилита».
16:45 Борис Назаров в телесериале «Исцеление любовью».
17:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
18:00 ВЕСТИ.
18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
18:50 «Спокойной ночи, малыши».
18:55 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия-3».
20:00 Андрей Ташков в телесериале «Любовница».
21:00 ВЕСТИ+.
21:20 ПРЕМЬЕРА. «Баловень судьбы. Феномен Льва Лещенко».
22:15 Х/ф «Случай в квадрате 36-80». 1982г.
23:40 «Дорожный патруль»
0:00 «Прочная сеть» (США). 2003г.
0:50 «Навеки Дюжи»
2:20 Канал «Евроноос»

24.00-00.05 Хайрли тун, шаҳрим!



7.30 «Хабарлар».
7.45 «Бардам бўлинг».
8.45 «Хабарлар» (рус тилида)
9.05 «Денгиз юлдузининг кавалерлари». Сериал.
10.10 «Болалар спорти».
10.25 Дисклей клуб.
10.45 Мини футбол.
11.20-12.20 Профессионал баскетбол.
16.55 Курсатувлар тартиби.
17.00 «Хабарлар» (рус тилида)
17.15 «Болалар спорти».
17.30 «Икки тақдир». Бадий фильм.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Икки тақдир». Бадий фильм.
18.40 «Клон». Сериал.
19.40 «Кийлик қузғу».
21.00 «Время».
21.30 «Хабарлар».
21.45 «Спорт - менинг ҳаётим».
22.00 Премьера. «Хақиқат». Сериал.
22.55 Футбол. «Тошкент халқаро турнири» «Локомотив». (Тбилиси) - «Пюник» (Ереван) «Трактор» стадионидан. олиб қўрилатилиди.

12.05 «Теле-хамкор»
12.25 - «Детский час»
12.50 - «Шхаматист», сериал
14.00 - Х/ф «Жемчужина Нила», остросюжетный фильм
16.25 - «Тайны мира», познавательная передача
17.25 - «Теле-хамкор»
17.45 - «Детский час»
18.10 - «Музыкальная пауза»
18.45 - «Шхаматист», сериал
19.45 - «Ошикона», мусикий дастури
20.30 - Юмористический сериал
21.00 - «Теле-хамкор»
21.20 - «Музыкальная пауза»
22.20 - «Наньки», комедия



«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курсатувлар дастури.
7.00 «Мунаввар тон». Информационда илм дастури.
8.30 «Янги авлод» студия: Дунь ва болалар.
8.50 Олтин мерос.
8.55 Ўқим.
9.00, 13.00, 16.00 Давр.
9.25 «Муҳаббат моҳароси». Телесериал.
10.10 Катта таваффу.
10.30 «Ана, холос». Мультфильм.
10.40 Юртим сихаттоҳлари.
11.00 Кувшли юрт одамлари.
11.15, 16.10, 19.45, 22.35 ТВ - анонс.
11.20 «Экспедиция». Хужжатли сериал.
12.10 Чемпион сирлари (рус тилида)
12.30 Ёшлар овози.
12.50 Мусикий лаҳзалар.
13.10 Интерфутбол.
14.50 Болалар шerryти.
15.00 Кино худуд.
15.15 «Даллас». Телесериал.
16.15 Олис манзиллар.
16.35 «Ўзбектефилм» намоиши: «Клш»
16.45 Курсатувлар дастури.
16.50 «Янги авлод» студия: Дунь ва болалар.
17.10 Телеинформаци.
17.15 Ёшлар кунлиганда.
17.30 Янги алифбон ўрганамиз.
17.45 Каратэ - 204. Яил якунлари.
18.05 16 га қирмаган қим бор?
18.25 1001 махлат.
18.45 ТВ-афиша.
18.50 Мутоз наволар.
18.55, 21.55 Ўқим.
19.00, 22.00 Давр.
19.35 «Давр» - репортаж.
19.50 Дийдор.
20.10 Ёшлар овози.
20.30 ТВ - адвокат.
20.35, 21.25 Ўзбонлар.
20.40 «Муҳаббат моҳароси». Телесериал.
21.30 Хандалак. 2-қисм.
21.50 Олтин мерос.
22.40 «Кавинтон Кросс». сериал. 2-қисм.
23.30 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури: Ринг қироллари.
0.20-0.25 Хайрли тун.

3:00 «Доброе утро, Россия 1»
6:45 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
7:45 «От любви до ненависти. Уинстон Черчилль». Фильм 1-й.
8:40 «В Городе».
8:50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9:00 ВЕСТИ.
9:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
9:50 Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева «Линия судьбы».
10:50 «Что хочет женщина»
11:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
12:00 ВЕСТИ.
12:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
12:30 «Частная жизнь».
13:30 Андрей Ташков в телесериале «Любовница».
14:30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14:40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
15:00 ВЕСТИ.
15:10 «Кулагин и партнеры».
15:45 Донис Матросов в телесериале «Кармилита».
16:45 Борис Назаров в телесериале «Исцеление любовью».
17:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
18:00 ВЕСТИ.
18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
18:50 «Спокойной ночи, малыши».
18:55 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия-3».
20:00 Андрей Ташков в телесериале «Любовница».
21:00 ВЕСТИ+.
21:20 ПРЕМЬЕРА. «Баловень судьбы. Феномен Льва Лещенко».
22:15 Х/ф «Случай в квадрате 36-80». 1982г.
23:40 «Дорожный патруль»
0:00 «Прочная сеть» (США). 2003г.
0:50 «Навеки Дюжи»
2:20 Канал «Евроноос»

3:00 «Доброе утро, Россия 1»
6:45 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
7:45 «От любви до ненависти. Уинстон Черчилль». Фильм 1-й.
8:40 «В Городе».
8:50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9:00 ВЕСТИ.
9:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
9:50 Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева «Линия судьбы».
10:50 «Что хочет женщина»
11:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
12:00 ВЕСТИ.
12:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
12:30 «Частная жизнь».
13:30 Андрей Ташков в телесериале «Любовница».
14:30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14:40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
15:00 ВЕСТИ.
15:10 «Кулагин и партнеры».
15:45 Донис Матросов в телесериале «Кармилита».
16:45 Борис Назаров в телесериале «Исцеление любовью».
17:45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
18:00 ВЕСТИ.
18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
18:50 «Спокойной ночи, малыши».
18:55 Анна Ковальчук в детективном сериале «Тайны следствия-3».
20:00 Андрей Ташков в телесериале «Любовница».
21:00 ВЕСТИ+.
21:20 ПРЕМЬЕРА. «Баловень судьбы. Феномен Льва Лещенко».
22:15 Х/ф «Случай в квадрате 36-80». 1982г.
23:40 «Дорожный патруль»
0:00 «Прочная сеть» (США). 2003г.
0:50 «Навеки Дюжи»
2:20 Канал «Евроноос»

24.00-00.05 Хайрли тун, шаҳрим!

ЧОРШАНБА 23

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДИЕНИЕСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 «Ноилжой сайёдалар». Телесериал.
9.25 «Ақл ва идрок».
9.45 «Ўзбектефилм» намоиши: «Тарих қўзғаси»
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
10.05 «Ташфилот».
10.20 «Ана Бумбо келди». Бадий фильм.
11.35 «Ободлик кўнгилдан бошланади».
11.55 Мусикий таваффу.
12.05 Болалар учун. «Саргаштлар орти»
12.35, 13.00 ТВ анонс.
12.40 «Созлар садоси»
13.05 «Бегона». Телесериал.
13.50 ТВ клип.
14.10 «Журналист тахлили»
14.30 «Тайини: ислохотлар йўлида»
14.50 «Ягона оилада»
15.20 Эстрада кинокомедия. «Ишбилармон кишилар». Бадий фильм.
«Болалар сайёраси»:
16.40 1. «Болаларнинг мовий осмони»
2. «Қизилчилар учрашувлари»
17.40 «Соната» ансамблининг концерти.
18.10 2005 йил «Сихат-саломатлиги йили». «Билмайман босим тикани»
18.30 Бир жуфт қушқ.
18.40 Репортаж.
18.45 «Ҳаёт ва қонун»
19.05 ТВ анонс.
19.10 «Пластик картончалар ҳамма учун фойдали»
19.15 «Ўзлогон кундалиги»
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 ЎЗЎНЛАР.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эрталаки.
20.15 «Юзма-юз»
20.30 «Ахборот».
21.05 «Муносабат»
21.35 «Навоий гулшани». Адабий-мусикий композиция.
22.05 «Бегона». Телесериал.
23.05 «Охангар оғушида»
23.10 «Ахборот-дайжест».



«

ПАЙШАНБА 24

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

0.00 "Ассалом, Ўзбекистон".
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Мумтоз наволар.
"Болалар сайёраси":
9.00 1. "Боланингининг мовий осмони".
2. "Кизикarliи учрашувлар".
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИ ЛАР.
10.05 "Билмасангизнинг ойдаги савiхати". Мультфильм. 1-қисм.
11.20 "2005 йил - "Сихат-саломатлиги йили". "Солгининг эс қилинда".
11.40 Дугор ва танбур тароналари.
12.05 "Хаёт ва кунин".
12.25, 14.30 ТВ анонс.
12.30 "Харакатда баракат".
12.45 "Эркэн хандаси".
13.15 "Бегона". Телесериял.
14.00 "Ўзбекистон бастакорлари". Б. Лутфуллаев.
14.35 Кундузги сванс: "Домо Мунду-хали хоним". Бадий фильм. 1-қисм.
Болалар сайёраси:
15.45 1. "Болалар спорт".
2. "Цирк, цирк, цирк".
3. "Қурбака малика". Мультфильм.
17.25 "Мувозанат".
17.45 "Харита". Халқаро шарҳ.
18.10 "Марика: кеча ва буғун".
18.30 "Яшн кунин". Телеотеоря.
18.55 Бир ҳафт қўшиқ.
19.05 "Хаётимиз комуиси".
19.25 "Ўзлото кундалиги" ва рекламаларидан.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
19.55, 20.25, 21.00 Ўзлонлар.
20.00 Оқшом эрталоари.
21.05 FCN "Ўзбекистон ангилликлари" (инглиз тилида).
20.30 "Ахборот".
21.05 Телемулоқот.
21.50 "Келин-кувв" кўрсатуви сахиларидан.
22.40 "Оталар сўзи - акнинг кўзи".
23.40 "Охганлар оғушида".
23.50 "Ахборот-джейст".
00.10-00.15 Ваган тилмислари.



«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

7.50 Курсатувлар дастури.
7.00 "Мунаввар тун". Информацион-
дан олиш дастури.
8.30 "Янги авлод" студияси: Оқ ка-
булар.
8.50 Олтин мерос.
8.55 Иқлим.
9.00, 13.00, 16.00 Давр.
9.25 "Муҳаббат моҳираси". Телесе-
риал.
10.10 Тенгдошлар.
10.30 Болалар экрани: "Кизил гул".
11.10 Телевикторина.
11.15 "Экспедиция". Хужжатли се-
риал.
12.05 Чемпион сирлари (рус тили-
да)
12.30 Ешлар овози.
12.50 Мусликй лхзалар.
13.10, 16.10, 19.45, 22.35 ТВ - анонс.
13.15 "Ака-ука Гримм эртаклари".
Мультисериял.
13.40 "Кавказ асираси". Бадий
фильм.
14.55 Сирят.
15.15 "Далилас". Телесериял.
15.15 16 га кизмаган ким бор?
16.35 Автопатруль.
16.55 Очун.
17.20 Курсатувлар дастури.
17.25 Мехмонхона.
17.50 "Мультмоша".
18.05 Ешлар куйлаганди.
18.20 Таобат оламиди.
18.45 ТВ-афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00, 22.00 Давр.
19.35 "Давр"-репортаж.
19.50 Ешлар овози.
20.10 Мусликй лхзалар.
20.20 Узимизники.
20.30 ТВ - афюкат.
20.35, 21.25 Эълоплар.
20.40 "Муҳаббат моҳираси". Теле-
сериял.
21.30 Мезон.
21.50 Олтин мерос.
22.40 "Кавингтон Кросс", сериял, 3-
қисм.
23.30 Цирк, цирк, цирк.
23.45-23.50 Хайрли тун.



«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.05 Күртүөлүл тартиби.
17.15 ТВда сериал: "Индаба".
17.40 «Табриклиймиз-күтлөймиз».
18.00, 20.40 «Экспресс» телегазети.
18.10 «Хайрли оқиом».
18.30, 20.00, 20.50, 21.30 «Пойтахт»
ахборот дастури.
18.50 «Табриклиймиз-күтлөймиз».
19.20 ТВда сериал: «Котилик пай-
мидан».
19.30, 20.10 «Айлар салтанати».
21.10 «Эл ҳизматига».
21.50 «Химов».
22.10 Кинонигоҳ: «Гуливернинг сав-
атли» 1-қисм.
23.25-23.30 Хайрли тун, шахрим I.



ЖУМА 25



ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
"Болалар сайраси":
8.40 1. "Болалар спорти".
2. "Цирк, цирк, цирк".
9.40 "Ўзбектелерадио" намойиши
"Министрлар ранг тасвири", "Хива".
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 "Билмасангизнинг олдига савати".
Мультифилм. 2-қисм.
10.30 "Ўзингиз намойи қил". Экранда
- Самарқанд вилояти.
11.50 ТВ клип.
12.05 "Ҳаётимиз комуслар".
12.25 "Ўқибилмаган этди давом".
Мультифилм. 2-қисм.
12.55, 14.55 ТВ анонс.
13.00 Г. Г. Маркес. "Ёзилмаган мактуб".
Абдор Ҳудодов номидagi Ўзбек
давлат драма театрининг спектакли.
14.10 Телемухтор.
15.00 Муслик танлаффус.
15.05 Кундузги саван: "Дона Монду".
15.10 "Ўзбек телерадио" филми. 2-қисм.
16.05 2005 йил - Сўхат-саломатлиги
қили. "Меҳр-муруват ёлғуси".
16.25 1. "Балиқ тилга кирганда".
Мультифилм.
2. "Санат нуҳчалари".
3. "Ҳиза, Ўзла, Топ". Телемушобақа.
16.30 "Ўзбек телерадио". Муслик дустур.
17.55 ТВ анонс.
18.10 "Ангика томоша".
18.40 "Тарфилот".
19.00 "Зин" студияси намойиш агади:
"Эттиқод муштақамлик йўлида".
19.20 "Пластик қатқорчалар ҳамма
уён фойдали".
19.25 "Ўзбек кунлиги" ва рекламалар.
19.30 "Ахборот" (рус тилида)
19.55, 20.25, 21.05 **ЭҶОНЛАР**.
20.00 "Оқшом эртанлари".
20.15 "Дастурхон атрофида".
20.30 "Ахборот".
21.05 "Сўбат оламида".
21.25 "Қўшимчи Сизга армузон".
21.45 "Ошиқлар" Бадий филми. 1-қисм.
23.05 "Оқанлар оғушида".
23.10 "Ахборот-даёқест".



«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курсатувлар дастури.
7.00 "Мунаввар тонг".
8.30 Мехмонхона.
8.55 Иқлим.
9.00, 13.00, 16.00 Давр.
9.25 "Муҳаббат моҳароси". Теле-
сериял.
10.10 "Давр"-репортаж.
10.20 Болалар экрани. "Чипполино".
10.30 Томорка.
11.10 1001 маслахат.
11.30 "Экспедиция". Хўжатли се-
риал.
12.20, 13.10, 19.35, 22.35 ТВ - анонс.
12.25 Ёшлар овози.
12.45 Телевисторина.
12.50 Мусиқий лаҳзалар.
13.15 "Ақа-ука Гримм эртаклари".
Мультистернал.
13.40 "Мимин". Бадий фильм.
15.05 Узинизики.
15.15 "Даллас". Телесериял.
16.10 Оғоҳлик - давр талаби.
16.30 Келинг, кулишайлик.
16.50 Мезон.
17.10 Курсатувлар дастури.
17.15 "Янги ялдош" студияси: У ким?
Бу нима?
17.35 Кишлоқ шифокори.
17.55 Томир.
18.15 ТВ-дорихона.
18.25 Кишлоқдаги тенгдошим.
18.45 ТВ-афиша.
19.50 Мўлтоз навалар.
19.55 21.55 Иқлим.
20.00, 22.00 Давр.
20.45 Мусиқий лаҳза.
20.45 Асқа маснублари.
19.05 Мехр кўзда.
20.50 ТВ - адрокат.
20.55, 21.45 Ёшларчилар.
21.00 "Муҳаббат моҳароси". Теле-
сериял.
21.50 Олтин мерос.
22.40 Кинотақдим.
23.00 "Кавингтон Кросс". сериял.4-
қисм.
23.50 "Ёшлар" телеканалда спорт
дастури: Интербурбал.



«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.05 Кўрғутеллар тартиби.
17.15 ТВда сериал: "Индаба".
17.40 -Табриклияймиз-қўтлаймиз".
18.00, 20.40 -"Экспресс" телегазета-
си
18.10 "Дуноналар".
18.30, 20.00, 20.50, 22.15 -"Пойтахт"
хазордо дастури.
18.50 -Табриклияймиз, қўтлаймиз".
19.20 ТВда сериал: "Котиллик пай-
мидан".
20.20 -"Имонканя".
21.10 -"Пойтахт йўллариди".
21.25 -Дорикона зшитиди". Бевосита
мулоқот.
22.35 Киногиро: "Гуливернинг саё-
хатлиси" - 2-қисм.
23.50-23.55. Хайри тун, шахрим!



ШАНБА 26



ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Республика Курулди Кучлари бадий жамоларининг концерти.
"Болалар сайёраси":
9.00 1. "Санъат гуначлари".
2. "Ўйла, Изла, Тон!" Телемушбақа.
10.00 "Зиё" студияси намойиш этади: "Эътиқод мустақамлиги йўлида".
10.20 "Муסיқа дунёси".
10.40 "Бу турфа олам".
11.30 "Тафсилот".
11.50 "Афсонавий мамлакат" Мультифилм премьераси.
13.15 , 14.55 ТВ анонс.
13.20 "Хоншй". Муסיкий дастур.
13.50 "Бокриқали асри". Бадий фильм. 1-қисм.
15.00 "Антиқа томоша".
15.30 "Дустлик" студияси: 1. "Бадорой хате". 2. "Бизнен мирас". 3. "Истоки".
16.30 ТВ анонс.
16.35 "Табият шифохоноси".
16.45 Болалар учун. "Саргузаштлар ороли".
17.15 "Гап чикди" почтасидан.
17.30 "Изхор".
17.50 "Рангин дунё".
18.10 "Интеллектуал ринг".
18.55 "Киклоук хаёти".
19.15 "Ўзлото". Телелотерейа.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 ЭФНЛАРАТ.
19.30 "Ахборот" (рус тилида)
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 FCN "Ўзбекистон янгликчлари" (инглиз тилида)
20.30 "Ахборот".
21.05 "Қиёфа".
21.30 Ўзбекистон халқ артистлари куйлайди.
"Тунги ёғду". Дам олиш дастури!
21.50 "КиноТеатр".
22.10 "Ўзбекистон" телеканалида илк маротаба: "Ошиқлар".
Бадий фильм. 2-қисм.
23.30 "Ахборот-дайжест".
23.20-23.55 Ватан тимсоллари.



«ЕШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 «Мунаввар тонг». Информацион-дад олиш дастури.
8.30 «Янги авлод» студияси: Уким? Бу нима?
8.50 Олтин мерос.
8.55 Иқлим.
9.00 Давр.
9.25 «Муҳаббат можароси». Теле-сериал.
10.10 ТВ - дорихона.
10.20 Оҳанрабо.
11.00 Томир.
11.20 Табобат оламида.
11.45 «Маҳобҳорат». Телесериал.
12.30 Қишлоқдаги тенгдошим.
12.50 «Шум бола». Бадий фильм.
14.20 Интерфутбол.
16.00, 22.35 ТВ - анонс.
16.05 Кўрсатувлар дастури.
16.10 «Янги авлод» студияси: Бўш ўтирма.
16.35 Бола тилидан.
17.05 Нигоҳ.
17.45 Қалпок.
18.15 Йўлдан адашма.
18.35 Каталог.
18.45 ТВ-афиша.
18.50 Мумтоз наволар.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00, 22.00 Давр.
19.35 «Заковат». Интеллектуал ўйин.
20.35 Қўтилмаган меҳмон.
21.00, 21.50 Эълонлар.
21.05 Жаҳон маданияти хазина-сидан: «Маҳобҳорат». Телесериал.
22.40 «Ишонч заволи». Бадий фильм.
0.10-0.15 Хайли тун.



ТОШКЕНТ. ТЕЛЕКАНАЛИ

17.05 Курсатувлар тартиби.
17.15 "Муълҳатҳалхалқ".
17.40 "Табриқлаймиз-қўтлаймиз".
18.00, 20.00 "Экспресс" телега-
зетаси.
18.10 Жаҳон географияси.
18.40 "Афиша".
19.00 "Табриқлаймиз-қўтлаймиз".
19.30 "Экран зийнати ва қийма-
ти".
20.10 "Биргаликда қўйлаймиз".
20.55 "Нима учун".
21.25 ТВТда премьераси: "Уммон
тубида".
20.13-20.15 Хайрли тун шаҳрим



7.00 Y-6-000000

- 7.30 "Хабарлар".
- 7.45 "Бардам бўлинг".
- 8.45 "Хабарлар" (Рус тилида)
- 9.00 "Болалар спорти".
- 9.15 Жаҳон спорти: Теннис.
- 10.10 "Лаззат".
- 10.30 Маашурулар. В. Толкунова.
- 11.10 Хужжатли фильм.
- 12.00 Футзал. Ўзбекистон чемпиони-
лари "Ўлкари" - "Ўзбекистон".
- 12.30 "Гиннес рекордлари".
- 13.00-13.50 "Кучли бошиқ".
- 15.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 16.00 Футбол. Тошкент халқаро тур-
нири "Пюник" (Ереван) - "Пахтакор"
(Тошкент) "Пахтакор" стадионидан
тўридан-тўри олиб кўрсатилади. Та-
наффусда "Хабарлар" (Рус тилида)
- 17.40 "Болалар спорти".
- 18.00 Мультфильм.
- 18.10 Концерт дастури.
- 20.00 "Ким миллионер бўлишни ис-
тайди?"
- 21.00 "Время".
- 21.20 "Спорт-клуб".
- 21.30 "Хабарлар".
- 21.45 "Кўнгил - кўнгилга пайванд",
22.30 "Олтин граммофон".



9.05 - "Теле-хамкор"

9.25 - "Детский час"
10.50 - Фильм детям: "Все псы падают в рай", мультфильм
11.20 - "Окно в мир" - документальный фильм
11.40 - Бюкс
12.50 - Спорт-Экстрим
13.25 - "Детский час"
13.50 - Индийское кино: "Бобби"
16.30 - Болалар соати
17.25 - Теле-хамкор
17.45 - "Ошикона", мусикси дастури
18.30 - "Мы не ангелы", комедия
20.00 - "Озгина-Соэгина"
20.20 - "Парадиз"
21.40 - Теле-хамкор, фоьдйали газетиси
22.00 - "Родственный обмен", сериал
23.00 - "Маска Золото", дискуссионный



6.00 Новости
6.10 Диснейленд: Страна

- 10.00 Фильм «Степная Силуэтка»
- 10.05 Фильм «Земля до начала времен»
- 10.30 Приключенческий фильм «Турбо-рейнджер»
- 8.20 Игры, гармонь любимая!
- 9.00 Слово пастыря
- 10.10 Здоровье
- 10.00 Новости
- 10.10 «Смак» с Андреем Макаревичем
- 10.30 «Кумир». Валентина Толкунова
- 11.10 Шерстиследование. «Секты. Жесты. Деньги»
- 12.00 Новости (с субтитрами)
- 12.10 История с геобитрами. «Королевская битва: волк атакует»
- 13.10 Детский клуб: «Микки Маус и его друзья»
- 13.40 Умелцы и умницы
- 14.20 «Пестрая лента». Алексей Смирнов
- 15.10 «Слабое звено»
- 16.00 Жан-Клод Ван Дамм в боюнике «Патруль времени»
- 17.50 Классика Уолта Диснея. Золотые годы Микки Мауса. Впервые в России
- 18.00 Вечерние новости
- 18.10 Олег Газманов, Николай Басков, Лариса Долина, группа «Фабрика» в большой праздничной программе
- 20.00 «То хочет стать миллионером?»
- 21.00 Время
- 21.20 «Золушары»
- 22.30 «Золотой грамфон»
- 23.40 Х/ф «Вечное сияние стрелы»
- 1.40 Х/ф Мартина Скорсезе «Таксист»
- 3.40 Вуди Годдберг в романтической комедии «Увлечение Стеллы»



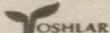
3:40 Любовь Соколова в фи

- жизне и смерти». 1964г. 1-я серия.
- 5-15 «Большая перемена» с Юрием Николаевым.
- 5:40 «Золотой ключ».
- 6:00 ВЕСТИ.
- 6:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
- 6:20 «Русское лото».
- 6:55 «Утренняя почта».
- 7:25 «Субботник».
- 8-10 «Смехопанорама Евгения Петросяна».
- 9:00 ВЕСТИ.
- 9:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
- 9:20 «Сюс к одному». Телеигра.
- 10-15 «В поисках календаря».
- 11-15 «Клуб сенаторов».
- 12:00 ВЕСТИ.
- 12:20 Петр Вельяминов в детективе «Версия полковника Зорина». 1978г.
- 14:00 Нина Ургант в фильме «Белорусский вокзал». 1970г.
- 16:00 «Юрмлина».
- 17:50 «Городок».
- 18:00 ВЕСТИ.
- 18-25 «Зеркало».
- 18-35 «Честный детектив». Авторская программа Эдуарда Петрова.
- 19:05 Любовь Толкалина в мелодраме «Игры взрослых девочек». 2004г.
- 21:45 Х/ф «Голубоглазый Мики».
- 23:50 «Горячая десятка».
- 0:50 Натали Вуд в комедии «Последняя супружеская пара в Америке».

ЯКШАНБА 27

ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 "Камалак". Болалар учун кинодастур.
10.00 "Ватанимга хизмат қилман".
11.00 "Оналар мактаби".
11.20 "Жаҳон эстрадаси".
11.40 "Карлсоннинг қайтиши". Мультфильм.
12.00, 14.35 ТВ анонс.
12.05 "Алифбо сабоқлари".
12.25 "Интеллектуал ринг".
13.10 "Бокиралик асри". Бадий фильм. 2-қисм.
14.00 "Қорақалпоқнома".
14.20 "Портретга чизгилар".
14.40 "Қўхна замин оҳанглари".
15.00 "Дўстлик" студияси: 1. "Раггинкамон". "Дидар".
3. "Айчурек". 4. "Гардашлик дунёсинда".
16.20 "Шеърға қўнган қўнғил".
"Болалар сайёраси".
16.35 1. "Ҳаройибкентга саяхат". 2. "Олтин тоғ".
17.35 "Шахсий фикр".
18.05 Бир жуфт қўшиқ.
18.15 "Икитдор". Телеуйин.
19.05 "Масъул сўз".
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Тахлинома" (рус тилида)
20.05 "Олам".
20.30 "Тахлинома".
21.15 "Яхшилик".
21.40 "Қўшиғимиз Сизга армуғон".
"Якшанба кинозалли":
22.00 "Ўзбекистон" телеканалда илк маротаба: "Сизга мактуб". Бадий фильм.
23.50-23.55 Ватан тимсоллари.



«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 «Мунаввар тонг». Информацион-дам олиш дастури.
8.30 «Янги авлод» студияси: Бўш ўтирма.
8.55 «Буюк ёпилиш», «Шалпанг-улоқ». Мультфильмлар.
9.15 Қалпоқ.
9.45 Очил дастурхон.
10.05 Ёшлик навалари.
10.15 Кинотакдим.
10.35 Ҳамкор - 205.
10.45 "Мультмоша".
11.00 Аскар мактублари.
11.20 «Маҳорбат». Телесериал.
12.05, 16.30, 17.25, 19.30 ТВ - анонс.
12.10 «Қилин қирқ ёриб». Интеллектуал уйин.
13.00 «Никобдаги Зорро». Бадий фильм. 1-қисм.
14.10 Чемпион сирлари.
14.30 «Никобдаги Зорро». Бадий фильм. 2-қисм.
15.45 Мехр қўзла.
16.35 Ринг қироллари.
17.30 Кўрсатувлар дастури.
17.35 «Янги авлод» студияси: Уй вазиғаси.
17.55 Спорт ҳафтаномаси.
18.10 Сув - ҳаёт манбаи.
18.15 «Қаҳқаҳа» хангомалари.
18.45 ТВ - афиша.
18.50 Мумтоз навалар.
18.55, 21.55 Иклим.
19.00 «Давр» ҳафта ичиди.
19.35 Дилшод Раҳмонов қўлайди.
19.55, 20.45 Эълонлар.
20.00 Жаҳон маданияти хазинаси: «Маҳорбат». Телесериал.
20.50 Оҳанрабо.
21.30 «Оқшом юлдузи». Дам олиш ва ахборот дастури.
22.30 «Океан тубида». Бадий фильм.
0.15-0.20 Хайрли тун.



«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

ТОШКЕНТ ТЕЛЕКАНАЛИ
ИЖОДКОРЛАРИ 2005
ЙИЛНИНГ СИҲАТ-САЛОМАТЛИК ЙИЛИ ДЕБ
ЭЪЛОН ҚИЛИНИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ЎТКАЗИЛАЁТГАН «4 ҚАРРАЙЎҚ». ТЕЛЕМАРАФОННИ СОАТ 15.00 ДАН 1.30 ГАЧА ЭФИРГА УЗАТАДИ.



7.30 «Хабарлар».
7.45 «Бардам бўлин».
8.45 «Хабарлар» (Рус тилида)
9.00 «Болалар спорти».

9.20 Мультфильм.
9.35 «Қувнок» старлар.
10.10 Д. Криловнинг «Йўлда ёзилмаган қайдлари».
10.30 «Хамма уйдалигида».
11.10 «Соғлом овқатланиш сирлари». Инглиз тилида.
11.20 «Рақибингиз гроссмейстер».
11.40 Жаҳон футбол.
12.10 «Профессионал бокс тарихидан».
13.10 Дисней клуб.
13.40 «Қишқи ҳазил».
14.10-14.40 Хужжатли фильм.
16.40 Кўрсатувлар тартиби.
16.45 «Хабарлар» (Рус тилида)
17.00 Футбол. «Тошкент халқаро турнири». Белоруссия ёшлар терма жамоаси - Украина олимпияда терма жамоаси. «ЖАР» стадионидан олиб кўрсатилади.
17.50 «Бинафша».
18.10 «Қучли бешлик».
19.00 Аралаш.
19.20 «Доктор Дулиттл». Кинокомедия.
21.00 «Время».
21.45 «Хабарлар».
22.00 Спорт - менинг ҳаётим: Заҳирадаги спортчи.
22.20 Кураш бўйича халқаро турнир.
22.45 Фигуралли учш.
23.45 «Тунингиз осуда бўлсин!»



9.05 - "Теле-хамкор"
9.25 - "Детский час"
9.50 - Фильм-детям: "Двенадцать месяцев", мультфильм
11.20 - "Теле-хамкор"
11.40 - "Дикая планета"
12.50 - Спорт-Экстрим
13.30 - Хит-парад
14.50 - Болалар соати
15.45 - "Маска Зорро" приключения
17.25 - "Теле-хамкор"
17.45 - "Музыкальная пауза"
18.20 - Х/ф "Джонни мнемоник"
19.50 - "Ошкони", мусийский дастури
20.35 - "Родственный обмен", сериал
21.35 - "Теле-хамкор"
21.55 - "Музыкальная пауза"
23.00 - "В джазе только девушки", комедия



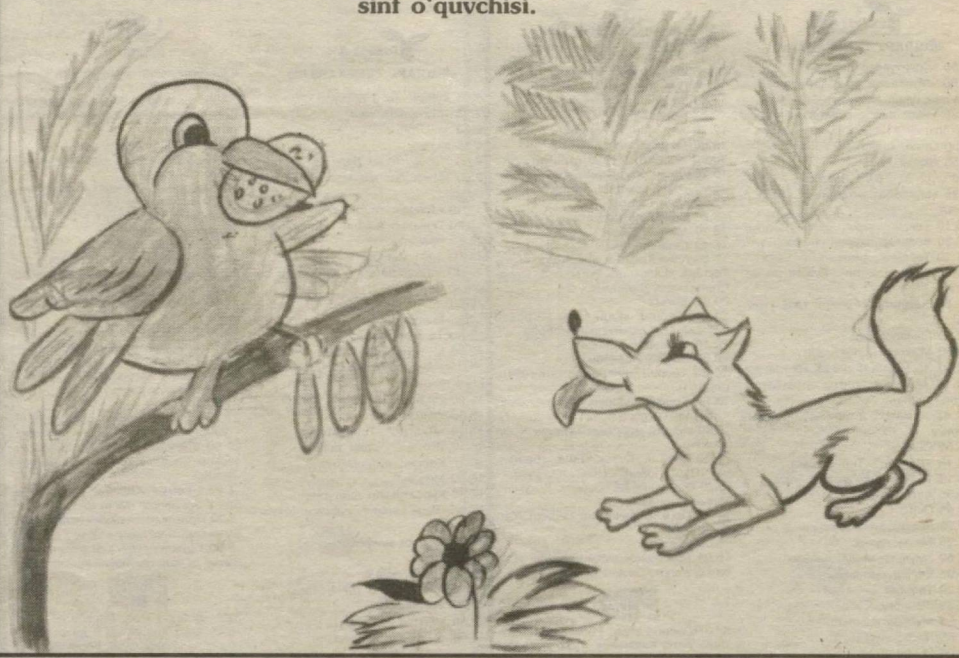
6.00 Новости
6.10 Динозавры Стивена Спилберга в фильме «Земля до начала времен»
6.50 Герои Василия Шукшина в фильме «В профиль и анфас»
8.20 Армейский магазин
8.50 Дисней-клуб: «Команда Гуффи»
9.10 «В мире животных» с Николаем Дроздовым
10.00 Новости
10.10 «Непугуемые заметки»
10.30 Пока все дома
11.10 Дог-шоу
12.00 Новости (с субтитрами)
12.10 Живая природа. «Правда о тигре»
13.10 Дисней-клуб: «Микки Маус и его друзья»
13.40 «Зимняя шутка с...»
14.10 «Встань и иди»
14.40 «Слабое звено»
15.30 Алла Пугачева. Избранное
18.00 Времена
19.00 «Воскресный «Ералаш»
19.20 Эдди Мерфи пытается лечить в приключенческой комедии «Доктор Дулиттл»
21.00 Время.
21.45 Лучший фильм года. Рассел Кроу в фильме «Игры разума»
2.10 Бокс. Бой сильнейших профессионалов мира. Рики Хаттон - Рей Оливейра
1.10 Суперчеловек. «Лекари - убийцы»
2.10 Билл Мюррей в комедии Джима Джармуша «Кофе и сигареты»
4.00 Григорий Пех в приключенческом фильме «Снега Килиманджаро»



3.50 Любовь Соколова в фильме «Живые и мертвые». 1964г. 2-я серия.
5.25 «Колоссальное хозяйство».
5.40 «Военная программа» Александра Сладкова.
6.00 ВЕСТИ.
6.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
6.20 «Студия «Здоровье»».
6.50 Всероссийская лотерея «ТВ Бинго шоу».
7.05 «Диалоги о животных».
8.00 «Вокруг света».
9.00 ВЕСТИ.
9.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
9.20 «Пирамида».
9.50 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа.
10.20 «Сам себе режиссер».
11.15 «Парламентский час».
12.00 ВЕСТИ.
12.20 «Фитиль №32». Сатирический тележурнал.
13.15 Мелодрама «Любимый Раджа»
15.55 «Бенефис Александра Буйнова» с участием Владимира Винокура, Надежды Бабкиной, Олега Газманова, Николая Баскова.
18.00 «ВЕСТИ НЕДЕЛИ»
19.00 «Специальный корреспондент».
19.25 Х/ф «Трудная мишень» (США).
21.25 Х/ф «Денги решают все»
23.20 Джон Лоун в фильме Дэвида Кроненберга «М. Баттерфляй» (США).
1.20 «Клоун» (Германия). 1998 г.
2.15 Канал «Евроньюс»



Rasmlar muallifi:
Moxirjon ISAYEV
Toshkent shahar, Sobir
Raximov tumani, 16-
o'rta maktabning 3 «a»
sinf o'quvchisi.



Rasm muallifi:
Nafisa
QORAYEVA.
Qashqadaryo
viloyati, Qarshi
shahri, 4-o'rta
maktabning 5 «a»
sinf o'quvchisi.

Мағрур тоғлар, шиддатли анҳор, бепоён ўтлоқлар, тупроқ кўча, кўзимни камаштирган қуёш, мовий осмон, ифорли олмасору ўрикзорлар ва ниҳоят оппоқ кийимли, юзларидан нур ёйилган, сўзларидан дур кўйилган менинг пари момоларим...

МЕНИНГ ПАРИ

Ха, болалигимни эсласам юқоридаги манзара кўз олдимдан бирма-бир ўтаверади. Қандай фаришта момоларим бор эди менинг. Уларни худо ўзи раҳматига олган бўлсин. Аввало худо, сўнгра уларнинг руҳи бизларни ҳар хил балолардан асрасин. Мен уларнинг болалигимда қолган хотирамда изғувчи сийратлари ила сўзлашмоққа журъат эгдими. Негаки, улар болалик дафтаримнинг энг ёрқин ва зарҳал саҳифаларидир. Улар кўнглик бисотимнинг ўчмас ва ҳасад қилгучиларга ўғирлик хазинамдир.

Пари момо, сиз ростдан ҳам пари эдингизми? Биз болалар сизникига боришни ёки сизнинг уйимизга кириб келишингизни шунчалар орзиқиб кутар эдикки, буни таърифлаб бера олмайман. Ана, мулоҳида сиз кўриндингиз. Биз учун кун гўлмат эди-ю, сиз бир қуш янглик кўриниш бердингиз. Биз болалар, невараларингиз чувилашиб сиз томонга чопамиз.

Ура, Пари момо...

Сиз бизларни кўрдингиз, гўл кўнглингиз таскин топгандек, "Хах, қарилк қурсин, вой оёғимей", дея ўтириб қолардингиз. Сизни биримиз кўйиб, биримиз етаклаб уйга олиб келардик. Сиз негадир уй ичидамас, айвонда ўтиришни хуш кўрардингиз. "Шу жой баҳаво, ҳамма жой кўринади", дердингиз.

Биз эса чуқурашиб, сизнинг катталар билан сўрашинингиз ёхуд нафасингизни ростилаб олишга ҳам қўямасдан, афсонаю ривоят айтиб беришин-

гизни сўрайверардик.

Эсимни танигач уйлаб кўрсам, биз сизнинг нурли юзингиз билан бирга кизик-қизик эртакларингизни соғинар эканмиз. Да-стурхонимиз турли ноз-неъматлар, ширинликларга тўла бўлса-да, кийингизда юравериб саргайиб кетган ок қандларни-ю, қоғози арчилиб кетган полук қандларни соғинар эканмиз. Уларнинг мазаси ўзгача эди. Улардан сизнинг меҳрингизнинг иси келиб турарди, Пари момо...

Момоларим... Ойбувиш момо,

МОМОЛАРИМ

сизни ҳам Пари момонни яхши кўргандек соғинардик. Сиз билан бир кўчада турардик. Ховлингизда невараларингиз билан кўп уйнардик. ховлингиз жаннат эди. Сиз бизга гилминди, чўзма, юпқалар пишириб улашардингиз. Кун кеч бўлганда, болаларини йўқлаган оналар уларни албатта, сизникидан топарди. Ҳеч кимникига ин қурмаган қалдирғоч, ҳар баҳор сизнинг уйингиз айвони шифтига уя қуради. Сиз у қалдирғочларни ҳар баҳор кутардингиз, кечиккудек бўлса хавотирланардингиз. Айтишларича, қалдирғочлар энг фазил хонадонга, энг кўнгли пок инсонларникига ин қураб эмиш.

Ойбувиш момо, сиз ана шундай кўнгли пок эдингиз. Юзингиздаги ажинлар гўёки нурдек эди. Биз болалар: "Кўлингиз ажинларини девор қилинг" дея, қоли-жонингизга қўямасдик. Сиз қадок, сиражин кўлингиз устини чимчилаб девор ясардингиз. "Бу Искандар девори" дердингиз. Биз ҳам кўлимиз устида "девор" ясашга уринардик. Афсуски, сизнинг деворингизга ҳеч ўхшата олмасдик. Ховлингиз олмасору ўрикзор эди. Айвон олдида эса мудом райхону атир-

гуллар жаннати ифорларини сочиб ётардилар. Минг машаққат билан чумчуқлар еб кетмасин, дея узумларингизни бит-талаб халталаб чиқардингиз. Аммо, узумларингизни биз, катта "чумчуқ"лар халтаси билан кўтариб кетсак-да, койиш ўрнига "Ха, ўзингдан кўпайгурлар, ҳа уйинг буғдойга тўлгурлар, илоё умрларинг узок бўлгурлар", деган "қарғиш"ларингиз билан ортимиздан кўл силтаб қолардингиз. Биз эса болалик деган салтанат саройининг шахзодасию маликалари эдик.

Йиллар... йиллар ўтди. Йиллар

қаттида болалик билан бирга сиз ҳам ўтдингиз. Гўё, бебошлиқларимизни сиз олиб кетгандек туюлади бизга. Афсуски, ўша чорбоғлар, олмасорлар ҳам қуриб битибди. Бизга қачонлардир қадрдон бўлиб қолган қалдоғдор-ғочли айвонлар бузилиб, ўрнига ойнали, ҳашаматли уйлар қурилибди. Райхонлар ўрнига европача гуллар экилибди. Аввалгидек қозонларда юпка эмас, энди сихда кабоблар пиширилмоқда. Гурро-гурро болалар бизга нотаниш уйларни ўйнашмоқда. Қизалоқларнинг қўлида бизникидек маккажўхори сўтасидан эмас, ҳақиқий ўзи билан бирдай, ўзига ўхшаш кўғирчоқлар. Албатта буларнинг ҳаммаси яхши.

Болалик ҳаммаша беғубор ва бетакрор. Тупроқ кечиб улғайган муқаддас кўчаларимдан охишта одимлар эканман, болаларга кўзим тушади. Уларга ҳавасим келади. Аммо ич-ичимдан уларнинг пари момолари йўқлигидан ачиниб кетаман.

Гулшан ШЕРМАТОВА, Самарқанд вилояти.

ХОКИЁТРОН ИНСОН

ЭВОНГИЗ...

Ойшахон ва менинг ўсмирлик давримиз айти уруш йилларига тўғри келган. Мен Во-рошидов колхозиди табелчи бўлиб ишлардим. Уруш бошланган йили Қоратепи маҳалласига бригада бошлиғи бўлиб тайинланди. Хўжалик раҳбарлари бригадага қанд лавлагисини экишди. Ўша йили Украинадан Қўқонга кўчиб келган қанд заводиди қанд лавлага билан таъминланди. Ойшахоннинг ҳалол меҳнатлари қадрлибди.

"Меҳнат қахрамони" унвони берилди. Ойшахон Йўлдошева "Звено", "Мингтут", "Овчи" фуқаролар йиғинида раис бўлиб ҳалол меҳнат қилди. Ўша йиллар-шифохона, амбулатория пунктлари, нонвойхона, "Нихол" болалар боғчаси каби кўпгина қурилиш ишлари амалга оширилди. Кишлоқ фуқаролар йиғини қошида хотин-қизлар кенгаши ташкил қилинди.

Яқинда Ойшахон синглимини туш қўрибман. Тушимда ҳаммага рўмол берибди-ю, менга қолмаганимиш.

Шунда бир рўмолни олмоқчи бўлсам: "Опа, уни олманг, у кир", - деб уч марта айтибди. Менга қўйнидан янги рўмол олиб берибди. Уйғонсам, тушим экан. Эртасига соат 10 ларда, "Рафкон" дам олиш сиҳатгоҳида ҳордиқ чиқаришим учун хўжалик раҳбарлари томонидан 92 минг сўмлик йўлланма бериб юборишибди. Бунга ҳам Ойшахоннинг руҳи сабаб бўлди.

О, Ойшахон синглиним, баъзида туналар оромим қочиб, изтиробли ҳаёллар жисмимни ўртаб юборади. Бутун умр давомида меҳнатда тобланган билаларингиз, офтобу шамолларда қорайган юзларингиз, турмуш ташвишларидан сўлган чеҳрангиз, оқ оралаб улгурмаган сочларингиз, сөрзавк қулишларингиз, берилиб айтган катта ашулаларингиз ўқтин-ўқтин ёдимга тушади. Илоҳо охиратингиз обод, жойингиз жаннатда бўлсин. Қабрингиз нурга тўлсин.

Паттихон САМАДОВА, Фарғона вилояти.

Хасан танишларидан арзон-гаровга сотиб олган эски-туски нарсаларни бир тугунга жойлаб, бозорга отланди. Уйдан чиқар экан, ёнгинасида савдо қиладиган Диананинг келишган қадди-қомати кўз олдида келди. "Қани энди, қироий хотининг бўлса, шундай бўлса. Аммо худаям асов-да. Олдига яқинлаштирмайди. Нимасига ноз қилар экан хайронман. Турмушга чиққан, туққан бўлса. Аммо ҳалиям ёш қизлардай". Ана шундай ширин ҳаёллар билан қандай қилиб "Кўк бозор"нинг эшиги олдида келганини ҳам билмай қолди. Ҳар хил майда-чўйда, эски бўюмлар сотиладиган савдо қаторлари томон ўтиб, тугунидан нарсаларни чиқарар экан, аллақачонлар келиб жойини эгаллаган Дианани зимдан кузата бошлади. Қандай қилиб олдида борса экан, бунинг учун 100 грамм олиши керак, бўлмаса ҳадди сиймайди. Ишқилиб, ўтган кунга ўхшаб шаллақилик қилмаса бўлди.

Хасан тушгача бозорда ўтирди. Бугун негадир савдоси бароридан келмади. Ундан кўтарасига эски-туски нарсаларни сотиб олиб, қишлоқларга олиб бориб сотадиган мижозлари ҳам негадир кўринмади. Савдоси қиришганидан аччиғи чиққан Хасан чўнтагини қовлаб бошлади. Аксига олиб ёнидаги пули бир стаканча ҳам етмас экан. Нима қилишини билмай боши қотди. Нارسаларни йиғиштириб, Дианага юзланди:

-Ха жонидан, кел бир бағримга босай...

Хасан нарсаларни ташлаб, Диана томон юрди.

-Туркинг қурсин, яқинлашма, мараз! -Нозланмай қўяқол, жонидан, бир марта ўпсам, камайиб қолмасанми?

Диана ўзини қучоқламоқчи бўлган Хасанини итариб юборди-да, бир зумда текин томоша учун йиғилганларга қараб бақирди:

-Ха, нимага бакраясанлар, маймун ўйна-таяпманми? Йўқол баринг!

Сўнг тез-тез ҳаракат қилиб, ёйиб қўйган нарсаларини йиғиштиришга тушди. Кечқурун эса бўлган воқеани эрига айтиб



бера туриб, кўзига ёш олди.

-Ҳаммаси жонимга тегиб кетди. Эрга тегиб мен ҳам бундоқ одамга ўхшаб яшамасдим. Қачонгача сизларни боқаман! Сиз ҳам мундоқ эркак бўлиб бир нарсга қилсангиз-чи! Ҳар хил қаланги-қасангилар устимдан қулиб юраверишадими. Анови исқирт Хасан ҳам сизни бундай эканлигингизни билиб мени тинч қўймайди.

Диана хўграб йўғлаб юборди.

Хотинининг сўзларини жимгина тинглар экан Илҳом Ғафоров ногиронлик арава-часининг тутқичини сиққан бармоқлари бўғинидан оқариб кетганлигини сезмади

ҳам. Қўлидаги аллақачон чўғи ўчиб қолган сийраётган аламини тикилиб, вуҷудини кемираётган аламини, дарди бўғизига келиб тикилаётганлигидан бор овозда бақиргиси келди.

Эрталаб бозорга отланаётган хотинини тўхта-тиб, у билан бирга боришини айтди.

Унга савол назари билан қараб турган хотинидан кўзини олиб қочар экан, қатъий оҳангда: -Сен хавотирланма, Хасан билан ўзим гаплашаман. Ҳозирнинг ўзи-да, деди.

Илҳом сигарет тутатар экан, қўли қалтираётганлигини Диана кўрмаслиги учун, ногиронлик аравачасини хонанинг тўрига ҳайдади.

2004 йилнинг 14 апрел куни Илҳом хотини Диана, ўғли Владимир билан биргаликда "Кўк бозор"га келишди. Бозор одамлар билан гавжум. Ҳар ёқдан сотувчиларнинг молини мактаб, харидор қақираётган овози гала-говурдан ажралиб, эшитилиб қоларди. Илҳом аравачасини тўғри Хасаннинг олдида ҳайдаб, ундан хотинини тинч қўйишни сўради. Хасан индамагач, хотини ва ўғли билан доимо Диананинг молларини ташлайдиган Александр Йилбининг уйига боришди. Диана молларини олиб, бозорга қайтар экан Илҳом хотинига уни шу ерда қутиб туришини айтди.

Ховли эшигидан Гайнуллин Хасан маст ҳолда кириб келганида вақт тушдан ўтиб қолган эди. У уй эгаси билан суҳбатлашиб

ўтирган Илҳом Ғафоровни қўриб, тутатиб кетди ва оғизига келган сўзларни қайтармай, уни ҳақоратлай бошлади.

Александр Хасанин тинчотишга ҳаракат қилди, бироқ унинг уринишлари зое кетди. Бу орада уй эгасини қўшнилар қақириб қўлишди. Александр ҳовлидан чиқиб кетиши билан Хасан Илҳомга ташланди. Илҳом ўзини ножиоз сўзлар билан тинмай ҳақорат қилганича унга ташланган Хасанга гавдасини буриб, чап берди-да, итариб юборди. Маст Хасан Гайнуллин ўзини ўнглай олмай йўлак четидидаги бетон плита ёнига йиқилди. Илҳом эса аравачаси ёнида турган қрозони олиб унга отди. Қозон туришга интилаётган Хасаннинг бошига бориб тегди. Бир зумда унинг юзи қора қонга беланди. Шу орада эшикдан кириб келган Диана ва унинг ўғли Владимир Илҳомнинг аравачасини четга ҳайдашди. Владимир Хасан Гайнуллиннинг юзига сув сегиб, ўзига келтирди. Аммо Хасан кўзини очилиши билан яна сўкина кетди. Сўнг бир амаллаб ўрнидан турди-да, уйига равона бўлди.

Диана Илҳомни койир экан, нима бўлган тақдирда ҳам яхши иш бўлмаганлигини таъкидлади.

-Нимага унинг ёнини олаяпсан. Ундак ифлосларга ҳеч нима қилмайди, деди Илҳом жаҳл билан.

Аммо Хасан Гайнуллин онасининг уйига етиб боргач, ётган диванидан қайтиб турмади. Шу куни тунда олган жароҳатларидан вафот этди.

Жиззах шаҳар жиноий ишлар бўйича суди Илҳом Ғафоровнинг 1-гурӯх ногиронлиги, чин кўнгилдан пушаймон бўлганлиги, жиноятчи қасдан қўлмаганлигини ҳисобга олган ҳолда қонунда кўрсатилган жазони белгиллади.

Наргис ҚОСИМОВА, журналист.

(Давоми. Боши ўтган сонда)

Икром баттол орқасига қайтди. Умарали тоға эллик кадамча юргач, шундоққина қиллоқнинг биқинида қўйларни ҳайдаб қайтаётган Равшанбекка дуч келиб қолди. У дарҳол овоз берди.

- Равшанбек, сенмисан?
- Лаббай, Умарали тоға! Тинчликми?

- Тинчлик эмас-да, ўғлим. Умиджон қани?

- Уйда бўлса керак. Уни Абдурашиддан бериб юборгандим.

- Ҳамма бало ана шунда-да. Яқинда Абдурашиднинг ўзи қайтди. Тутқаноғи хуруж қилганга ўхшайди. Ҳеч нимани эслай олмади. Биз Умиджонни қидираётгандик.

Равшанбек турган жойида бир зум эсанкираб қолди. Сўнг: "Умиджон!", - дея изтиробли ҳайкириб юборди. Қўлидаги бойлиқни ташлаб,

чўлнинг ичкарасига югуриб кетди. Умарали тоға эса қўйларни ҳайдаб, Икром баттолнинг дарвозасидан ичкарига киритиб юборди-да, дарвозани ёлди. Шундан кейин кўни-кўшнилари бирма-бир кириб, ҳаммани воқеадан хабардор қила бошлади. Бир зумдаёқ маҳалланинг кекса-ю ёши чўлга йўл олишди. Бўрон салгина пасайиб, қоронғи туша бошлади.

Равшанбек эса бор кучи билан югуриб, Умиджонни Абдурашидга қолдирган жойга борди. Янтоқлар орасига энгашиб, гоҳ уёққа, гоҳ бўёққа югура бошлади. Шу пайт Ҳанифахон аяни қўлтиғидан суяб, Икром баттол келиб қолди.

- Равшанбек! - аламли бақирди Икром баттол. - Нима қилиб қўйдинг, аҳмоқ?!

- Абдурашиднинг дарди тутиб қоллишини қаёқдан билай, - йиғлагудек бўлиб бақирди, Равшанбек.

- Э, дариг! - ўкраб юборди Икром баттол. - Ўша галварсга ишонсанми? Қуриб кетмасдимми, шунақа қунлар!

- Вой болам! - ўкради Ҳанифахон ая. - Топасан боламини! Топасан! Агар топмасанг - бўғиб ўлдираман ҳаммангни! Тирик топасан! Топмасанг уйга ўт қўяман! Узимниям ўлдираман!

- Узингни бос! - дағдаға қилди Икром баттол хотинига.

- Қандай босаман! Юрагим қуйиб кетаяпти. Бунинг эсанкираб туришини қаранг. Умиджон керак эмас бунга! Қўйлар керак! Умиджон ўғай бунга! Вой болам! Ишга бормай мен ўлай! Тўй қиламан дебман! Орзу-ҳавас кўраман дебман! Қанисан, Умиджон! Жоним болам! Кўзичоғим, вой болам!

Унча-мунчага йиғламайдиган Икром баттол ҳам хотинининг фарёди-га чидамай хўнграб йиғлаб юборди. Равшанбек эса томоғига қадалган тошдай нарсани ичига ютиб, жарлик томонга югуриб кетди. Икром баттол тобора холсизланиб бораётган хотинини суяб уйга олиб келди. Ҳанифахон ая овози хириллаб, бора-бора хушидан кетди.

Умиджонни қидириб чиққанлар чўлнинг мана шу бўлиғидаги қумтепаларни, жарликларни тити-пити қилиб ташлашди. Охири тарвузлар қўлтиғидан тушиб орқага қайтишди. Хувиллаган чўлда фақат умидини йўқотмаган Равшанбекнинг ўзи қолди холос. У бўрон батамом тингандан кейин туни билан юрган йўлларида ана бир юриб, Умиджонни излай бошлади.

Бу ёқда эса Ҳанифахон ая беҳуш, иситма ҳароратида вужуди олов бўлиб ёнарди. Икром баттол нима қилишини билмай уйга кирар, эшикка чиқар, Худодан шафқат тилаб, фарёд қиларди. Учқошгандай бўрон пайтида қишлоқда телефон симлари ҳам узилган, чироқ ҳам

ўчиб қолганди. Хайриятки, Умарали тоғанинг кампири Бусора буви тош-фонарнинг ёруғида Ҳанифахон аянинг пешонасига сочиқни ҳўллаб босарди. Бошига кўп иссиқ-совуқлар тушган Бусора буви кўшнисининг хушига келишига умид қилар, унинг қўл-оёқларини укалаб, қўлидан келган ёрдамни берарди.

Икром баттолнинг бошига бунақа кун тушмаган эди. У хотинининг хушидан кетганини ва ҳарорати кўтарилиб бораётганини кўриб қўрқиб кетди. Умиджонни худди тулқилар тортқи-

силкий-силкий жон таслим қилишди. Ана шундан сўнггина Икром баттол гўлани иргитиб юбориб, хотинининг ёнига қайтди. Ҳанифахон ҳамон беҳуш, вужуди олов бўлиб ёнарди.

Равшанбек эса хали ҳам чўлни кезиб юрарди. Ниҳоят тонг отай деб қолган паллада тинкаси қуриб, томоғи қуруқшаб, жарлик лабига ўтирди. Бу ердаги ёввойи чакалак жийдалар, чангаллар, қамишлар кўзига жуда хунук кўринди. Уларнинг ҳаммасига ўт қўйгиси, тулқиларга қирон солгиси келди. Гугурт қидириб чўнтагини титқилади. Гугуртда икки дона чўп қолган экан. Боя ирмоқ сувиға тушганида гугурт намланиб қолганди. Равшанбек унинг донасини олиб, кўтисига бир-икки ишқаган эди, чўп синиб, уқалиниб кетди. Яна бир донасини олиб эҳтиётлаб чертди ва ёнган чўпни хас-хашақларга тутди. Қовжираб қолган ажириқлар, қамишлар бир зумда гуриллаб аланга олди. Алангнинг қамрови эса жарлик бўйлаб кенгайиб бора-верди.

Шу пайт алангада Равшанбекнинг ҳам ёниб кетгиси келарди. Бир умр маломатга қолгандан ёниб кетгани маъкул эди. Негадир шу пайт ўзининг онасини эслади, кўзига онасининг ҳаммиса меҳрибон боқувчи чехраси кўриниб кетгандай бўлди. Унинг кўзига ёш келди ва ғазаб устида ўзини алангага урмоқ учун олдинга юрди. Бадани нима

учундир ҳароратни сезмайдиган бўлиб қолганди. Шу пайт яқингинадан чақалоқнинг чинқириғи эшитилди. Равшанбек хушёр тортиб, ўша томонга югурди. Бу ер қалин бутазор эди. Улар бир-бирларига шунақам чирмашиб ўсган эдики, устини сув чирмовиғи қоплаб, худди кўрпага ўхшаб қолганди. Умиджон тепаликдан сирғалиб тушганида, ўша табиий кўрпа устига йиқилган ва худди беланчақда ётгандай ўрнашиб, йиғлай-йиғлай қаттиқ ухлаб қолганди. Ҳозироқ аланга ўша жойга туташган ва Умиджон уйғониб кетиб, чинқириб юборганди. Равшанбекнинг юраги ҳалқириб кетди. У ўша томонга интилди ва баданини чангаллар тилганига қарамай, энди аланга туташай деганда, Умиджонни тортиб олди. Уни кучоғига босганича қишлоқ томонга югурди. Йўл-йўлақай Умиджон йиғидан тўхтаб, акасининг юзига термулиб, ширин жилмайди, чунки Умиджон соппа-соғ эди. Равшанбекнинг қалби эҳтиросга тўлди. Қишлоққа яқинлашаркан бор овози билан бақирди.

- Умиджон топилиди! Мана Умиджон! Булоқнинг бўйида тушқунликда ўтирган Икром баттол Равшанбекнинг овозини эшитиб, даст ўрнидан турди. Ўпкаси тўлиб тургани учунми Умиджонни бағрига босиб, хўнграб, йиғлаб юборди. Сўнгра уй томонга югурди. Ховлиқиб уйнинг остонасидан ичкарига қадам қўйди.

- Хей, онаси! Тўр ўриндан! Мана, Умиджон! Ўғлимиз соппа-соғ!

Ҳанифахон ая унинг овозини эшитмади. Унинг лаблари ва қовоқлари салқиб, кўкариб қолганга ўхшарди. Бусора кампир қаддини тиккалаб

Умиджонни қўлига олди ва аламли хўрсинди.

- Хайрият-ей! Худо сақлабди буни. Онага осон эмас. фарзанд жигардан пайдо бўлади-да

- Мен нима қилай? - Бусора кампирнинг юзига термилди Икром баттол. - Ҳалиям бўлса дўхтирни бошлаб келайми?

- Кераги йўқ. Эй, қўшни, фарзанднинг хидидан ўткирроқ дорини қардан топасиз. Ташқарига чиқаверинлар.

Икром баттол билан Равшанбек ташқарига чиқшди. Иккиси сўрига ўтиришиб, Бусора кампир нима деса, шуни бисёр қилишга шай бўлиб туришди. Бусора кампир эса ўзи билган тадбирни қилаверди. У очикиб қолган Умиджонга дарҳол Ҳанифахон аянинг сийнасини тутди. Умиджон шитоб билан эма бошлади. Аммо, қаттиқ изтироб туфайли Ҳанифахон аянинг сийнасидан сут қочиб кетган эди. Сут келмагач, Умиджон чинқириб йиғлаб юборди. Онаси хушсиз ётган бўлса-да, дилбандининг чинқириғини ҳаёлатида эшитди. Бусора буви аллақандай иримларни қилгач, Умиджоннинг оғзига яна она сийнасини тутди. Аста-секин Ҳанифахон аянинг сийнасига сут кела бошлади. Бундан Бусора буви жуда севиниб кетди. Сабаби сийнага сут келиши, Ҳанифахон аянинг хушига келишига ишора эди.

Умиджон она сийнасини эмган сайин ажойиб мўъжиза рўй бера бошлади. Ҳанифахон аянинг ҳарорати аста-секин пасайиб, нафас олиши раволаша бошлади. Бусора кампир айнан ана шундай бўлишини кутган эди. Ҳа, азиз ўқувчим. Ҳеч ҳайрон бўлманг. Она вужуди фарзандига кўрак тутишдан бениҳоя хузур олади. Чунки бу паллада она меҳри сут орқали фарзанд вужудида оқиб ўтади. Бола эса сутга қўшиб, онасининг барча дарду армонларини ҳам сўриб олади. Она учун бундан бахтиёрроқ дам бўлмайди. Агар сиз оналарнинг оёғи остига дунёнинг бойлигини тўкиб ташласангиз ҳам, фарзандига бир дақиқа кўрак тутгандаги хузури ололмайди. Дунёдаги энг ўткир малҳамлар ҳам оналарга фарзандини тиззасига олиб, бир нафас кўрак тутганчалик хузур бера олмайди. Чақалоқ хиди ва унинг нафаси оналар учун энг ўткир руҳий малҳамдир.

Ва ниҳоят, Умиджоннинг қорни тўйгач, онасининг бағрида ухлаб қолди. Ҳанифахон аянинг юраги ҳам бир текис ура бошлади. Унинг тарағ мушаклари батамом бўшашиб, салдан сўнг кўзини очди. Кўзининг оку-қораси Умиджонни кучоғига ётганлигини кўриб, унинг пешонасини силади. Сўнгра Бусора кампирга юзланиб, жилмайдан бўлди. Бусора кампир эса унинг сочларини тўғрилаб, "Яратганга шукр!", - деб қўйди. Унинг назарида шу паллада Ҳанифахон аянинг фарзанди билан ёлғиз қолгани маъкул эди.

Бусора кампир ташқарига чиқди. Икром баттол билан Равшанбек дарҳол ўринларидан туриб унинг чехрасига боқшди. Саксон ёшдан ошиб қолган Бусора кампирнинг чехрасида хотиржамликни, кўзларидаги ёш ишонч учқунларини кўришиб, енгил тин олишди. Ана шундан сўнггина улар ўзларини қутиб турган ишга бемалол қўл уришди. Жарлик ёқасидан чуқур қавлашиб, қўйларнинг ўлигини ғалтак аравада ўша жойга ташишиб, қўмиб юборишди. Худди ана шу дақиқаларда Равшанбек ўт қўйиб юборган жарликдаги ёниб тугаётган чакалакларнинг тутуни буралиб, кўкка қўтарилаётганди.

Қомильжон НИШОНОВ.

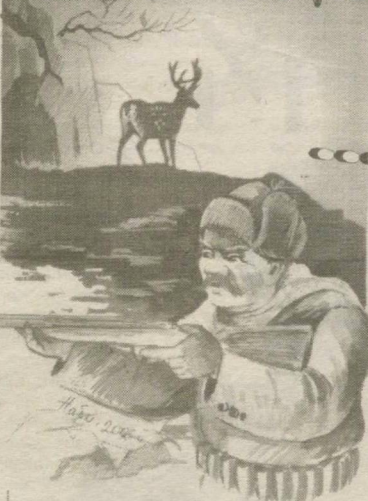


Фарғона филояти, Фарғона туманида ҳамма биладиган машҳур жой - Шохимардон қишлоғи бор. Ҳусункор тоғларию, зилол сувлари, хуш ҳавоси билан кишиларни мафтун этади. Шу билан бирга ҳайвонот олами ҳам. Табиат кўйини кўп кишилар ҳордиқ чиқаришга, чарчокларни кетказишга ошиқиш-

воқеа бўлмасди..." - дея гапни тугатди Шохимардон нафас йўллари шифохонасининг дорихона мудир Бадриддин исми таниш кимса. Кези келганда шуни ёзиш керакки, бу бошқаларга ҳам сабоқ бўлсин. Энди икки оғиз сўз шунга монанд сифатида охунинг зори ҳақида...

ОХУНИНГ ҚАСОСКОР РУҲИ

са, баъзи кимсалар ўз манфаатини ўйлаб, табиатга зиён етказишади. Ана шундайлардан бири Шохимардон қишлоғини ўзида яшовчи икки ака-ука тоғнинг юқори қисмида кийик-оҳуни янги йил арафасида овлашга чиқишди. Биринчи кун уларни омади келиб, бир оҳуни отишади. Нафси ҳаққалак отган бу инсонлар (инсон дегани ҳам тил айланмайди)ни исми-шарифларини келтирмади. Чунки, бу дунёдан ўтган кимсаларни ёмонлаб бўлмайди. Воқеа бундай бўлганди: Улар иккинчи кун ҳам кийик овлашга чиқишади. Ҳадеганда оҳу кўринмайди. Кутилмаганда акаси кўзига бир оҳу кўринади. Куролини оҳуга мўлжалласа, оҳу чап беради. Кетидан аста-секин бораверади. Оҳу гоҳ ўннга, гоҳ чагга бурилиб, тоққа чиқиб бораверади. Ука акасини қайтаришга анча ундайди, лекин у гапига парво қилмай, ўз қаричи бўйича иш тутиб, оҳу кетидан кетаверади. Кутилмаганда акаси тоғнинг баланд қисмидан пастига қараб юмалаб кетади... Чамаси 500 метр баландликдан тушган инсон танасини 5 кун қидиришди. Сабаби қалин қор ёққан эди. Қорлар бироз эригач, ахирчи инсон... жасади топилди. Хўш, оҳу қайн кетди, деб ўйларсиз. Укасининг гапига қараганда аслида оҳу ўзи бўлмаган. "Ака, қайтинг, оҳу йўқку, ҳеч нима кўринмаяпти, қаёққа кетаятсиз", - дея мурожаат қилса ҳам парво қилмаган. Демак, аканинг кўзига оҳу кўринибгина қолмасдан, руҳ уни ажал сари етаклаган ва бир кун олдинги қасдини олган. Табиат қасосини олади, деган гап бор экан-да. Бўлмаса айни қирчиллама ёшида, салкам 42 ёшда бемаврид бу дунёдан кўз юммасди. Ўзига ўзи қилди. Кийикни отмаганида шу



Помир тоғининг энг баланд горларидан бирида бир овчи яшарди. У ўзининг бадфайлиги, жоҳиллиги ва тошбағирлиги билан ҳалқ нафратига учраганда. Бу кимса тоғу-тошларда якка-ёлғиз кун кечиршига маҳкум эди. Кунларнинг бирида у гор ичида ётиб, ночор бир ҳайвоннинг оҳу-ноласини эшитиб қолди. Югуриб чиқиб қараса, горнинг оғзига ўзи ўрнатган тўр тузқонда она оҳу патираб ётибди! Овчининг қорнидан ҳам назари оч эди. У апил-тапил оҳунинг оёқларини боғлади-да, тўрдан бўшатиб, пичогини кўлга олди. Шунда беихтиёр оҳунинг мунгли ни-

гоҳига кўзи тушди. Оҳу кўзлари билан сўзлар, дардини баён этиб, дув-дув йиғларди. У овчига шу қадар илинж билан илтижоли қарардики, агар шу дамда оҳунинг нигоҳи тошга қадалса, тош симобга айланиши, денгизга қадалса, тўфон кўтарилиши, тоғларга қадалса, вулқон отилиши турган гап эди. Аммо овчининг тошдан қаттиқ, кўнгли кўзи кўр эди. Шунинг учун у она оҳунинг изтиробларию, қалб тугенларини англашдан йироқ эди.

У кўлидаги пичокни қайрашга киришди. Шу аснода бир ҳолат унинг эътиборини тортмай қолмади: оҳунинг кўзларидан энди ёш томчилаб оқмасди, балки

ВА УНИНГ ЗОРИ

мўъжаз фаввора отилиб чиқарди. Айни пайтда кўзлар овчидан раҳм-шафқат, инсоф-иймон сўраб, жуда зарур бир гапни айтмоқчи, диёнатга чақирмоқчи бўларди. Лекин овчининг кўзига фақат гўшт-ёғ кўринарди, холос. У пичокни оҳунинг томоғига қадади-да, энди... сўяман деганда:

- Сабр қил, ҳой овчи!!! - деган овоз келди.

"Ё раббим! Қаёқдан келди бу овоз". Овчи кўркүв ичра атрофга олазари қаради, ҳеч кимса кўринмади:

- Гапирётган мен!

Овчи кўриб, эшитиб турганларига ишонмас эди. Ажойиб-ғаройиб ҳолат: ҳақиқатан ҳам унинг оёғи остида тилирича ётган она оҳу сўзлар эди. "Ё тавба, - кўнглидан ўтказди овчи, - зўр келса кесакдан ўт чиқади, деганлари рост экан-да".

- Хайрият, - энгил тортиб давом этди она оҳу. - Оллоҳга шукр, нолам унга етди. Сенга арзимини айтиш имкони тугилди. Анов тоғ этагига кечатгина тугилган икки болам ётибди. Улар ҳам туз тошигани йўқ. Йўлимга кўзлари тўрт бўлиб ётишгандир, шўрликлар. Озгина фурсат бер, ўша жигарбандларимнинг қорини тўйгазиб келай.

- Зўрға кўлга киритган ўлжамни кўйвориб аҳмоқ бўлманми! - тўнғиллади овчи.

- Қайтиб келишимга ишонмаятсан чоғи. Худо ҳаққи, иймон ҳаққи, сийнамадаги оқ сўт ҳаққи, сени алдамайман: фақат болаларимнинг қорини бир қарра тўйгазиб қўй. Улар ҳали она сунтининг қудратини туйишганича йўқ. Менга раҳминг келмаса ҳам, мунчоқдек мунчоқдек гўдақларимга раҳминг келсин. Увол бўлади улар!

Овчининг кўнгли тошдан қаттиқ, муздан совуқ эди, оч-наҳор ҳолда ётган, эндигина ёруғ оламини кўраётган норасидаларнинг аянчли ҳолатини кўз олдига келтиролмасди, оҳунинг ўзини эмас, фарзандлари тақдирини ўйлаб,

дод-фарёд кўтараётганини англай олмасди. Қарангки, шу онда ёвуз кўнглига ёвуз фикр келди: "Икки болам бор деганли. Бунга атайин

кўйиб юборсам-да, орқасидан кузатиб, уяси қаерда эканлигини билиб олсам. Сўнг ўзини сўйиб еб, болаларини бозорда пулласам..."

Овчи она оҳуни банддан озод қиларкан, дағдаға қилди:

- Билиб қўй, мени алдаб, қочиб кетмоқчи бўлсанг, ер тагидан бўлса ҳам топиб тилка-пора қиламан!

У оҳуни кўйиб юбориб, қоя устига чиқди-да, кузата бошлади: она оҳу чаңгалзор сари оёғи ерга тегиб-тегмай елиб борарди гўё. Шамолдек учарди.

Овчи эса... Шунда секин-аста қоронғилашиб келаётган осмон бирдан ғазабга келганди, булутларни остин-устин қила бошлади, еру қўққа даҳшат солиб, кетма-кет момақалдирок гўм-бурлади, чакмоқ чакди! Атрофни ёмғир аралаш тўзон қоплади.

Орадан анча вақт ўтиб, табиат инжиқликларни ўтган, она оҳу ваъдага мувофиқ овчининг горига қайтиб келди. Маъраб овоз берди, овчидан дарак бўлавермагач, у чикқан қояга қаради: қоя остида эса овчининг қўйган жасади тутаб, кули қўққа совирилди ётарди... Бизнингча бунга изохнинг хожати йўқ бўлса керак...

М. МИРЗАШАРИПОВ
тайёрлади.

Сой бўйида атрофи адирлар билан ўралган дарага ўхшаш жой бор. Унинг номи "Илончикди" дейишади. Олдинроқ бу жойнинг чеккароғидаги қишлоқни ҳам ана шу ном билан аташарди. Кейинроқ қишлоқнинг номи ўзгариб кетган бўлса-ям, кексалар бу ерни ҳалиям "Илончикди", дейишади. Бу жой ҳақида ривоят ҳам бор.

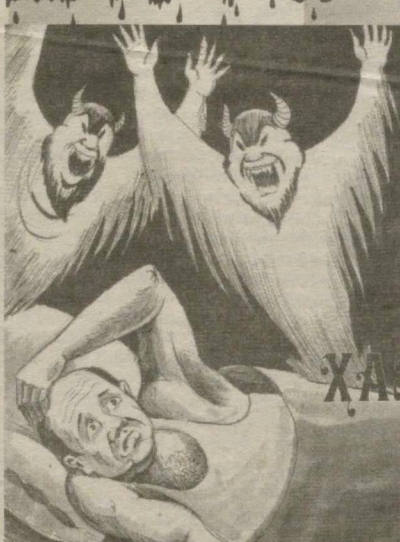
Бир вақтлар отасининг қарғишини олган икки ака-ука илонга айланиб қолганмиш. Улар ҳозир ҳам чақалақлар орасида судралиб яшаб юришганмиш. Албатта ҳозирги одамларни бунга ишонтариш қийин. Лекин сой бўйида чақалақзор жойлар сақланиб қолган. Баъзида сой суви тошганида чақалақзорларни ҳам қоплаб, бу ерларни янаям ваҳимали қилиб юборади. Илонлар ҳам сероб. Бекор-га бу чақалақзорни "Илончикди", дейишмайди-да.

Чақалақзорнинг ўртасида бир туп қуриб қолган қайрағоч бор. Унинг бўйи жуда баланд. Ҳамма томондан кўриниб туради. Шохлари ҳам анча тарвақайлаб кетган. Бироқ қайрағочнинг қуриганига анча вақт бўлган бўлса-да, йиқилмай, мана шу атрофга қўриқчи бўлиб турганга ўхшайди. Унинг остида алвасти бор, дейишади.

Қуриган қайрағочнинг атрофида ҳар хил буталар кўп. Баъзи дворак эркаклар ана шу

буталардан синдириб келишиб, сават тўкиб сотишади. Кўшни қишлоқлик Равшан билан Абдушуккур ҳам бир гал ана шу жойдан хивичларни олиб келишиб,

АЛВАСТИ



сават тўкиб йиғишиб, орқага қайтишаётганда, Абдушуккур ҳазиллашиб, Равшанга шундай деди: - Қайрағочдан берирок юр. Яна алвастининг жаҳлига тегиб қўймагин.

АЖОЙИБ-ҒАРОЙИБ

Равшан ҳам ҳазилга ҳазил билан жавоб қилди.

- Агар яримтага эрийдиган бўлсанг, ўша алвастини бўйнидан бойлаб бераман. Эшакка ўхшатиб миниб юрасан.

Равшаннинг гапи тугаб-туғамай қайрағоч томондан "тақ" этган овоз эшитилди. Абдушуккур кўрқанидан елкасидаги хивични ташлаб, сой томонга қочди. Равшан эса тўхтаб, "хо-хо"лаб

ҲАВЛАНИ ХУШЛАМАЙДИ

қулди. - Юракдан ҳам бор экан-у, шербола. Қизилштон-ку, тақиллатган. Ол хивичингни! Одамларнинг ваҳимаси холос. Алвасти нима қилади, бу ерда? Сенга теккудай бўлса, ҳаммасини энасидан ағдариб сўмаман. Энди қайрағоч томондан икки

марта "тақ-тақ!" этган овоз эшитилди. Абдушуккур батамом сой томонга қочиб чиқди ва унинг назарида Равшан турган жойга қоронғулик босиб келганга ўхшарди. Равшанни эса яна "қаҳ-қаҳ"лаб қулгани эшитилди. Абдушуккур орқасига бўйлашиб бақирди:

- Равшан! Қоч буюёқа! Ташла хивичингни!

Равшандан жавоб бўлмади. Абдушуккур сой бўйида тошларга, чақалақларга қоқиниб, қишлоқ томонга ўтган йўл бўйига югуриб чиқди. Қайрағоч томондан яна тақиллаган овоз эшитила бошлади. У ана шу йўл устида оғайинсини кутиб турди. Равшаннинг отини айтиб қаттиқ чақирди. Ундан жавоб бўлмагач, қишлоқ томонга югурди. Равшаннинг катта акаси эндигина даладан келиб, велосипедни устунга суяб турган экан. Иккиси велосипедга ўтириб, чақалақзорга келишди.

Равшан ҳалиям йўл бўйига чикқан йўқ эди. Уни галма-галдан қаттиқ овоз бериб чақирди. Кейин Равшаннинг акаси велосипедни етаклаб,

чақалақзорнинг ичкарироғига кириб борди. Шу пайт қўшни қишлоқнинг дўқонига кетаётган ҳамқишлоқлари Ҳабибулло ҳам йўлдан ўтиб қолди. Ҳабибулло Равшанга қариндош ҳам эди. У Абдушуккурдан бўлган воқеани эшитиб, кафтини оғзига қарнай қилиб, чақалақзор томонга ба-

қирди. Бироқ Равшан ҳам, унинг акаси ҳам овоз бермади. Шундан кейин иккиси сой ёқалаб, боя Абдушуккур хивичини ташлаб қочган жойга йўл олишди. Равшаннинг акасига ҳам ўша жойда тўқнаш келишди. Аммо Равшан ҳам, унинг хивичи ҳам йўқ эди. Уччалаки курсуқ қайрағочнинг атрофини бир неча марта кезиб чиқишиб, Равшандан дарак топиша олмади.

Қоронғу тушай дегунча чақалақзорни кезишиб, Равшаннинг акаси уйдан велосипедни олиб келиш учун велосипедни хайдаб кетди. Ўша кеча умуман Равшанни топиб бўлмади. Балким, адашиб қолган бўлса, оловнинг ёруғини кўрсин, дейишиб, адир ўнгирга олов ёқишди. Тонггача шу ерда Равшанни излашиб, қилиб кетишди. Равшан эрталабда чақалақзорнинг нариги томонидан топилди. У ҳеч нарса бўлмагандай юриб кела бошлади.

- Қаердайдинг?! - савол ташлади унга акаси.

- Шаҳарга бордим, - жавоб қилди Равшан жиймайиб. - Тўққиз кишини шаҳарга олиб бориб, қайтариб олиб келдим.

Равшаннинг хуши ўзида эмасди. Уни қишлоққа олиб келишиб, ўқитиб юборишди. Шу нарса аён бўлдики, қуриган қайрағоч остида тўққизта алвасти бўлиб, Равшанни эрталабгача эшак қилиб минишган экан.

К.НИШОНОВ

Қадрли китобсеварлар!

Яқин кунларда адаб Дилбар Саидованинг «Қирмизи атиргуллар» деб номланган янги қисса ва ҳикоялар тўплами нашрдан чиқади. Қуйидаги ҳикоя ана шу тўпламдан олинган.

Тунги соат 12. Телефон совуқ жиринглади. Аямларнинг тоблари қочиб қолди. Иложи бўлса эрталабгача етиб кел, - деди опам. Бирдан қарахт бўлиб қолдим. Самарқандгача беш соатли йўл. Эрталабгача етиб бориш учун қачон йўлга чиқишим керак? Тонги олтида, йўқ, бешда. Бир нарса томоғимда тикилиб қолди. Дераза ёнига бориб ташқарига қарадим. Тинимсиз қор ёғаяпти. Хали-вери тинадиганга ўхшамайди. Эрталабгача аллақанча ёғади. Хаҳо ҳам совиб кетади. Беихтиёр болаларим ухлаб ётган хонага кирдим. Иссиқ-кина, пишиллабгина ухлаб ётишибди улар. Улар ётаверишсин, дея ўйладим. Телефон овози боя эримни ҳам уйғотганди.

- Нима гап экан? - дея кўзларини ишқалаб сўради.

- Аямнинг тоблари қочибди. Тез борармишман. Йўлга отланаверай. Нима гап бўлса, сизларга телефон қилиб айтаман, - дедим мен.

Бу гап эримга ҳам маъқул тушди. Уйкусини келган жойидан давом эттириш учун ётоқхонага қайтиб кириб кетди. Йигина бошладим. Энг аввало хаёлимга, мен кетганда болаларим нима ейди, нима қияди, мабодо дадаси билан ортимдан боришадиган бўлса, қиш ҳавоси, қандай кийинишлари керак? - деган ўйлар ёпирилди. Бора-ман. Онажонимни кўраман, қайтаман, холос. Ўзимни шу фикрга ишонтиргим келади! Лекин эрталабгача етиб кел, деган гап вужудимга энгил титроқ солиб турарди.

... Ярим тундан озроқ ошган, автовокзалда ҳаёт ўз маромида давом этарди. Йўловчиларни кутиб турган энгил машиналардан бирининг орқа ўриндиғига жойлашдим. Олдинда тун, хали ёришиб улгурмаган тонг, Самарқанд ва тоби қочган онам.

Аямжоним... Кўзларимдан тирқираб ёш қуйилиб келди... Тунги кўнгиракдан кейин энди ўз хаёлим билан ўзим ёлғиз қолаётгандим. "Аямжоним. Бормисиз? Илоийм бор бўлинг. Аямжонимам... Аямжоним..."

Аям (етмишдан ошиб қолгандилар, мен эса 40дан ошгандим) бир борганимда, энди буткул Тошкентда қоласизларми? - деб сўрагандилар. Сўнг: одам қаерда яшамасин, барибир киндик қони тўкилган жойни, қариндош-уруғларини кўмсайверади. Ана кўрасан, хали бирон вақт қайтиб келасизлар, - дедилар. Бу гап бахонаи сабаб бўлиб пилимизга яраша ҳовлича сотиб олди. Энди унда ким яшаб туради? - деган муаммо пайдо бўлди.

- Мен кўчиб бориб яшайвераман, - дедилар аям. - Бир ўзингизми? - дея ажабландим мен. - Нима бўлибди? Бир-иккита талаба қизларни ёнимга оламан. Ховлига доимий қаров ҳам керак, бировга бериб қўйсанг, ўзингдай қарамайди, - дедилар. Аям шунгача опам ва унинг фарзандлари билан кўп қаватли уйда яшардилар. Ховлига кўчириб келдик. Бир парча бўлса ҳам еринг бўлсин экан, бирам яйраб-яшняпманки, - дердилар нуқул. Ховлига дарахт, атиргул ниҳоллари келтириб ўтказдилар, райхону шивит экдилар, катак ясаптириб товук боқдилар. Ёнларида хамиша талаба қизлар ҳам яшаб туришган бўлса-да, ҳар келганимда: - Ая, қийналмаясизми? Қийналаётган бўлсангиз, айтинг, ўзим билан олиб кетаман ёки яна опамникига кўчириб олиб бориб қўяйлик. Ховли эгасиз қолмасин, деб ўзингизни қийнаб юрманг, - дердим нуқул. - Йўқ, мени сира ўйламанглар. Агар ўшандоқ ҳолга тушсам, ўзим айтаман, - дердилар.

Аямжоним беозор эдилар. Бировларга юк бўлишни, ташвишларига шерик қилишни хоҳламасдилар. Лекин кейинги пайтлар сал инжиқроқ бўлиб қолгандай эдилар. Аввалига синглим кўнгирак қилди. - Опа, - деди у ташвишли оҳангда, - икки кундан буён Феруза (опамнинг қиянда узатилган қизи) йўқолиб қолди. Қидирмаган жойимиз қолмади. Мабодо Тошкентга, сизникига бормадимиз? - Ие, қайёққа йўқолади? Нега йўқолади? - ваҳимага тушдим мен. - Кувёи билан уришиб қолган экан. Чикибди-кетибди. Ҳеч жойда йўқ... Юрагим сиқилиб кетди. Бу ёқда ўз ташвишларимга ўзим ботиб, кунимни зўрга ўтказиб юрган одам бўлсам. Хорма, бор бўл! - дейдиган яқинларим узокда бўлишса...

Тунов кунгина "ўлдим-қуйдим"лаб турмуш қурган

бу беқарор қиз қайёққа йўқолади? Хўп, майли, йўқолган бўлса, менинг қўлимдан нима иш келади? Кўнглимдан ана шунга ўхшаш гаплар ўтса-да, синглимга ошкор қилмадим. Тасалли бериб, гўшақни қўйдим. Кечкурун ишдан чарчаб уйга кириб борарканман, хали оёқ кийимимни ечмай туриб ўғлим қўлимга телеграмма тутқазди. Телеграммада: "Зудлик билан етиб келгин. Аям", - деб ёзилган эди... Турган жойимда қотиб қолдим. Нима қилиш керак? Кийимимни ҳам ечмай, йўлга тушайми ё аввалига гап нимадалигини кўнгирак қилиб билайми? Мен ик-

Дилбар САИДОВА



ҲИКОЯ

кинчи йўлни маъқул топдим. Лекин яшаб турган массивимиз янги бўлганлигидан хали бу атрофда ҳеч жойда телефон йўқ эди. Биздан 3-4 бекат нарида яшовчи бир танишимизникига борибгина кўнгирак қилишим мумкин эди. Бир зумгина тин олдим-да, ўша танишимизникига йўл олдим. Аям яшаётган ховлида телефон йўқ эди. Опамга кўнгирак қилдим. "Аям сенга нега телеграмма жўнатганини билмайман. Лекин Ферузани ҳамон излаяпмиз. Хатто моргга ҳам бориб келдик. Бир донги кетган ўткир фолбин бор экан. Ушандан сўраса: ташвиш тортманглар, бир қари аёлникида яшириниб ўтирибди, эрта-индин хабардор бўласизлар, - деди. Бу гапдан анча тинчландик. Балки аям ҳам сенинг шу қидирув ишларида аралашшининг сўраб, телеграмма йўллагандирлар. Ҳозирча йўлга чиқмай тур. Зора Феруза эртагача топилиб қолса, - деди опам. Мен тинчландим. Эртаси ишга бордим. Тушликдан сўнг яна Самарқандга телефон қилдим. Ферузани топдик. Аям ичкариги уйда устидан қўлфлаб яширган эканлар, - деган хабарни эшитдим. Ўша телеграмма туфайли нечоғли безовта бўлганим ёдимдан чиқмай Самарқандга навбатдаги боришимда аямга ўтиндим.

-Аямжон, унақа ваҳима қилиб менга телеграмма жўнатаверманг. Одам минг бир хаёлга бораркан. Ферузангиз эри билан сал жанжаллашса, қосса, қаергадир яширинса, бу ёқда мен азият чекишим кераким? Бола-чақали, давлат хизматиди одам бўлсам. Ҳаммасидан ҳам телеграммани кўриб юрагим чиқиб кетганини айтмайсизми? Ундан сўнг, нега энди сиз уни яшириб сақладингиз. Ахир опаму синглим, қайнона-қайнотаси, эри қанчалар зир югуриб излашибди. Хатто, менга ҳам телефон қилишибди. Ҳаммадан ҳам менга қийин бўлди. Шартта сумкамни кўтариб югуриб қелишга имконим йўқлигини биласиз-ку, ахир, - дедим. - Э, буни қара-я, сени шунчалар қийналади, деб ўйламаган эканман. Лекин биласаним, Ферузани яшириб эри-ю, қайнона-қайнотасининг бошлаб таъзирини бердим, ўзиям. Ферузанинг ўшанда-

ги аҳолини кўрганингиз эди...

Тунги изиллаган совуқда, соат 11ларда битта қуйлак ва шиппақда эшикни тақиллатиб келиб қолди. Юз-кўзи кўқарган, шишиб кетган. Эри роса дўппослабди ўзиям.

Кувёи нуқул мушти билан бошига ураркан. Бир неча марта уйига қочиб келган экан. Мендан яширишибди. Опанг яна етаклаб уйига олиб бориб қўяркан. Эр деганнинг қўли хотинни уришга бир ўргандими, тамом. Охиригача уради. Бунақада болани майиб қилиши ҳеч гап эмас, ахир.

- Энди, аямжон, Ферузангизнинг ўзидан ҳам ўтган бўлса керак. Эркатой ўсди, уй ишларига ношудкор. Ўжарлиги, қўполлиги ҳам бор. Ферулидан кўраверади-да. Лекин бунда менинг гуноҳим йўқ-ку, ахир. Узокдаги одам бўлсам...

- Э, сен менинг қийналганимни кўрмадинг-да. Бир пайт кечкурун яна эри сўроқлаб келди. Уни уйга киргиздим. Аввалига роса насихат қилдим. Сўнг Ферузани чиқардим. Ўзаро гаплашиб тавба-тазарру қилар, икковининг ҳам жавобини берарман, деб ўйласам, кўз олдимда неварамга яна қўлини чўзаяпти. Билмайман менда қандай куч пайдо бўлди? Боламини урадиган қўлларинг шу бўлса, синдириб ташлайман, - деб итаришмини биламан, боши билан бориб деворга урилди. Қарасам, бошининг бир чеккаси гурра бўлиб шишиб ҳам чиқибди. - Билиб қўй, - дедим, - агар бундан сўнг неварамни яна бир бор чертсанг... Шундоқ ураманки, пачоғинг чиқиб кетади. Камчилиги бўлса, майли, тушунтир, йўлга сол, муштумга зўр берасанми, номард...

Мен саксонга яқинлашиб қолган аямнинг но-зик жуссасига қараб, ўшандаги жанжални кўз олдимга келтириб, ваҳимага тушдим.

- Ая, кувёи ўзингизни кўтариб урганда нима бўларди, ҳеч ўйлаб кўрдингизми? Ёшлар-ку, бир-бири билан уришиб, ярашиб, яна яшаб кетаверишади, сиз жим турсангиз бўлмасиди?

- Йўқ, бунақаларнинг ўз вақтида, ўз ўрнида таъзирини бериб қўйиш керак.

Аям, аягинам... 35 йил мактабларда ўқитувчилик қилган, ўқитувчиликнинг камтарингина нони билан бизни боқиб катта қилган аягинам. Ўшанда ярим тунда менга кўнгирак қилишганда аягинам бу дунёдан ўтган эканлар. Мен эрта тонгда кириб бордим. Ҳамма йиғилган эди. Йиғлаб бирма-бир кўришдик. Сўнг аягинамни дод-вой билан қузатиб ҳам қолдик. Ҳаёт деганлари шу экан, келаркансан, яшаркансан, бир кун кетаркансан. Қолганлар худди шу йўлда - шу зайлда яна ҳаётни давом эттиришавераркан...

Мен ўшанда, ўз-ўзимга шундай деб далда бердим, ўзимни бардам тутишга, қуй-

Кўнгиракдан Сўраш

инмасликка ҳаракат қилдим. Лекин бирон йилдан кейин чарақлаган бир кунда...

Уйда ҳеч ким йўқ эди. Кир ювдим. Учинчи қаватда яшаймиз. Айвон деразасини очиб тул устига чиқиб, чўзилганча ташқарида тортилган дорга ювилган нарсаларни бирма-бир оса бошладим. Негадир бир муддат бошим айлангандай, таянч нуқтамини йўқотгандай, пастга томон йиқилиб кетгудай бўлдим... Ўзимни ичкарига олдим. Стулга қалтираб ўтириб қолдим. Йиқилиб тушшимга сал қолди-я. Йиқилиб кетсам, нима бўларди? Ўз-ўзидан бўғзимга йиғи тикилди. Баралла йиғлашга тушдим. Йиқилсам, жоним узилса, мен учун ким қуйнади, ким йиғлайди? Болаларимми? Улар хали ниҳоятда ёш. Қоринлари очганда бир-икки кун пиширган ош-овқатларимни кўмсаб йиғлашар, сўнг бот-бот эслашар-у, йиғлашмас. Уларнинг дадаси ҳам баъзи-баъзида эслаб, лекин эркакман-ку, деб йиғига кўп ҳам эрк бермас.

Опа-синглим, укамнинг ҳам ўзларига яраша ташвиш-юмушлари кўп. Қуйиниб йиғлашга ҳам вақт керак, юрак қувватини, тафтини сарфлаш керак. Майли, ҳаммалари омон бўлишсин. Мен учун фақат аям жон дилдан йиғлашлари мумкин эди. Аям эса йўқ. Етимман. Етимлик оғир экан... Мен қирқдан ошиб қолган одам ўшанда қон-қон йиғладим, ўзимни чинакамига етим хис қилдим, етимликнинг аччиқ қисматига тан бердим. Она-жонларимиз нечоғли кекса бўлмасин, нечоғли заиф бўлишмасин, тирикликлариди - биз учун суянч ва таянч тоғларимиз эканликларига чин кўнгиладан иқдор бўлдим...

УЙЛАРИМИЗНИ БЕЗАБГИНА ҚОЛМАЙ...

Баъзилар фақат дала ва тоғларда ўсадиган ўтларгина шифобахш деб ўйлашади. Уйда ўстириладиган хонаки ўсимликлар алоҳ яраларни тузатиши, калхон шарабатида эса грип-тумов бўлганда фойдаланиш мумкинлигини билмиз, холос. Аслида эса хонаки гуллар ва ўсимликлар уйларимизни безаш билан бирга, дардимизга даводирлар.

ФИГУС

Фигуснинг катта-катта ва ям-яшил, ялтироқ барглари жуда кўп касалликларни даволашда қўлланилади.

Ўпка шамоллаши (бронхит) ва кучли йўталда - Фигуснинг 2 дона баргини олиб 2-3 минут қайноқ сувга солинг. Сўнг қайноқ сувга



ботириб олиб, докага ўраб кўракка ва белнинг оғриқ жойига қўйилиб, устидан жун рўмол билан боғлаб қўйилади. Бу муолажани ҳар кун, иложи бўлса ётишдан олдин қилиш керак.

Кўрак ва бачадон яллигланганда - қўшимча давосифатида 2-3 дона Фигус баргини майдалаб, докага солиб сиқиб олинг-да, таъба қараб асал қўйинг. Уни музлаткича қўйиб, ҳар кун бир ош қошиқдан истеъмол қилсангиз фойдаси катта.

Бу муолажа бир ҳафта давом эттирилади-да, зарур бўлса икки ҳафталик танаффусдан сўнг яна такорланади.

Бачадон миомасида - Фигуснинг 2-3 дона баргини майдалаб, устига 1 стакан ароқ қўйилади. Усти ёпиқ идишга солиб музлаткича 2 ҳафта сақлангач, сузиб олиниб 1 ош қошиқ асал ва янги тухумнинг сариғини қўшиб яхшилаб аралаштирилади. Ушбу аралашмани энгил ҳаракатлар билан қориннинг пастки қисмига сурилади-да, устидан жун рўмол ёки шарф билан ўраб қўйилади. Бу муолажани иложи бўлса кечқурун қилиш керак.

Даволаш муддати 10-14 кун.

Артритда - Фигуснинг 2 дона баргини олиб яхшилаб эзинг. Хосил бўлган бўтқанинг устига эркаклар атиридан қўшиб, қоронги жойга

қўйинг. Икки ҳафта давомида чайқаб аралаштириб турилади. Ушбу аралашмани оғриқ жойга суриб, энгил ҳаракатлар билан уқалаш тавсия этилади.

Бел оғриғи - (радикулит) ва бўғинлар оғриғида 1 дона Фигус баргини майдалаб, устига 1½ стакан миқдорида ароқ қўйилиб, қоронги жойда икки ҳафта сақланади. У тайёр бўлгач иссиқ ҳаммом ёки ваннадан чиққандан сўнг, оғриқ жойларга ушбу аралашмани сурилади.

Даволаш муддати - 10 кун.

Ич кетишини даволашда (диарея) - Фигуснинг 1-2 дона баргини майдалаб, 1/4 миқдорида шарбат тайёрланг-да, унга 1½ стакан миқдорида 70 фоизли спирт қўшинг. Уни музлаткича қўйиб, ҳар 2 соатда бир ош қошиқдан ичиб туринг. Ёки 1/4 спирт ва 1/3 стакан Фигус баргларидан тайёрланган шарбатга 1 ош қошиқ асал қўшинг. Касаллик бошланганда кунига ҳар икки соатда 1 ош қошиқдан ичинг.

Тиш оғриғида - бир ош қошиқ янги сиқиб олинган Фигус барглари шарбатига 3 ош қошиқ 70 фоизли тиббий спирт қўшиб, икки кунга музлаткича сақланг. Тиш қаттиқ оғриғида бу аралашмани тишининг ковак жойига эхтиётлиқ билан томизасиз. Шунингдек, бу шарбатни илик сув билан аралаштириб бир кунда 5 маҳалдан оғзингизни чайсангиз ҳам бўлади.

Тана аъзолари моматалок (гематома) бўлганда - Фигус барги шарбатидан мана бундай муз бўлакчаларини тайёрланг. 3-4 дона майдаланган Фигус барглари устига 1 стакан қайноқ сув қуйгач, паст оловда 3-5 минут қайнатилди. Сўнг сузиб олиб, кичик қолипчаларга қўйилиб музхонага қўйилади. Шифобахш муз бўлакчалари эса кўкариб, моматалок бўлган жойга босилади.

Ёки, бир ош қошиқ Фигус шарбатини 3 ош қошиқ асал ва ун билан (иложи бўлса кепак) аралаштириб қулча ясалди ва оғриқ жойга боғлаб қўйилади.

Сўғал (бородавка) - чиққанда Фигус шарбати билан сиркани 2:1 миқдорида аралаштиринг. Сўғалнинг устига 1-2 томчи томизинг. 5-10 минутдан кейин эса сув билан ювиб ташланг. Ушбу муолажани сўғал бутунлай йўқолиб кетгунча қайтаринг.

Диққат! Фигус - нафас

олиш йўлларида муаммоси бор кишиларга ёмон таъсир қилиши мумкин. Шунингдек, сурункали толиқиб қорадиган ва қон босими бор кишиларга уйлариди Фигус ўстириш тавсия этилмайди.

ЁРОНГУЛ (ГЕРАНЬ) - ЯШИНА ШИФОКОР

Пушти ёронгул ёш қизлар ва ёши ўтган ёлғиз аёлларнинг хонасида ўстирилса, уларнинг ҳаётларини қувонч ва бахт билан тўлдиради. Қизил ёронгул эса ёшларга ва ўрта ёшли кишиларга соғлиқ ва тетиклик бағишлайди. Оқ ёронгул эса қизиққон эркаклар ва ўсмирларни тинчлантириш хусусиятига эга.

Диққат! Даволаш учун ёронгулнинг баргларида ва илдизидан тайёрланган аралашма наф беради. Айниқса, унинг қизил



гулларида тайёрланган дахлама фойдалидир. Барг ва илдизларидан фойдаланиш учун уларни баҳор ва куз пайтида кесиб олинади.

Замонавий тиббиётда ёронгулнинг микробларга қарши қирон келтириши, бош оғриғини қолдириб, уйқун меъёрлаштириши исботланган. Халқ табobatiда эса ёронгул билан ич кетиши, буйрак хасталиғи, бод ва подагра касалларини даволашган. Шунингдек, у буйракдаги тошларни ҳам эритиб юборишдек хусусиятига эгадир.

Ёронгул мойи эса турли касалликларни даволовчи ҳаммабоб восита ҳам ҳисобланади. Уни тайёрлаш осон. 0,5 стакан миқдоридаги ёронгул барглари устига бирон хил ўсимлик ёғини қўясиз. Тез-тез ва яхшилаб аралаштириб турган ҳолда уни музлаткича икки ҳафта сақлайсиз. Сўнг сузиб олиниб ишлатилади.

Диққат! Ёронгулдан май тайёрлашда қуйидаги маҳлаҳатларга риоя қилишингиз зарур.

1. Ёронгулнинг барглари алоҳ баҳорда, гуллашдан олдин

териби олиш зарур.

2. Мой тайёрлаш учун унинг ёш баргларида фойдаланилади.

3. У бир йиллик бўлиши ва албатта бир марта гуллаган бўлсагина шифобахш хусусиятлари кўп бўлади. Тайёр бўлган мой эса музлаткича сақланади.

4. Зикнафасда (бронхиал астма) ушбу мойни кунига овқатдан олдин бир чой қошиқдан истеъмол қилинади.

Даволаш муддати - 14 кун. Зарурат бўлса

икки ҳафталик танаффусдан сўнг даволаш яна қайтарилади.

Йирингли ўпка шамоллашида (плеврит) - мой билан кўракни яхшилаб уқалаб, сўнг жун рўмол билан ўради. Бу касалликни даволашда ёронгул дахламаси ҳам катта фойда беради. Бир ош қошиқ қуритилган ёки янги узилган ёронгул барглари майдалаб устидан бир стакан қайноқ сув қўйилади. 8 соат турганидан кейин сузиб олинади. Уни ов-



қатдан олдин 1½ стакандан, оз-оз ва қайноқлигича ҳўлаб ичилади. **Даволаш муддати бутунлай соғайгунча.**

Кон босими ошганда, асаблар зўриққанда - бир чой қошиқ ёронгул илдизлари устига бир стакан қайноқ сув қўйилиб паст оловда қайнатиб олиниб, 3-4 соат тиндириб қўйилади. Уни 1½ стакандан ҳар кун овқатланиш вақтида ичилади.

Чипкон (фурункул), яралар ва жароҳатларни даволашда 2 чой қошиқ майдаланган ёронгул барглари устига бир стакан қайноқ сув қўйилади. Паст оловда 6-7 минут қайнатилди, соғуғач сузиб олинади-да, дока ёки пахтага ботириб олиниб жароҳатланган жойга босилади.

Ўзоқ вақт битмайдиган (трофический язва) яраларни тузатиш учун қуйидагича малҳам тайёрланади. 2 ҳовуч майдаланган янги барглари 5½ миқдордаги болалар креми билан яхшилаб аралаштирилади ва яраларга сурилади. Уни музлаткича сақласа ҳам бўлади.

Кучли асаб қўзғалиб оғриқ берганда (невралгия троичного нерва) ёронгулнинг уч-тўрт дона барглари узиб олинг-да уларни оғриётган жойга бинт билан боғлаб устидан жун рўмол билан ўраб қўйинг. Икки-уч соатдан кейин уларни янги барглр билан алмаштиринг. Бунинг ҳар галги оғриқ хуружда қилиш мумкин.

Ўз йиғилганда - ёронгулнинг бир ош қошиқ майдаланган барглари ва поялари устига бир стакан қайноқ сув қўйилади.

Паст оловда 5 минут қайнатилди-да, сузиб олинади. Уни кунига 1-2 ош қошиқдан тушки овқат пайтида истеъмол қилинади.

Бачадон бўйни емирилиши касаллигида (эрозия шей-

ки матки) - 2 ош қошиқ майдаланган ёронгул барглари устига 0,5 литр қайнатилиб совутилган сув қўясиз. Икки соатдан кейин сузиб оласиз. Бутунлай соғайгунча муолажа (спринцование) қиласиз.

Камқувватликда, зўриққанда - ҳар кун эрталаб ва кечқурун 10-15 минутдан гуллаб турган қизил ёронгулнинг олдиға ўтириб унинг чиройли гулларини томоша қилиб, завқланинг. Бу асабнигизни тинчлантириб, қувват бахш этади.

Соч тўқилишида (облысение) - 2 ош қошиқ ёронгулнинг пояси устига 0,5 литр қайноқ сув қўйиб паст оловда 4-5 минут қайнатилди. 15-20 минут турганидан кейин ушбу дахламадан сочининг илдизларига сурилади. Бунинг иложи бўлса ётишдан олдин қилиш керак. **Даволаш муддати 2 ҳафта.**

Диққат! Ёронгул мойи терини ачиштириши мумкин. Шунинг учун унинг мойидан ўзоқ вақт фойдаланиш тавсия этилмайди. Даволашдан олдин ёронгулга аллергиянғиз бор-йўқлигини текшириб кўрганинғиз маъқул.

ТРАДЕСКАНЦИЯ - УЙДАГИ ШОДАНКИ

Ушбу ўсимлик ўзининг бежирим барглари билан бошқалардан ажралиб туради. Уни деярли барча хонадон-



ларда учратиш мумкин. Уйда уни ётоқхонада ўстирсангиз ҳар кун эрталаб аъло кайфият билан ўйгонасиз. Иш кабинетингизда ўсиб турган традесканция эса сизга аъло кайфият бағишлаб, янги ғоялар тўғилишига ёрдам беради.

Тиббиётда эса традесканциянинг барглари билан яраларни даволашади. Шунингдек, қанд касаллигида қўшимча дори сифатида фойдаланса бўлади.

Традесканциянинг 2 ош қошиқ майдаланган барглари устига бир стакан қайноқ сув қўйинг. Бир соат турган сузиб олиб эса ҳар кун овқатланишдан ярим соат олдин



1½ стакандан ичинг. **Даволаш муддати 3-4 ҳафта.** Бир ойлик танаффусдан сўнг яна қайтариш мумкин.

(Давоми бор)

Вазира САЙДОХУНОВА, шифокор.

ШИШАСИГА РОЗИ
БЎЛИНГЛАР

Кишлоқ газлаштирилган эди. Орада битта ховлига қувур тортилмай қолди. Бу ховлида Фотима буви невараси билан яшарди. Зайнаб чакқон газчилардан илтимос қилди.

- Битта ховли чала қолмасин, газни улаб берақолинглар.
- Чикимини ким тўлайди? - савол ташлашди газчилар.
- Фотима бувининг имконияти йўқ, дуо қилиб қўяди.
- Дуо билан иш битармиди. Бир метр қувур фалон пул.
- Майли, мен тушликка ош дамлаб бераман.
- Яримтасиям бўладими?
- Бўлади!
Газчилар бир соатга қолмай қувур тортиб қўйишди. Зайнаб хола ҳам ваъда-

Қишлоғимизда Зайнаб қонун деган чакқон аёл бор. Жуссаси чоғроққина. Аммо Тангри унга ақл-фаросатни аямай берган. Яхшиларга яхшилик қилиб чарчамайди. Найрағбозларни мот қилма-гунча тинчмайди.

сида туриб, толнинг соясига дастурхон ёзиб, ошни олиб чиқди. Ошнинг ёнига яримта тарвузни қўйиб, қаддини ростлаганда, газчилар унга қарашди.
- Яримтаси қани?
- Ана! - тарвузга ишора қилди у.
- Ие, биз шишага келишган эдик-ку?
- Майли, мен шиша олиб келаман, - жавоб қилди у. - Лекин сизлар Фотима бувининг дуосини қайтариб беринглар.
- Дуони қандай қайтариб бўлади? - елка қисшишди газчилар.
- Унда шишасига рози бўлинглар. Мен ҳам тартиб қўйишди. Зайнаб хола ҳам ваъда-

ГҲШТНИНГ ПУЛИ

Саттор қассоб жиндай бетамизроқ, Гузарга чиққан хотин-халажларга бошдан-оёқ тикилиб қарайди. Бир-иккита аёлга насияга гўшт бериб, уларни "илинтирмоқчи" ҳам бўлибди. Бу гап Зайнаб чакқоннинг қулоғига чалиниб қолди. У ўша кунлик қассобхона олдида пайдо бўлди.

- Хорманг, Сатторхон ака!
- Саломат бўлсинлар! - сирли жилмайди қассоб.
- Қўшнингизнинг келинчаги насияга гўшт сурамоқчи экан. Сир босиб ёнингизга кела олмайдими.
- Айтсинлар, нима қилай?
- Гўштни мен элиб бера қолай. Пулини кечки пайт ўзи олиб чиқиб беради. Аммо келтиб қолманг.
- Қассоб гўштни тортиб, Зайнаб чакқонга узатди. Ана шумун

дан сўнг қассобхонанинг орқа эшигини очиб қўйиб, қоронғи тушиб қолсам, келинчакнинг келишини интиқ бўлиб, кутиб ўтираверди. Бир пайт эшик олдида шарпа пайдо бўлди. Сўнг эшикнинг тирқишидан пул узатди. Саттор қассобнинг юраги ҳақкириб, пулга қўшиб, унинг бармоғидан тутди.

- Йўллариға интизор бўлиб кетдик, бир кўри-ниш бериб қўйсинлар.
Кимдир қадам ташлаб ичкарига кирди. Саттор қассоб димоғига атир ҳидининг урилишини кутганди. Аммо қассобхонани арокнинг ҳиди тутиб кетди. Саттор қассоб таажжубда дудукла-ниб қолди.

- Расул чакқон сенмисан?
- Бизниям соғинар экансан-ку, хумпар. Мана шу пулга жиндай



қўш, яримта олиб келаман. Зайнаб чакқоннинг эридан, дарвоза ёнида келсин, деб айтиб юборган экансан. Мана, гўштни пулини олиб бериб юборди.

Саттор қассоб чув тушганини сезиб, изза тортиди.

мукофотни!
Зайнаб чакқон ўртага чиқиб, шундай деди:

- Хурсандман! Аммо фахрий ёрлиқни менга берсанглар.
- Ие, сизга пул керак эмасми? - савол ташлашди ҳақамлар.

- Ҳаммага пул керак, - жавоб қилди у. - Аммо Ҳалимаҳоннинг қизи шаҳарда контрактга ўқияпти. Унга пул жудаям керак...

Бу маросимга йиғилганлар, Зайнаб чакқонни юракдан олқишлашди.

РАИСГА БЕРИЛГАН
ХУЖЖАТ

Зайнаб қонуннинг эри Исроилжон ишдан уйга хуноб бўлиб қайтди. Хотини унинг юзига бокди.

- Ҳа, дадаси, нима бўлди?
- Ўша эски машава-да. Бугдой тарқатдим, деб рўйхат тузиб кел, дейишяпти. Ўзи режани зўрға бажарган бўлсак. Йўқ нарсасига рўйхат тузсам. Азроил келганда қандай жавоб бераман?

- Раис шунақа дедими?
- Ҳа, рўйхат тузмасанг, фермер

бўлиб ишламайсан, деяпти.

- Сизни бу ғалладан қутқултирсан нима дейсиз?

- Билганингни қил. Аммо, мени ҳижолат қилиб қўймагин.

Зайнаб қонун ўша кунинг ўзида қўлида раис талаб қилган хужжат билан унинг қабулига кирди. Раис унга нописанд бокди сўради.

- Қанақа иш билан келдингиз?

- Эримга: «Хужжат тузиб кел!» деган экансиз, мен ўша рўйхатни олиб келдим.

Раис рўйхатни кўздан кечириб, пешонасини тириштирди. Чунки рўйхатнинг бошида ўзининг исми-шарифи турарди. Кейин идора ходимларининг ҳаммаси рўйхатга тиркалган эди.

- Бу нима қилганингиз? - ўқрайди раис.

- Кимга керак бунақа хужжат?

- Мен қаёқдан билай. Менинг эрим

Азроилдан қўрқар экан. Агар сиз Ҳазрати Азроил билан қалин бўлсангиз, у ёғини келишиб олаверасиз.

ЎРМА ҚАМЧИ-
НИНГ ЗАРБИ

Маҳаллада биттагина нотинч хонадон бор. Хонадон бошлиғининг исми Қўшоқбой. Катта ўғилни уйлантириш керак. Аммо Қўшоқбой ичкиликдан бошқа нарсани ўйламайди. Хотини бирор нарсга дегундай бўлса дўппослайди. Жанжалдан қўни-қўшнилар ҳам безор бўлган.

Қўшоқбойга таъбех ҳам, маслаҳат ҳам қор қилмайди. Охири Қўшоқбойнинг хотини Зайнаб чакқоннинг уйига маслаҳат сўраб чиқди. Зайнаб чакқон ўйлаб қўриқсини айтди. Икки-уч кун ўтгач, у Қўшоқбойнинг катта ўғлини даладан қайтаётганда тўхтатди.

- Биргалашиб, дадангни ақлини киритиб қўйсак, нима дейсан?

- Қандай қилиб? - қизиқсинди у.

- Мен айтганимни қиласан... Ўша кўни Қўшоқбой яна кечки пайт оёқлари чалишиб тиккаланиб уйга қайтди. Сўрига ўтирар-ўтирмас, қилдан қийик топиб, хотинига қўл кўтарган ҳам эди-ки, унинг қаршида қўлида ўрма қам-

чи билан одамсифат қопқора шайтон пайдо бўлди. Шайтон қамчини кўтариб, Қўшоқбойни юз-кўзи демай солди. Оғриқдан Қўшоқбой дод солиб ўрнидан турди. Айвон томонга лапанглаб қочи бораётиб, йиқилди. Шайтон унга кетма-кет қамчи сола бошлади. Қўшоқбой йиқилиб туриб, ховлини айланиб, дод солиб қоча бошлади. Қўни-қўшнилар хайрон бўлишиб, дарвоза олдида келишяётганда, Зайнаб чакқон ҳаммани имо билан орқасига қайтарди. Қамчи еган Қўшоқбойнинг юз-кўзи маматалоқ бўлиб кетди. Шу пайт дарвозадан Зайнаб чакқон кириб, шайтонни ҳайдаган бўлди.

- Йўқол! Йўқол деямман сенга! Энди ичмайди. Жанжал ҳам қилмайди. Ишонмасанг қамчингни айвонга илиб қўйиб кет! Йўқол!

Қўшоқбой икки ҳафтача кўчага чиқа олмади. Қамчи-га кўзи тушса жағи қалтирайди. Ичкилики ҳам бас қилди. Ўша кундан эътиборан «қора шайтон» бу ховлига қайтиб келмади. Имоми сустлашган одамни баъзан қамчи ёрдамида ақлини киритса ҳам бўларкан.

Комилжон тайёрлади.

ФАХРИЙ ЁР-
ЛИҚ МЕНИКИ
БЎЛДИ

Маҳалла хотин-қизлар ташкилоти: "Энг ҷиям хонадон" кўрик-танловини ўтказди. Зайнаб чакқоннинг ховлиси танловда биринчи ўринга сазовор бўлди. Ховлидаги саранжом-саришталик, ранг-баранг очилиб турган гуллар ҳаммага манзур бўлди. Иккинчи

ўрин тўртта эшик наридаги Ҳалимаҳон аянинг хонадонига берилди.

Кўрик-танловнинг мукофоти ҳам бор эди. Ана шу мукофот топширилаётган гапда маҳалла идорасининг олди хотин-халажлар билан гавжум бўлиб кетди. Биринчи ўринга пул мукофоти, иккинчи ўринга фахрий ёрлиқ қўйилган экан. Албатта қарсаклар чалиниб, ҳакам биринчи ўринни олган хонадон соҳибасини даврага тақлиф қилди.

- Марҳамат, Зайнаб хола, олинг

Вакт алламаҳал бўлиб қолди. Сўхбатимиз сўнгигида: "Қаранг, ҳаётнинг аччиқ қисмати... Ўзим ота-

ОНАНИНГ
КИССАДАН ХИССА
ОҲИ ЁМОН

тирди сўзини:

- Кунда қизим эрталаб кириб, қолим раҳматли олиб берган тилло балдоқнинг жанжалини қилади. Ая шўрлик секингина қулоғимга шивирлаб: "Нима қилай, ўлим ҳақ, бугун ўзбекчилик бўлса, тўйга йиғиб-териб тўплайсан, ўлимнинг иши қийин. Шунинг учун ҳам балдоқни узоқ қариндошлардан бирига бериб қўйдим", - деди.

она меҳрига зор бўлиб ўссаму, ота-онани хору-зор қиладиган фарзанда дучор бўлсам. "Ўзингдан чикан балога, қайга борасан давога", - деб бежиз айтишмаган экан", - деб ая сўзини тугатди.

Каромат ая билан хайрлашар эканман, йўл-йўлакай, қалбимдан отилиб чиққан тўғёнларимни яшира олмадим.

Бир муштипар, ғариб, кекса, ҳам руҳан, ҳам жисмонан азоб чекаётган аёлга Оллоҳдан бошқа кимнинг ҳам раҳми келарди?! Ёлғиз фарзанди, жигарбандига бутун умрини бағишлаб, ундан умид қилолмаган, онанинг дил фарёдини ким эшитаркан?!

Ичкилик каби ифлос иллатга берилиб, иззатидан, ифбатидан, иймон-этиқодидан, инсофу диёнатидан ва энг оғир инсонлигидан айрилган ўзбек аёлини, аёл дейиш мумкинми?! Бу - аёлнинг, онанинг фожеаси эмасми? Ахир, эл - аёлдан, онадан бошланади-ку!

Раъно ҲИММАТҚУЛОВА,
Фаргона шаҳри.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Оила ва жамият

Фойдаланилмаган кўлёмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

Газетадан кўчириб босилганда «Оила ва жамият»дан олинганлиги албатта қайд этилсин.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Қабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Табриқлар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: Оила -133-04-35, 134-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41

Газета «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босма-хонасида chop этилди. Тوشкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20.00. Босишга топширилди - 21.00

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.
E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru

МАНЗИЛИМИЗ:

Ташкент - 700000
Амир Темур кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи»
акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 027-рақам билан рўйхатга олинган.

Буюртма Г - 137. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.

Адади - 17096

Саҳифаловчи — Ш. БАРОҚОВ

Расмом — Н. ХОЛМУРДОВ

Навбатчи — Б. САЙДАЛИЕВА

Мусаххих — С. САЙДАЛИМОВ

1 3 4 5 6